

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง
จังหวัดนครราชสีมา

นางจณัญญา เจริญรัมย์

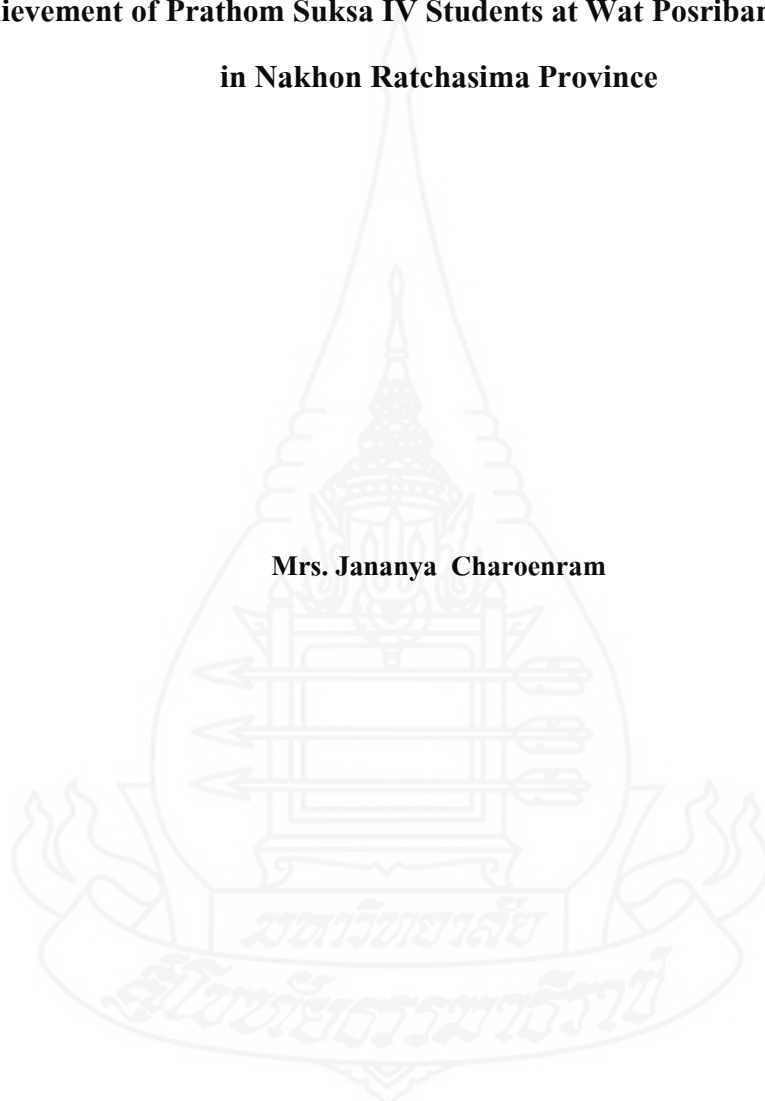

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2558

**The Effects of a Learning Package in the Topic of Civic Education on Learning
Achievement of Prathom Suksa IV Students at Wat Posribanjong School
in Nakhon Ratchasima Province**

Mrs. Jananya Charoenram

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2015

หัวข้อการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
วัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นางจณัญญา เจริญรัมย์

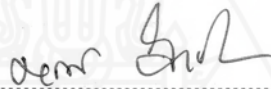
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี จำปาทอง

การศึกษาคั่นคว่ำอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2559

คณะกรรมการสอบการศึกษาคั่นคว่ำอิสระ

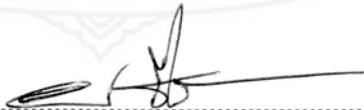
ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี จำปาทอง)

กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถนพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นางจณัญญา เจริญรัมย์ รหัสนักศึกษา 2562100756

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดรุณี จำปาทอง ปีการศึกษา 2558

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง และ (2) ศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 23 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าประกอบด้วย (1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง และ (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (3) แผนการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการศึกษาพบว่า (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง หลังจากการเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าวก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (2) ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6819 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.19

คำสำคัญ ชุดการเรียนรู้ หน้าที่พลเมือง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประถมศึกษา

Independent Study title: The Effects of a Learning Package in the Topic of Civic Education on Learning Achievement of Prathom Suksa IV Students at Wat Posribanjong School in Nakhon Ratchasima Province

Author: Mrs. Jananya Charoenram; **ID:** 2562100756;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Darunee Jumpathong; Assistant Professor;

Academic year: 2015

Abstract

The objectives of this study were (1) to compare learning achievements of Prathom Suksa IV students at Wat Posribanjong School in Nakhon Ratchasima province before and after learning with the use of a learning package in the topic of Civic Education; and (2) to study the effectiveness index of the learning package in the topic of Civic Education at Prathom Suksa IV level.

The research sample consisted of 23 Prathom Suksa IV students in an intact classroom of Wat Posribanjong School in Nakhon Ratchasima province, obtained by cluster random sampling. The instruments used in this study were (1) a learning package in the topic of Civic Education; (2) a learning achievement test; and (3) learning management plans. Statistics employed for data analysis were the percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The findings were as follows: (1) the learning achievement of Prathom Suksa IV students at Wat Posribanjong School after learning with the use of the learning package in the topic of Civic Education was significantly higher than their pre-learning counterpart achievement at the .01 level of statistical significance; and (2) the effectiveness index of the learning package in the topic of Civic Education at Prathom Suksa IV level was 0.6819 which indicated that the students achieved their learning progress by 68.19 percent.

Keywords: Learning package, Civic Education, Learning achievement, Prathom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมาฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ครุณี จำปาทอง อาจารย์ที่ปรึกษาและประธานกรรมการสอบ และ ศาสตราจารย์ ดร.สิริวรรณ ศรีพหล กรรมการสอบ ที่ให้ความเอาใจใส่ ให้คำแนะนำ ปรึกษา ตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุง งานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์ ทั้งนี้ประกอบด้วย

1. รายงานผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา
2. ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 เรื่องผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณท่านผู้เชี่ยวชาญ นางกมลลักษณ์ ผาสุข นายยงยุทธ ขาวสุข และนาย มุน สารสิน ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระเล่มนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ นายวาทีน แก้วไรสง ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง และคณะครูโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจงทุกท่าน ที่ให้ความปรารถนาดี ให้กำลังใจ มิตรไมตรี ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกอันก่อเกิดประโยชน์อย่างยิ่งที่ทำให้การค้นคว้าอิสระสำเร็จ

คุณค่าและคุณประโยชน์อันใดที่พึงเกิดขึ้นจากการค้นคว้าอิสระเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่พระคุณบิดา พระคุณมารดา พระคุณครูบาอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

จณัญญา เจริญรัมย์

สิงหาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
สมมติฐานของการศึกษา	4
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	7
แนวคิดและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	21
แนวคิดเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้	23
แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	39
บริบทโรงเรียน	45
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	54
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	54
รูปแบบการวิจัย	62

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	63
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	71
สรุปการวิจัย.....	71
อภิปรายผล.....	74
ข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	77
ภาคผนวก.....	84
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	85
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	92
ค แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	112
ง ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	128
จ คุณภาพของเครื่องมือ.....	134
ฉ แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	140
ช ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้.....	162
ประวัติผู้ศึกษา.....	164

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1	โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ รายวิชา ส 14101 เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ 14
ตารางที่ 3.1	โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 55
ตารางที่ 3.2	ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบเดี่ยว (1:1) 57
ตารางที่ 3.3	ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มย่อย (1:9) 59
ตารางที่ 3.4	ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคสนาม (1:100) 60
ตารางที่ 3.5	รูปแบบการศึกษา One Group Pretest – Posttest Design 62
ตารางที่ 4.1	ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 69
ตารางที่ 4.2	ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 70

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานในมาตราที่ 28 โดยกล่าวไว้ว่า หลักสูตรการศึกษาระดับต่าง ๆ ให้จัดตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลให้เหมาะสมกับวัยและศักยภาพ สาระ หลักสูตรทั้งที่เป็นวิชาการ และวิชาชีพ ต้องมุ่งพัฒนาคน ทั้งด้านความรู้ ความคิด และความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบ ต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 16) และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้ยึดหลักความมีเอกภาพโดยกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ แกนกลางด้านนโยบายและมีความหลากหลายในทางปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และรับผิดชอบ ต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจการดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนาเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดี ของประเทศชาติและสังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ.2552 : 1)

นอกจากนี้ สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นวิชาที่มีเนื้อหา กว้างขวาง ครอบคลุมถึงสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ ศาสนา ศิลปกรรม สิ่งแวดล้อม หน้าที่พลเมือง เป็นการรวมหลาย ๆ วิชาเข้าด้วยกัน หรือ การบูรณาการ ซึ่งถือเป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชน และนำไปสู่ การพัฒนาประเทศ สาระเหล่านี้เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิต การแก้ปัญหาและการปฏิบัติ ตนในสังคม เพื่อให้ทุกคนมีความเข้าใจ ในการสร้างเสริมชีวิตให้ดีขึ้น ดังนั้น ครูผู้สอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมจะต้องมุ่งสร้างความเป็นพลเมืองดี ความมีคุณภาพ

ชีวิตที่ดี พัฒนาตนเองและสังคมได้ โดยการปลูกฝังค่านิยมและทัศนคติที่ดี เพื่อให้นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานสังคมที่นักเรียนอาศัยอยู่ การคิดแก้ปัญหา ตลอดจนสามารถปรับตัว และดำรงชีวิตอย่างราบรื่นให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อย่างมีความสุข (ประณาท เทียนศรี.2556 : 1)

ดังนั้น แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสังคมศึกษา ประกอบด้วยเป้าหมาย สำคัญที่ต้องพัฒนาแก่นักเรียน คือ ความรู้ ทักษะ ทัศนคติ และค่านิยม และการปฏิบัติอย่างมีส่วนร่วมในสังคม ความรู้ในเนื้อหาไม่ใช่จุดประสงค์ปลายทางแต่เป็นวิธี (means) ไปสู่จุดประสงค์ ปลายทาง ทักษะทางสังคมศึกษาเป็นองค์ประกอบสำคัญของการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่จะทำ ให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี โดยทักษะทางสังคมศึกษาเป็นการกระทำหรือ การปฏิบัติที่ต้องได้รับการฝึกเพื่อประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งต้องประกอบด้วยความรู้สึกลึกซึ้งจะต้องมี พันธะที่ต้องทำและมีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร และรู้จักกาลเทศะ (วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. 2555: 11-12)

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ยังประสบปัญหา ไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายด้วยสาเหตุหลายประการ คือ ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ พบว่า ครูขาดความรู้ความเข้าใจวิธีการดำเนินการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (กานต์วี บุญยานนท์. 2546) ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูขาดความรู้และเทคนิควิธีการ วัดและประเมินผลในรูปแบบใหม่ที่ตรงตามศักยภาพที่แท้จริงของผู้เรียน (สรอนงค์ สนธิชัย. 2546) จากสภาพดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อผู้เรียน ทั้งด้านความรู้ที่นักเรียนยังมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ด้านทักษะกระบวนการ ขาดทักษะทางวิชาการ และทักษะทางสังคมที่จำเป็นสำหรับการพัฒนา ด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ขาดความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และมีนิสัยในการ บริโภควัตถุนิยม ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าว ผู้วิจัยก็พบเช่นเดียวกัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง ซึ่งนักเรียนขาดคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน คุณลักษณะที่ดีในการทำงาน ขาดทักษะในการทำงาน ไม่ชอบ วิธีการเรียนรู้แบบบรรยายเนื้อหามากเกินไป เรียนรู้แล้วรู้สึกง่วงนอน ไม่สนุกสนานในการทำ กิจกรรมต่างๆ และขาดความสนใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนเฉลี่ย ร้อยละ 70.33 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ ร้อยละ 75 และจากผลการประเมินภายนอกรอบที่ 3 ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในปีการศึกษา 2556 ปรากฏว่า มาตรฐานที่ 1 มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ ผู้เรียน อยู่ในระดับ 2 คือ ระดับคุณภาพพอใช้ (โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง. 2557 : 6) ผู้วิจัย ใน

ฐานะครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีแนวคิดที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น มีทักษะการทำงานในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาตามหลักสูตรและนักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยการสร้างชุดการเรียนรู้ ให้นำสนใจ นำศึกษาเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้เป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดย ผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้ที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดการเรียนรู้เป็นรูปแบบของการ สื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมี ขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดย ผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ปัจจุบัน ได้มี ผู้พัฒนาชุดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมเน้นฝึกทักษะการคิด เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการ คิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต (สุคนธ์ สนิธพานนท์, 2553 : 14) นอกจากนี้ ชุดการ เรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาสาระบางเรื่องที่มีความสลับซับซ้อน ผู้เรียนเข้าใจยาก ซึ่ง ผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยาย ดังเช่นเนื้อหาในเรื่องหน้าที่พลเมือง ซึ่งอยู่ในสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งมีเนื้อหาที่กว้าง แต่ชั่วโมงในเวลาเรียนมี จำกัด ยากแก่การถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจในระยะเวลาที่จำกัด ในบางครั้งการสอนของครูด้วย การบรรยายเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจ เกิดความเบื่อหน่าย จึงเป็นเหตุผลที่เลือกเนื้อหา นี้ มาจัดทำชุดการเรียนรู้ในครั้งนี้ ซึ่งชุดการเรียนรู้จะช่วยทำให้เนื้อหาเหล่านั้นมีความเป็นรูปธรรม มากขึ้น และช่วยสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดง ความคิดเห็น ได้ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และ มีโอกาสทำงานเป็นทีม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2554: 14 – 5)

ดังนั้น จากแนวคิดดังกล่าวและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและทดลองใช้ชุด การเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการสอน พบว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อการเรียนการสอน ตลอดจนเป็น นวัตกรรมที่น่าสนใจสามารถนำไปพัฒนาการเรียนรู้อของนักเรียน ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีผลการ เรียนรู้ที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัด นครราชสีมาขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพัฒนากระบวนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3. สมมติฐานของการศึกษา

3.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3.2 ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้มีค่าสูงกว่า 0.50 หรือร้อยละ 50

4. ขอบเขตของการศึกษา

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 100 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 23 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling)

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รายวิชาสังคมศึกษา (ส 14101) เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 13 เรื่อง แต่ละหน่วยการเรียนรู้มีเรื่อง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สมาชิกที่ดีของชุมชนตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง หลักคุณธรรมตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง ผู้นำและผู้ตามที่ดีในวิถีประชาธิปไตย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สิทธิพื้นฐานของหนู

เรื่อง สิทธิที่จะมีชีวิตและสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

เรื่อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมล้ำค่า

เรื่อง วัฒนธรรมทางภาษาและการแต่งกาย

เรื่อง วัฒนธรรมด้านอาหารและศิลปะประเพณี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกัน

เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย

เรื่อง อำนาจอธิปไตย

เรื่อง ความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

เรื่อง การเลือกตั้ง

เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์

4.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

4.3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความชัดเจนในการวิจัย ผู้วิจัยจึงนิยามคำศัพท์เฉพาะต่อไปนี้

5.1 ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อการเรียนรู้ประเภทสิ่งพิมพ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประกอบ รายวิชา สังคมศึกษา (ส14101) เรื่อง หน้าที่พลเมือง สาระที่ 2 : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน มีองค์ประกอบ

คือ 1) คำนำ 2) คำแนะนำในการใช้ชุดการเรียนรู้ 3) แผนภูมิการใช้ชุดการเรียนรู้ 4) ใบความรู้ 5) กิจกรรม 6) เฉลยกิจกรรม 7) แบบฝึกหัด 8) เฉลยแบบฝึกหัด 9) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และ 10) เฉลยแบบทดสอบ

5.2 วิชาหน้าที่พลเมือง หมายถึง ข้อปฏิบัติของบุคคลที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ ซึ่งจะต้องประพฤติและปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานภาพทางสังคมที่พลเมืองดำรงอยู่ ให้เป็นไปตามบทบาท หน้าที่ในฐานะผู้นำและผู้ตามที่ดี การปฏิบัติให้ถูกต้องตามสิทธิของเด็กและตามกฎหมาย ชำรงรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการปฏิบัติตนให้มีความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ ผู้เป็นประมุขของประเทศ เพื่อให้เกิดความสงบสุขในสังคม

5.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถของนักเรียนจากการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ ซึ่งเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นักเรียนทั้งหมดทำได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน จำนวน 40 ข้อ

5.4 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ หมายถึง การนำชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80 โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังต่อไปนี้

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ชุดการเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละของคะแนนเฉลี่ย จากการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดจากชุดการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เรียกว่า E_1

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพผลรวมของคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เรียกว่า E_2

5.5 ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ หมายถึง ตัวเลขที่แสดงอัตราความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียน โดยคำนวณจากการประเมินความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 มีชุดการเรียนรู้สำหรับให้บริการทางการศึกษาแก่นักเรียนและผู้สนใจ

6.2 เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่สนใจในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า แนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่ง เรียบเรียงและนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
2. แนวคิดและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
3. แนวคิดเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. ดัชนีประสิทธิผล
6. บริบทโรงเรียน
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และ หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีองค์ประกอบดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 4 – 23)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา ต่อการประกอบอาชีพและการศึกษา

ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่น
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ดังนี้

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพและเทคโนโลยี
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ ปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยม ที่พึงประสงค์เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะ มาตรฐานการเรียนรู้ จะสะท้อนให้ทราบว่า ต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายในและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าว เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่า สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

ระดับการศึกษา

ระดับประถมศึกษา (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6) การศึกษาระดับนี้เป็นช่วงแรกของการศึกษาภาคบังคับ มุ่งเน้นทักษะพื้นฐานด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ทักษะการคิดพื้นฐาน การติดต่อสื่อสาร กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม และพื้นฐานความเป็นมนุษย์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมบูรณ์และสมดุลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และวัฒนธรรม โดยเน้นจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 1 – 6)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคล และการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงการพัฒนา เปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่างๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น มีความอดทน อดกลั้น ยอมรับในความแตกต่างและมีคุณธรรม สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ว่าด้วยการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อมสัมพันธ์กัน และมีความแตกต่างกันอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้สามารถปรับตนเองกับบริบทสภาพแวดล้อม เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบ มีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม โดยได้กำหนดสาระต่างๆ ไว้ดังนี้

1. ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ การนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเอง และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นผู้กระทำความดี มีค่านิยมที่ดีงาม พัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม

2. หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบันการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ลักษณะและความสำคัญ การเป็นพลเมืองดี ความแตกต่างและความหลากหลายทางวัฒนธรรม ค่านิยม ความเชื่อ ปลูกฝังค่านิยมด้านประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สิทธิ หน้าที่ เสรีภาพการดำเนินชีวิตอย่างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก

3. เศรษฐศาสตร์ การผลิต การแจกจ่าย และการบริโภคสินค้าและบริการ การบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดอย่างมีประสิทธิภาพ การดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ และการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

4. ประวัติศาสตร์ เวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ วิธีการทางประวัติศาสตร์ พัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์และเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ผลกระทบที่เกิดจากเหตุการณ์สำคัญในอดีต บุคคลสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอดีต ความเป็นมาของชาติไทย วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย แหล่งอารยธรรมที่สำคัญของโลก

5. ภูมิศาสตร์ ลักษณะของโลกทางกายภาพ ลักษณะทางกายภาพ แหล่งทรัพยากร และภูมิอากาศของประเทศไทย และภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก การใช้แผนที่และเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ความสัมพันธ์กันของสิ่งต่าง ๆ ในระบบธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับ

สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น การนำเสนอข้อมูลภูมิสารสนเทศ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธา และธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ทั้งนี้ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง ได้กำหนดคำอธิบายรายวิชา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง. 2556 : 29) ว่า

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
รหัสวิชา ส14101 เรื่อง หน้าที่พลเมือง

รายวิชา สังคมศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สาระ : หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตในสังคม

รู้และเข้าใจการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน การปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น วิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน อำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย บทบาท หน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

โดยใช้กระบวนการอธิบาย การบรรยาย การอภิปราย การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสาธิตการสืบค้น การแสดงบทบาทสมมุติ การใช้สถานการณ์จำลอง กระบวนการกลุ่ม การใช้แหล่งเรียนรู้การใช้เทคโนโลยี การบูรณาการ การเรียนรู้โดยโครงงาน การปฏิบัติจริง การนำเสนอในรูปแบบต่าง ๆ

เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจในศาสนา การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เศรษฐกิจของคนในชุมชน พัฒนาการของมนุษยชาติในดินแดนไทย ความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ในจังหวัด ศรัทธายึดมั่นและมีส่วนร่วมในพิธีกรรมทางศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม เชื้อมั่น รัก ภูมิใจ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น ตระหนักในสถานภาพ บทบาท สิทธิ หน้าที่ ในฐานะพลเมืองดีของท้องถิ่น จังหวัด และประเทศ เห็นคุณค่าของหลักการเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.4/1 , ป.4/2 , ป.4/3 , ป.4/4 , ป.4/5

ส 2.2 ป.4/1 , ป.4/2 , ป.4/3

รวมตัวชี้วัด 8 ตัวชี้วัด

ทั้งนี้ การวิจัยครั้งนี้ได้มุ่งการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดทั้งหมดของการเรียนการสอน สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วยตัวชี้วัด ดังต่อไปนี้

มาตรฐาน ส 2.1 เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงามและธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและสังคมโลกอย่างสันติสุข

- ตัวชี้วัด ป.4/1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน
- ตัวชี้วัด ป.4/2 ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
- ตัวชี้วัด ป.4/3 วิเคราะห์สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคนพึงได้รับตามกฎหมาย
- ตัวชี้วัด ป.4/4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น
- ตัวชี้วัด ป.4/5 เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน
- มาตรฐาน ส 2.2 เข้าใจระบบการเมืองการปกครองในสังคมปัจจุบัน ยึดมั่น ศรัทธาและธำรงรักษาไว้ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ตัวชี้วัด ป.4/1 อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย
- ตัวชี้วัด ป.4/2 อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง
- ตัวชี้วัด ป.4/3 อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- โดยมีการกำหนดโครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 2.1 โครงสร้างหน่วยการเรียนรู้ รายวิชา ส 14101 เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สมาชิกที่ดีของ ชุมชนตามวิถี ประชาธิปไตย	1. พลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตย	ส 2.1 ป.4 /1 ปฏิบัติตน เป็นพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตยในฐานะ สมาชิกที่ดีของชุมชน	1. บอกความหมายและอธิบาย ความสำคัญตามพลเมืองดีตามวิถี ประชาธิปไตยได้ 2. ยกตัวอย่างการเข้าร่วมกิจกรรม ประชาธิปไตยได้ 3. สรุปคุณค่าของกิจกรรม ประชาธิปไตยได้	1. ความหมายของพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย 2. ความสำคัญของพลเมืองดี ตามวิถีประชาธิปไตย 3. กิจกรรมประชาธิปไตย
	2. หลักคุณธรรมตามวิถี ประชาธิปไตย		1. บอกความหมาย คารวธรรม สามัคคีธรรม และปัญญาธรรมได้ 2. อธิบายคุณธรรมในการเป็น พลเมืองดีได้ 3. สรุปบุคคลที่มีหลักคุณธรรมด้าน ต่าง ๆ ตามวิถีประชาธิปไตยได้	1. หลักคุณธรรม 1.1 คารวธรรม 1.2 สามัคคีธรรม 1.3 ปัญญาธรรม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
1. สมาชิกที่ดีของชุมชนตามวิถีประชาธิปไตย (ต่อ)	3. การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	ส 2.1 ป.4 /1 ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในฐานะสมาชิกที่ดีของชุมชน	1. บอกแนวทางในการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนได้ 2. อธิบายผลที่เกิดจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้ 3. ยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนได้	1. แนวทางการปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน 2. ผลที่เกิดจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี 3. ตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน
	4. ผู้นำและผู้ตามที่ดีในวิถีประชาธิปไตย	ส 2.1 ป.4 /2 ปฏิบัติตนในการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	1. บอกความหมายของผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ 2. อธิบายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ 3. สรุปคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำและผู้ตามได้	1. ความหมายผู้นำและผู้ตาม 2. บทบาทหน้าที่ของผู้นำและผู้ตาม 3. คุณธรรม จริยธรรมของผู้นำและผู้ตาม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
2. สิทธิพื้นฐาน ของหนู	1. สิทธิที่จะมีชีวิตและ สิทธิที่จะได้รับการ ปกป้อง	ศ 2.1 ป.4 /3 วิเคราะห์ สิทธิพื้นฐานที่เด็กทุกคน พึงได้รับตามกฎหมาย	1. รู้และเข้าใจสิทธิที่จะมีชีวิตและ สิทธิที่จะได้รับการปกป้องได้ 2. ยกตัวอย่างสิทธิที่จะมีชีวิตและ สิทธิที่จะได้รับการปกป้องได้ 3. แยกประเภทสิทธิที่จะมีชีวิตและ สิทธิที่จะได้รับการปกป้องได้	1. ความหมายของเด็ก 2. สิทธิพื้นฐานของเด็ก 2.1 สิทธิที่จะมีชีวิต 2.2 สิทธิที่จะได้รับ การปกป้อง
	2. สิทธิที่จะได้รับการ พัฒนาและสิทธิที่จะมี ส่วนร่วม		1. อธิบายสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมได้ 2. ยกตัวอย่างสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา และสิทธิที่จะมีส่วนร่วมได้ 3. แยกประเภทของสิทธิที่จะได้รับ การพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วม ได้	1. ความหมายของสิทธิที่จะ ได้รับการพัฒนาและสิทธิที่ จะมีส่วนร่วม 2. ตัวอย่างของสิทธิที่จะ ได้รับการพัฒนาและสิทธิที่ จะมีส่วนร่วม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
3. วัฒนธรรมล้ำค่า	1. วัฒนธรรมทางภาษาและการแต่งกาย	ศ 2.1 ป.4 /4 อธิบายความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในท้องถิ่น	1. บอกความหมายของวัฒนธรรมได้ 2. ระบุสาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันได้ 3. วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านภาษาและการแต่งกายของแต่ละท้องถิ่นได้	1. ความหมายของวัฒนธรรม 2. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม 1. ด้านภาษา 2. ด้านการแต่งกาย
	2. วัฒนธรรมด้านอาหารและศิลปะประเพณี		1. วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านอาหารและศิลปะประเพณีของแต่ละท้องถิ่นได้ 2. ระบุคุณค่าของวัฒนธรรมไทยได้ 3. ตระหนักถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้	1. ความแตกต่างทางวัฒนธรรม 1 ด้านอาหาร 2 ด้านศิลปะ – ประเพณี 2. คุณค่าของวัฒนธรรมไทย

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

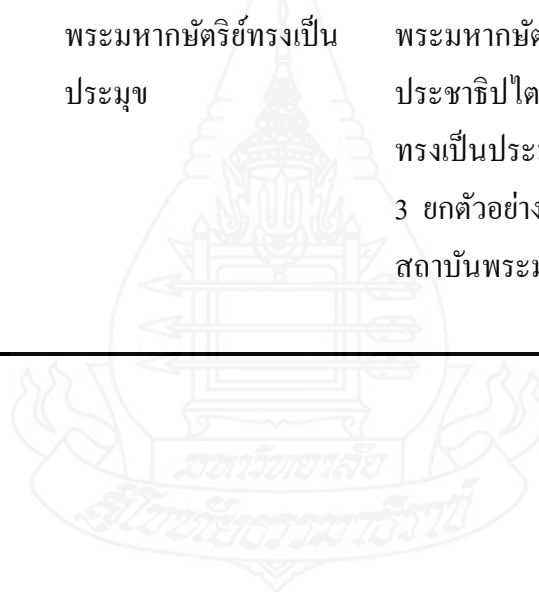
ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
4. การอยู่ร่วมกัน	1. การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	ส 2.1 ป.4 /5 เสนอวิธีการที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในชีวิตประจำวัน	1 ระบุปัญหาและสาเหตุของการขัดแย้งในชีวิตประจำวันได้ 2 อธิบายวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธีได้ 3 บอกแนวปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติวิธีได้	1. ความหมายและประเภทของความขัดแย้ง 2. ปัญหาและสาเหตุของการขัดแย้ง 3. แนวทางการแก้ไขด้วยวิธีสันติ
5. อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย	1. อำนาจอธิปไตย	ส 2.2 ป.4 /1 อธิบายอำนาจอธิปไตยและความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	1 บอกความหมายและประเภทของอำนาจอธิปไตยได้ 2 อธิบายความสำคัญและหน้าที่ของอำนาจอธิปไตยได้ 3 ระบุคุณธรรมของการใช้อำนาจอธิปไตยได้	1. ความหมายและประเภทของอำนาจอธิปไตย 2. ความสำคัญและอำนาจหน้าที่ของอำนาจอธิปไตย 3. คุณธรรมของการใช้อำนาจอธิปไตย

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
5. อำนาจอธิปไตยของ ปวงชนชาวไทย (ต่อ)	2. ความสำคัญของ ระบอบประชาธิปไตย	ส 2.2 ป.4 /1 อธิบาย อำนาจอธิปไตยและ ความสำคัญของระบอบ ประชาธิปไตย	1 บอกความหมายของระบอบ ประชาธิปไตยได้ 2 ระบุความสำคัญการปกครองตาม กฎหมายของระบอบประชาธิปไตย ได้ 3 ตระหนักถึงความสำคัญของการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ได้	1. ความหมายการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย 2. ความสำคัญของการ ปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย
	3. การเลือกตั้ง	ส 2.2 ป.4 /2 อธิบาย บทบาทหน้าที่ของ พลเมืองในกระบวนการ เลือกตั้ง	1. บอกคุณสมบัติของผู้มีสิทธิ เลือกตั้งได้ 2. อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมือง ในกระบวนการเลือกตั้งได้ 3. ยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนก่อน การเลือกตั้ง ระหว่างเลือกตั้งและ หลังการเลือกตั้งได้	1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง 2. บทบาทหน้าที่ของ พลเมืองในกระบวนการ เลือกตั้ง

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	ตัวชี้วัด	จุดประสงค์การเรียนรู้	สาระการเรียนรู้
5. อำนาจธิปไตยของ ปวงชนชาวไทย (ต่อ)	4. สถาบัน พระมหากษัตริย์	ศ 2.2 ป.4 /3 อธิบาย ความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ตาม ระบอบประชาธิปไตยอันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็น ประมุข	1 ระบุฐานะและอำนาจของ พระมหากษัตริย์ที่ใช้ในการปกครอง ประเทศได้ 2 อธิบายความสำคัญของสถาบัน พระมหากษัตริย์ตามระบอบ ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุขได้ 3 ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนต่อ สถาบันพระมหากษัตริย์ได้	1. ฐานะและอำนาจของ พระมหากษัตริย์ 2. ความสำคัญของ พระมหากษัตริย์ 3. การปฏิบัติตนต่อสถาบัน พระมหากษัตริย์

2. แนวคิดและการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วันเพ็ญ วรรณโกศล (2542: 156-157) กล่าวว่า วิธีสอนในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ของกลุ่มสาระสังคมศึกษาแนวใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีเป้าหมายให้เยาวชนเป็นพลเมืองดีของสังคม รักษาพัฒนาสิ่งแวดล้อมและสังคมให้ยั่งยืน จึงทำให้เทคนิควิธีสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนคล้ายคลึง เช่น

1. การสอนหน้าที่พลเมือง ประชากร และสิ่งแวดล้อม กฎหมาย การเมืองการปกครอง มีเทคนิควิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ วิธีสอนแบบอภิปราย บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลอง การใช้กรณีตัวอย่าง กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด กระบวนการสร้างเจตคติ กระบวนการแก้ปัญหา และทักษะกระบวนการ ฯลฯ

2. การสอนวิชาพระพุทธศาสนา มีวิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ กระบวนการสร้างค่านิยม วิธีสอนแบบสาธิต วิธีสอนตามแนววิถีพุทธ และการใช้กรณีตัวอย่าง เป็นต้น

3. การสอนภูมิศาสตร์ เทคนิควิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ วิธีสอนแบบแก้ปัญหา กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด วิธีสอนแบบโครงการ เป็นต้น

4. การสอนประวัติศาสตร์ มีเทคนิควิธีสอนและกิจกรรมที่เหมาะสม ได้แก่ วิธีสอนแบบสืบสวน สอบสวน วิธีการทางประวัติศาสตร์และบทบาทสมมติ เป็นต้น

หน้าที่ของครูผู้สอน คือ พิจารณาคูสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของเนื้อหา ให้สอดคล้องกัน และประสบการณ์ที่จะถ่ายทอดผู้เรียน โดยการบูรณาการเนื้อหา โดยใช้เทคนิควิธีสอน จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมวิชาการ (2545: 200) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีคุณภาพในทุกรายวิชาและทุกชั้นปีได้นั้น จะต้องจัดให้เหมาะสมกับวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ของตนเอง พัฒนาและขยายความคิดของตนเองจากความรู้ที่ได้เรียน ผู้เรียนต้องได้เรียนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ทั้งในส่วนกว้างและลึก

ดวงกมล สิ้นเพ็ง (2553: 52-53) กล่าวถึง หลักการเรียนการสอนสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่

1. จัดการเรียนการสอนที่มีความหมาย โดยเน้นแนวคิดที่สำคัญๆ ที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ เป็นแนวคิด ความรู้ที่คงทน ยั่งยืนมากกว่าที่จะศึกษาในสิ่งที่

เป็นเนื้อหา ข้อเท็จจริงที่มากมายกระจัดกระจาย แต่ไม่เป็นแก่นสารด้วยการจัดกิจกรรมที่มีความหมายต่อผู้เรียน และด้วยการประเมินผลที่ทำให้ผู้เรียนต้องใส่ใจในสิ่งที่เรียน เพื่อแสดงให้เห็นว่า เขาได้เรียนรู้และสามารถทำอะไรได้บ้าง

2. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โดยบูรณาการตั้งแต่หลักสูตร หัวข้อที่จะเรียน เชื่อมโยงเหตุการณ์พัฒนาการต่าง ๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่เกิดขึ้นในโลกเข้าด้วยกัน บูรณาการความรู้ ทักษะค่านิยม และจริยธรรม ลงสู่การปฏิบัติจริงด้วยการใช้แหล่งความรู้สื่อและเทคโนโลยีต่าง ๆ และสัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ

3. จัดการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนา ค่านิยม จริยธรรม จัดหัวข้อหน่วยการเรียนรู้ที่สะท้อนค่านิยม จริยธรรม ปทัสถานในสังคม การนำไปใช้จริงในการดำเนินชีวิต ช่วยให้ได้คิดอย่างมีวิจารณญาณ ตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ยอมรับและความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากตนและรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

4. จัดการเรียนการสอนที่ทำท่าย คาดหวังให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทั้งในส่วนตัวและการเป็นสมาชิกกลุ่ม ให้ผู้เรียนใช้ชีวิตการสืบเสาะ จัดการกับการเรียนรู้ของตนเองใส่ใจและเคารพในความคิดของผู้เรียน

5. จัดการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดตัดสินใจ สร้างสรรค์ความรู้ด้วยตนเอง จัดการตัวเองได้ มีวินัยในตนเองทั้งด้านการเรียนและการดำเนินชีวิต เน้นการจัดกิจกรรมที่เป็นจริง เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในชีวิตจริง

นอกจากนั้น ลักษณะการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ต้องการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ในทุกกิจกรรมอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่เกิดจนสิ้นอายุขัย จึงจำเป็นต้องจัดการเรียนรู้ทั้งเป็นรายวิชา และสอนแบบบูรณาการกับวิชา และกิจกรรมอื่น ๆ ทุกโอกาสที่สามารถสอดแทรกได้จึงจะสามารถเปลี่ยนแปลง และสร้างพฤติกรรมให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติจนเกิดเป็นกิจนิสัย เป็นคนที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมนั้น ๆ ได้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2555: 11 – 5 – 6) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้บรรลุเป้าหมาย มีหลักการสำคัญดังนี้

1. ต้องสอนโดยคำนึงถึงเป้าหมายของวิชาสังคมศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงความสำคัญในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ครูควรนำมาบูรณาการในการจัดการเรียนการสอน

2. ต้องใช้หลักการบูรณาการ ซึ่งสังคมศึกษาสามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับศาสตร์ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย ทั้งภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้

3. ต้องพัฒนาทักษะทางปัญญาแก่ผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิด ได้แก่ การคิด วิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งสังคมศึกษาต้องให้ผู้เรียนรู้จักการตั้งคำถาม รวบรวมข้อมูล ประเมินข้อมูล และสรุปผลข้อมูล

4. ต้องสอนทั้งในแนวลึกและกว้าง เนื้อหาเป็นสิ่งสำคัญในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน ซึ่งต้องให้ผู้เรียนเรียนให้ลึกในบริบทของเนื้อหา นั่นคือ ตัวชี้วัดในมาตรฐานการเรียนรู้อะบบในแนวกว้าง ซึ่งผู้เรียนต้องสรุปมโนคติและหลักการในเนื้อหานั้นได้

5. การใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรงจนค้นพบองค์ความรู้ได้จากสภาพจริง

6. การเชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลเข้าด้วยกัน ทำให้ได้ผลที่สะท้อนให้เห็นถึงการเรียนการสอนตามสภาพจริง ซึ่งทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบและติดตามได้ตรงตามเป้าหมาย

7. ใช้หลักจิตวิทยาการเรียนรู้อ ได้แก่ จิตวิทยาความแตกต่างระหว่างบุคคล จิตวิทยาการเรียนรู้อของผู้เรียน จิตวิทยาการสร้างแรงบันดาลใจ และการให้ข้อมูลย้อนกลับ

จากแนวการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมดังกล่าวสรุปได้ว่า ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้เกิดประสิทธิภาพนั้น ต้องบูรณาการโดยยึดความรู้ ทักษะ และค่านิยม เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

3. แนวคิดเกี่ยวกับชุดการเรียนรู้

3.1 ความหมายของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้หรือชุดการสอน (Instructional Package) เป็นการประยุกต์ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นความพยายามที่จะเปลี่ยนแนวการเรียนการสอน จากการยึดครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยเปลี่ยนจากการใช้สื่อเพื่อช่วยครูในการสอน มาเป็นการใช้สื่อการสอนเพื่อช่วยผู้เรียนได้เรียนเอง ชุดการสอน ยึดหลักจิตวิทยาการเรียนมาใช้ การเรียกว่า “ชุดการสอน” หรือ “ชุดการเรียนการสอน” หรือ “ชุดการเรียนรู้” เป็นภาษาที่ใช้เรียกชื่อแตกต่างกันแต่มีความหมายเหมือนกัน (กฤษมันต์ วัฒนานรงค์, 2556: 105) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้คำว่า “ชุดการเรียนรู้”

กรมวิชาการ (2545: 36) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ว่า เป็นชุดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย สื่อหลายๆ ชนิด จัดรวมกันไว้เป็นชุด เช่น คู่มือแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง ใบงาน แบบฝึกหัด / แบบฝึกกิจกรรม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สไลด์ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการทำชุดการเรียนรู้อาจจัดทำในรูปแบบที่จะสามารถบูรณาการภายในกลุ่ม หรือระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ตลอดจนบูรณาการกระบวนการใช้สื่อแต่ละชนิดในชุดให้เหมาะสมกับกาลเวลาและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2545: 1) ได้กล่าวถึง ชุดการสอนไว้ว่า ชุดการสอนหรือบางครั้งเรียกว่า ชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดมุ่งหมายเฉพาะเรื่องที่จะสอนเท่านั้น ชุดการสอนจึงเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนแบบประสม โดยอาศัยระบบบูรณาการสื่อหลายๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนในหน่วยการเรียนนั้นๆ นั่นคือ ชุดการเรียนรู้ชุดหนึ่งๆ จะมีระบบการใช้สื่อการสอนแบบประสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

สมาน จันทะดี (2552: 138) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง ระบบการนำสื่อการสอนหลายๆ ชนิดที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วย มาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการเรียนรู้นิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองแบ่งเป็นหมวดๆ บางครั้งเรียกว่า “กล่องการสอน” หรือ “กล่องพิเศษ” เพราะหยิบมาเพียงกล่องเดียวก็ทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างสะดวกสบาย และมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

สุคนธ์ ดินธพานนท์ (2553 : 14) ได้ให้ความหมายของชุดการเรียนรู้ว่า เป็นนวัตกรรมที่ครูใช้ประกอบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนศึกษาและใช้สื่อต่างๆ ในชุดการเรียนรู้ที่ผู้สอนสร้างขึ้น ชุดการเรียนรู้เป็นรูปแบบของการสื่อสารระหว่างผู้สอนและผู้เรียนซึ่งประกอบด้วยคำแนะนำให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจน จนกระทั่งนักเรียนสามารถบรรลุตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้เรียนเป็นผู้ศึกษาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นเพียงที่ปรึกษาและให้คำแนะนำ ปัจจุบัน ได้มีผู้พัฒนาชุดการเรียนรู้ที่มีกิจกรรมเน้นฝึกทักษะการคิดเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาการคิดซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554 : 14 – 5) ได้ให้ความหมายของ ชุดการเรียนรู้ว่าเป็นสื่อประสมที่มีการจัดระบบเนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความสอดคล้องกัน โดยเสนอเนื้อหาสาระเฉพาะเรื่อง และมีความสมบูรณ์เบ็ดเสร็จในตัวเอง

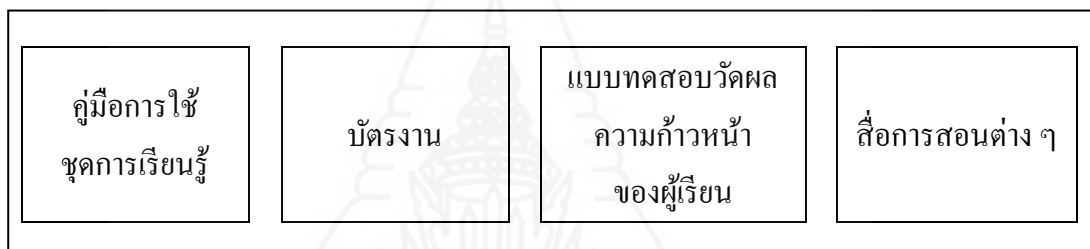
กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556: 106 - 107) ให้ความหมายของ ชุดการเรียนรู้ว่า ชุดการเรียนรู้เป็นสื่อและวิธีสอนที่จะนำมาใช้สำหรับการสอนของผู้สอนและใช้สำหรับการเรียนของผู้เรียน ประกอบด้วยสื่อการสอนทั้งในรูปของวัสดุ อุปกรณ์และเทคนิควิธีการต่างๆ ซึ่งมี

กระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบบนฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ และมีการตรวจสอบประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้และใช้ได้ผลดีในศูนย์การเรียนรู้

จากความหมายของชุดการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ หมายถึง สื่อเอกสารที่ครูผู้สอนสร้างขึ้น เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่มย่อย ตามความสามารถ ความสนใจและตามศักยภาพของตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.2 องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้

บุญชม ศรีสะอาด (2541: 95 – 96) ได้กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นคู่มือที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ศึกษาและปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ อาจประกอบด้วยแผนการสอน สิ่งที่ต้องเตรียมก่อนสอน บทบาทของผู้เรียน การจัดชั้นเรียน (ในกรณีชุดการเรียนรู้ที่มุ่งใช้กับกลุ่มย่อย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้)

2. บัตรงาน เป็นบัตรที่มีคำสั่งว่าจะให้ผู้เรียนปฏิบัติอะไรบ้าง โดยระบุกิจกรรมตามลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้

3. แบบทดสอบวัดความก้าวหน้าของผู้เรียน เป็นแบบทดสอบที่ใช้สำหรับตรวจว่า หลังจากเรียนชุดการเรียนรู้จบแล้ว ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่

4. สื่อการเรียนต่างๆ เป็นสื่อสำหรับผู้เรียนได้ศึกษา มีหลายชนิดประกอบกันอาจเป็นประเภทสิ่งพิมพ์ เช่น บทความ เนื้อหาเฉพาะเรื่อง จุลสาร บทเรียนโปรแกรมหรือประเภทโสตทัศนูปกรณ์ เช่น รูปภาพ แผนภูมิต่างๆ เทปบันทึกเสียง फिल्मสตริป สไลด์ขนาด 2×2 นิ้ว ของจริง เป็นต้น

ศุภันธา ศุภนทรประเสริฐ (2545 : 4 -5) ได้สรุปองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ไว้
ดังนี้

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นส่วนกำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดการ
สอนนั้นๆ อาจอยู่ในรูปแบบของบัตรเอกสาร หรือหนังสือคู่มือ ใช้ชื่อเรียกตามประเภทผู้ใช้ก็ได้
เช่น คู่มือครูหรือคำแนะนำสำหรับครู ในชุดการเรียนรู้แบบประกอบการบรรยาย หรือ การสอน
สำหรับกลุ่มกิจกรรมและอาจเรียกว่าคู่มือนักเรียนในการสอนรายบุคคล ส่วนรายละเอียดในคู่มือ
การใช้ชุดการเรียนรู้จะประกอบไปด้วยสิ่งเหล่านี้ คือ

1. คำนำ
2. รายการส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้
3. คำชี้แจงการใช้ชุดการเรียนรู้
 - 3.1 สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียม
 - 3.2 บทบาทของครูและนักเรียน
 - 3.3 แผนผังการจัดชั้นเรียน
 - 3.4 อื่นๆ ที่ควรทราบก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้
4. แผนการสอน
5. แบบฝึกปฏิบัติ พร้อมเฉลย
6. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน พร้อมเฉลย
7. รายละเอียดอื่น ๆ ซึ่งผู้ใช้จะต้องทราบ
2. คำสั่ง หรือ บัตรสั่งงาน เป็นการมอบหมายงานให้กับผู้เรียน ไปปฏิบัติงานใน
ศูนย์กิจกรรมต่างๆ ทำหน้าที่แทนครู
3. เนื้อหาสาระ และสื่อ โดยจัดให้อยู่ในรูปของสื่อการสอนแบบประสม มี
กิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มและรายบุคคล ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะบรรจุ
เนื้อหาต่าง ๆ ไว้ให้ผู้เรียน ได้ศึกษาผ่านสื่อเหล่านั้น สื่อในชุดการเรียนรู้อาจอยู่ในรูปแบบ ดังนี้
 - 3.1 เอกสาร ทั้งแบบธรรมดา หรือบทเรียนสำเร็จรูป
 - 3.2 กิจกรรม ซึ่งจะกำหนดไว้ในบัตรคำสั่ง เช่น เล่นเกม ร่วมกันอภิปราย ฯลฯ
 - 3.3 วัสดุอุปกรณ์อื่นๆ
 - 3.4 แบบฝึกปฏิบัติ หรือบันทึกเนื้อหาการทำกิจกรรม
4. แบบวัดและประเมินผล เป็นการประเมินผลของกระบวนการ ได้แก่
 - 4.1 แบบทดสอบก่อนเรียน
 - 4.2 แบบทดสอบหลังเรียน

4.3 แบบทดสอบหรือฝึกปฏิบัติประจำหน่วยย่อย

4.4 อื่น ๆ

ศุคนธ์ สนิทพานนท์ (2553 : 18) ชุคการเรียนรู้แต่ละชุคมีเนื้อหาเหมือนกัน คือเรื่องเดียวกัน เมื่อผู้เรียนได้ศึกษาชุคการเรียนรู้แล้วจะมีการประเมินผลและการช่อมเสริม สำหรับเวลาที่ใช้ขึ้นขึ้นอยู่กัความสามารถของผู้เรียน ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของชุคการเรียนรู้ คือ

1. คำชี้แจงในการใช้ชุคการเรียนรู้ เป็นคำชี้แจงให้ผู้เรียนทราบจุดประสงค์ของการเรียน ศึกษาชุคการเรียนรู้และส่วนประกอบของชุคการเรียนรู้ เช่น ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง บัตรปฏิบัติการ บัตรเนื้อหา บัตรฝึกหัดและบัตรเฉลย บัตรปฏิบัติการและบัตรเฉลย บัตรทดสอบ และบัตรเฉลยบัตรทดสอบ

2. บัตรคำสั่ง เป็นการชี้แจงรายละเอียดของการศึกษาชุคการเรียนรู้ันว่า ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างไร

3. บัตรกิจกรรมหรือบัตรปฏิบัติการ บางชุคการเรียนรู้อาจออกแบบให้มีบัตรกิจกรรมหรือบัตรปฏิบัติการ ซึ่งเป็นบัตรที่บอกให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. บัตรเนื้อหา เป็นบัตรที่บอกเนื้อหาที่ให้ผู้เรียนศึกษา สิ่งที่ควรมีในบัตรเนื้อหา คือ หัวข้อ สูตร นิยาม และคำอธิบาย

5. บัตรแบบฝึกหัดหรือบัตรงาน เป็นแบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนทำหลังจากได้ทำกิจกรรมและศึกษาเนื้อหาจนเข้าใจแล้ว (ในกรณีวิชาคณิตศาสตร์อาจมีหัวเรื่อง สูตร นิยาม กฎ ที่ต้องการใช้ในโจทย์ฝึกหัด)

6. บัตรเฉลยแบบฝึกหัด เมื่อผู้เรียนทำบัตรแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว สามารถตรวจสอบความถูกต้องจากบัตรเฉลยแบบฝึกหัด

7. บัตรทดสอบ เมื่อผู้เรียนได้ทำบัตรแบบฝึกหัดเสร็จแล้ว ผู้เรียนจะมีความรู้ในหัวข้อที่เรียนนั้นๆ ต่อจากนั้นจึงให้ผู้เรียนทำบัตรทดสอบ

8. บัตรเฉลยบัตรแบบทดสอบ เป็นบัตรที่มีค่าเฉลยของบัตรทดสอบที่ผู้เรียนได้ทำไปแล้ว เป็นการตรวจสอบหรือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในการศึกษาชุคการเรียนรู้ัน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช (2554: 14 – 11) ชุคการเรียนรู้ประกอบด้วยสื่อประสมในรูปของวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องมี คือ คู่มือการใช้ชุคการเรียนรู้ แผนการสอน เนื้อหาสาระสื่อที่อยู่ในชุค การประเมินการเรียน และแบบฝึกปฏิบัติ

1. คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ เป็นรายละเอียดที่ครูจะใช้ได้อย่างถูกต้องและเกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ครูต้องศึกษาคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ โดยทั่วไป คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 ภาค

ภาคแรก การใช้ชุดการเรียนรู้ประกอบด้วย คำนำ สารบัญ คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ รายชื่อหน่วย ส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ในแต่ละประเภท ขั้นตอนการใช้ชุดการเรียนรู้ (ก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ ระหว่างใช้ชุดการเรียนรู้ และหลังใช้ชุดการเรียนรู้) บทบาทของครูผู้สอน บทบาทของผู้เรียน สิ่งที่ครูและนักเรียนต้องเตรียมการล่วงหน้า แผนผังการจัดชั้นเรียน และการประเมินการเรียนรู้

ภาคที่ 2 รายละเอียดของชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย แผนการสอน เนื้อหาสาระ สื่อต่างๆ ที่อยู่ในชุดการเรียนรู้ และเครื่องมือในการประเมิน

ภาคที่ 3 คู่มือการเรียนรู้ (สำหรับนักเรียน) ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน กระดาษคำตอบ เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการสอน แบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกหัด (ถ้ามี) เฉลยกิจกรรม แบบทดสอบหลังเรียน เฉลยคำตอบ เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

2. แผนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เตรียมตัวพร้อมก่อนที่จะเรียนเนื้อหาสาระนั้น โดยทั่วไป แผนการสอนประกอบด้วย หัวเรื่อง แนวคิด วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการประเมินการเรียนรู้

3. เนื้อหาสาระ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดของชุดการเรียนรู้ การวิเคราะห์และกำหนดเนื้อหา เนื้อหาสาระจะต้องนำเนื้อหาจําแนกหัวเรื่อง หัวข้อย่อย เพื่อให้สื่อได้เหมาะสมกับเนื้อหาในเรื่องนั้น ๆ การจําแนกเนื้อหาจะต้องจัดลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์

4. สื่อที่อยู่ในชุดการเรียนรู้ เป็นสื่อที่มีทั้งสื่อวัสดุ ได้แก่ ภาพ ภาพชุด แผนภูมิ บัตรต่างๆ ของจริง สื่อสามมิติ หนังสือเรียน แบบเรียน แบบฝึกหัด ซีดีเสียง เทปเสียง วิดิทัศน์ เทปภาพ ซีดีรอม บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ยังมีสื่อประเภทอุปกรณ์ที่ครูต้องเตรียมการก่อนใช้ชุดการเรียนรู้ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่อง LCD เครื่องวีซีดี เครื่องเทปเสียง ฯลฯ สื่อประเภทวิธีการที่จะนำมาใช้ในชุดการเรียนรู้ เช่น เกม สถานการณ์จำลอง รายการ การทดลอง การฝึกปฏิบัติ ฯลฯ ดังนั้น ชุดการเรียนรู้แต่ละประเภทจะใช้สื่อแตกต่างกันขึ้นอยู่กับเนื้อหาสาระ และคุณลักษณะของชุดการเรียนรู้ประเภทนั้น

5. การประเมินการเรียนรู้ มีการประเมินสองประเภท คือ การประเมินกระบวนการ คือ การประเมินในระหว่างเรียนที่ผู้เรียนทำ เป็นการประเมินกระบวนการในการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ก็คือ E_1 และการประเมินผลลัพธ์ คือ การประเมินด้วยการทดสอบ

หลังเรียน เป็นการวัดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียนว่า ผู้เรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนเพิ่มขึ้นจากเดิมมากน้อยเท่าใด การประเมินผลลัพธ์ในการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ก็คือ E_2

6. แบบฝึกปฏิบัติ เป็นเอกสารสำหรับผู้เรียนใช้ประกอบการเรียนชุดการเรียนรู้ แบบฝึกปฏิบัติมีความสำคัญคือ (1) ทำให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมล่วงหน้าว่าตนเองกำลังเรียนอะไร มีวัตถุประสงค์อย่างไร มีกิจกรรมที่ต้องทำอะไร และมีการประเมินการเรียนอย่างไร (2) ผู้เรียนสามารถบันทึกพัฒนาการในการเรียนการสอนของตน (3) ผู้เรียนใช้ทบทวนสิ่งที่เรียนผ่านมาแล้วจากการบันทึกสาระสำคัญ และ (4) ได้ทำกิจกรรมลงในแบบฝึกปฏิบัติ แบบฝึกปฏิบัติมีส่วนประกอบสำคัญ คือ แบบทดสอบก่อนเรียน (กระดาษคำตอบ) และเฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน แผนการเรียน ที่วางสำหรับบันทึกสาระสำคัญที่ได้เรียนในชุดการเรียนรู้ ที่วางสำหรับทำกิจกรรมที่กำหนดให้ทำ พร้อมเฉลยกิจกรรม และแบบทดสอบหลังเรียน (กระดาษคำตอบ) และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2556 : 107) กล่าวว่า องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ที่สำคัญประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ

1. องค์ประกอบด้านการจัดการ ประกอบด้วย คู่มือและแบบฝึกปฏิบัติ สำหรับครูผู้ใช้ชุดการเรียนรู้ และผู้เรียนที่เรียนเป็นการจัดเตรียมการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียน มีคำสั่งหรือการมอบงาน เพื่อกำหนดแนวทางการเรียนให้นักเรียนและการสอนของผู้สอน
2. องค์ประกอบด้านเนื้อหาสาระ เป็นเนื้อหาสาระที่ถูกรวบรวมให้อยู่ในรูปของสื่อการสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งแบบกลุ่มและรายบุคคล ซึ่งกำหนดไว้ให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลได้ตามวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม
3. องค์ประกอบด้านการประเมินผล เป็นการประเมิน “กระบวนการ” โดยวัดจากแบบฝึกหัด รายงานการค้นคว้า จากใบงาน ใบประลอง และจากการทดลอง เป็นต้น และส่วนที่เป็น “ผลลัพธ์” ของการเรียน โดยวัดจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ นอกจากนี้ อาจมีการประเมินก่อนการเรียน เพื่อการวัดสมรรถนะของผู้เรียนก่อนเรียนด้วยก็ได้

จากการศึกษาองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้ศึกษา ซึ่งชุดการเรียนรู้จะประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้ชุดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหาในชุดการเรียนรู้ กิจกรรม เฉลยกิจกรรม แบบฝึกหัด เฉลยแบบฝึกหัด แบบทดสอบหลังเรียนและเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดทำชุดการเรียนรู้ ซึ่งมีองค์ประกอบสำคัญดังกล่าวข้างต้นอย่างครบถ้วน

3.3 ประเภทของชุดการเรียนรู้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2545 : 2 – 3) ได้แบ่งประเภทของชุดการเรียนรู้ จำแนกตามลักษณะการใช้ออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย หรืออาจเรียกว่า ชุดการเรียนรู้สำหรับครู เป็นชุดการเรียนรู้ที่กำหนดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ ที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น เพื่อเปลี่ยนบทบาทครูให้พุดน้อยลง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม กิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น หรือให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน สื่อที่ใช้อาจเป็นแผ่นคำสอน สไลด์ ประกอบเสียงบรรยายในเทป แผนภูมิ แผนภาพ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ และกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ทดลองอภิปราย หรือประกอบกิจกรรมอื่นๆ ตามปัญหาและหัวข้อที่ครูกำหนดให้ เพื่อความเรียบร้อยและความสะดวก ชุดการเรียนรู้ประเภทนี้มักจะบรรจุในกล่องที่มีขนาดพอเหมาะกับจำนวนสื่อการสอนอย่างไรก็ตาม หากเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีราคาแพงเกินไป มีขนาดเล็กหรือใหญ่เกินไป แดกหรือเสียบง่ายและเป็นสิ่งมีชีวิต จะไม่ใส่ไว้ในชุดการเรียนรู้ แต่จะกำหนดไว้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ครูต้องเตรียมล่วงหน้าก่อนทำการสอนใน “คู่มือครู” ชุดการเรียนรู้แบบบรรยายนี้ นิยมใช้กับการฝึกอบรม และการสอนในระดับอุดมศึกษา ที่ยังถือว่าการสอนแบบบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น รูปแบบการเรียนในปัจจุบันนี้มีได้ถือว่าครูเป็นผู้แสดงหรือเป็นแหล่งความรู้หลักอีกต่อไป หากแต่ครูเป็นเพียงผู้เตรียมการเป็นผู้อำนวยความสะดวก และมีหน้าที่คอยประสานงานอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมของผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนรู้เนื้อหาต่าง ๆ จากสื่อและจากการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้สำหรับกลุ่มกิจกรรม ดังนั้นชุดการสอนชนิดนี้จึงยึดระบบการผลิตสื่อการสอนตามหน่วยและหัวเรื่องที่จะเปิด โอกาสให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน คือในลักษณะของห้องเรียน “แบบศูนย์การเรียน” ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมจะประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ย่อยตามศูนย์ที่แบ่งไว้ในแต่ละหน่วย ในแต่ละศูนย์มีสื่อหรือบทเรียนครบชุดตามจำนวนผู้เรียนทั้งศูนย์จะใช้ร่วมกันก็ได้ ผู้เรียนที่เรียนจากชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมนี้ จะแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มก็จะไปศึกษาตามศูนย์ที่กำหนดไว้ หมุนเวียนไปจนครบทุกศูนย์ ผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือจากครูเพียงเล็กน้อยในระยะเริ่มเรียนเท่านั้น หลังจากเคยชินต่อวิธีการใช้แล้วผู้เรียนจะสามารถช่วยเหลือกันและกันได้เองระหว่างการประกอบกิจกรรมการเรียนรู้หากมีปัญหาผู้เรียนสามารถซักถามครูได้เสมอ

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ชุดการเรียนรู้รายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อย หรือ โมดูล

ชุดการสอนรายบุคคลนั้น ผู้เรียนจะใช้เรียนด้วยตนเองตามลำดับขั้นที่ระบุไว้ อาจต้องใช้ห้องเรียนพิเศษที่เรียกว่า “ห้องเรียนรายบุคคล” ซึ่งมีลักษณะเป็นคูหาจัดเตรียมไว้สำหรับผู้เรียนนำชุดการเรียนรู้ไปใช้ในคูหา ซึ่งมีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก เช่น เครื่องเล่นเทป เครื่องฉายภาพจอเล็ก ๆ เป็นต้น หากไม่มีห้องเรียนหรือหุราชนาคนี้ ก็ต้องเปลี่ยนระบบสื่อให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและเครื่องมือ เมื่อมีปัญหาระหว่างการเรียนรู้ ผู้เรียนจะปรึกษาหารือกันกับผู้สอนก็ต้องพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือทันทีในฐานะผู้ประสานงาน ผู้เรียนอาจนำชุดการเรียนรู้ประเภทนี้ไปเรียนที่บ้านได้ด้วย โดยมีบุคลากรอื่น ๆ คอยให้ความช่วยเหลือ

4. ชุดการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้ ที่ผู้สอนกับผู้เรียนต่างถิ่นต่างเวลากัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน แต่สามารถเรียนได้เองที่บ้าน โดยมีสื่อประสมต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดให้ เช่น เอกสารการเรียนรู้ แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประกอบชุดวิทยารายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ ตลอดจนเข้ารับการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษาที่จัดขึ้น การศึกษาโดยระบบการสอนทางไกลนี้ ความสำเร็จของการศึกษาจึงขึ้นอยู่กับตัวผู้เรียนเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนเป็นเพียงผู้จัดประสบการณ์ในรูปของสื่อต่าง ๆ และให้คำแนะนำในการศึกษาเท่านั้น ฉะนั้นผู้เรียนที่หวังความสำเร็จในการศึกษา โดยระบบนี้จึงจำเป็นต้องมีวินัยและความควบคุมตนเองได้ อีกทั้งต้องยึดมั่นในแนวปฏิบัติตามคำแนะนำที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

สุคนธ์ ลินธพานนท์ (2553 : 16 - 17) กล่าวว่า ชุดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับครูผู้สอนในการจัดการศึกษาในระบบนั้นสามารถจัดทำได้ 4 รูปแบบ คือ

1. ชุดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน เป็นชุดการเรียนรู้ที่ครูใช้ประกอบการสอน ประกอบด้วยคู่มือครู สื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการจัดกิจกรรมและสื่อการสอน ประกอบการบรรยายของผู้สอน ชุดการเรียนรู้นี้มีเนื้อหาสาระวิชาเพียงหน่วยเดียวและใช้กับผู้เรียนทั้งชั้นแบ่งเป็นหัวข้อที่จะบรรยาย มีการกำหนดกิจกรรมตามลำดับขั้นตอน

2. ชุดการเรียนรู้สำหรับกิจกรรมกลุ่ม เป็นชุดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาความรู้ร่วมกัน โดยปฏิบัติตามกิจกรรมตามขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้หรืออาจจะเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ในศูนย์การเรียน กล่าวคือ ในแต่ละศูนย์การเรียนจะมีชุดการเรียนรู้ในแต่ละหัวข้อย่อยของหน่วยการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนศึกษา ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะหมุนเวียนศึกษาความรู้และทำกิจกรรมของชุดการเรียนรู้จนครบทุกศูนย์การเรียนรู้

3. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล เป็นชุดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจะเรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในชุดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถศึกษาได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และเมื่อศึกษาจนครบตามขั้นตอนแล้ว ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วยตนเอง

4. ชุดการเรียนรู้แบบผสม เป็นชุดการเรียนรู้ที่มีการจัดกิจกรรมหลากหลาย บางขั้นตอนผู้สอนอาจใช้วิธีการบรรยายประกอบการใช้สื่อ บางขั้นตอนผู้สอนอาจให้ผู้เรียนศึกษาความรู้ด้วยตนเองเป็นรายบุคคล และบางขั้นตอนอาจให้ผู้เรียนศึกษาความรู้จากชุดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554 : 14 – 9) กล่าวว่า ประเภทของชุดการเรียนรู้มี 5 ประเภท คือ ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยายหรือชุดการเรียนรู้แบบบรรยาย ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม ชุดการเรียนรู้รายบุคคลหรือเอกัตภาพ ชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ และชุดการเรียนรู้ทางไกล

1. ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย

ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยายหรือชุดการเรียนรู้แบบบรรยาย เป็นชุดการเรียนรู้ที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทน

ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย ยึดบุคคลเป็นสื่อหลัก มักนิยมใช้แผ่นใส คอมพิวเตอร์หรือสไลด์ด้วย คอมพิวเตอร์ประกอบการบรรยาย ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยาย มักนิยมใช้ในการฝึกอบรมและการสอนในระดับอุดมศึกษา ชุดการเรียนรู้ประกอบการบรรยายยังมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

2. ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม

ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ยึดกลุ่มปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม คือ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือทำกิจกรรม ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมจึงมุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมผลิตขึ้นแตกต่างกันตามการสอน เช่น ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรมใช้กับการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์

ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ เป็นชุดที่พัฒนาขึ้นต่อยอดจากชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม ดังนั้นชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์มุ่งเน้นการเรียนรู้กับครู การเรียนกับ

เพื่อน และการเรียนด้วยตนเองจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ได้จัดเตรียมไว้ให้ผู้เรียนได้เผชิญ
 ผจญ ทั้งประสบการณ์ทางอ้อมและประสบการณ์ทางตรง

ชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ เป็นนวัตกรรมใหม่ในอนาคตจะเหมาะสม
 กับระบบการสอนของไทย ที่เน้นการเรียนรู้โดยมีครู เรียนด้วยตนเองและเรียนกับเพื่อน

4. ชุดการเรียนรู้รายบุคคล

ชุดการเรียนรู้รายบุคคลหรือเอกัตภาพ เป็นชุดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็น
 ศูนย์กลาง มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยยึดปรัชญาการศึกษากลุ่มสภาพนิยม คือ
 ยึดความแตกต่างระหว่างบุคคล เชื่อว่ามนุษย์แต่ละคนมีความแตกต่างในด้านความต้องการ ความ
 พร้อม ความสนใจ ฯลฯ ความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนที่บ้านหรือที่โรงเรียนก็ได้
 ด้วยชุดการเรียนรู้รายบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนก้าวไปข้างหน้าตามความสามารถ ความสนใจ และ
 ความพร้อมของผู้เรียน ชุดการเรียนรู้รายบุคคลนี้อาจออกมาในรูปของหน่วยการสอนย่อยหรือ
 “โมดูล”

5. ชุดการเรียนรู้ทางไกล

ชุดการเรียนรู้ทางไกล เป็นชุดการเรียนรู้ที่ผู้สอนและผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลา
 กัน มุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองโดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วย สื่อหลักและสื่อ
 เสริม เช่น ชุดการเรียนรู้ทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ยึดสื่อสิ่งพิมพ์เป็นสื่อ
 หลัก ได้แก่ เอกสารการสอน ประมวลสาระ และยึดหลักเสริม เช่น รายการวิทยุกระจายเสียง
 รายการวิทยุโทรทัศน์ ซีดีเสียง การสอนเสริม / การสัมมนาเสริม ฯลฯ

โดยสรุป ชุดการเรียนรู้จำแนก 5 ประเภท คือ ชุดการเรียนรู้ประกอบการ
 บรรยาย ชุดการเรียนรู้แบบกลุ่มกิจกรรม ชุดการเรียนรู้ตามเอกัตภาพหรือชุดการเรียนรู้เอกัตภาพ
 บุคคล ชุดการเรียนรู้แบบอิงประสบการณ์ และชุดการเรียนรู้ทางไกล

จากการศึกษาประเภทของชุดการเรียนรู้ ดังกล่าวข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า ชุด
 การเรียนรู้สามารถแบ่งได้ตามการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนต้องการจัดให้กับผู้เรียนและตาม
 การศึกษาของผู้เรียน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้ในลักษณะให้ผู้เรียนได้ศึกษาหา
 ความรู้ด้วยตนเองจึงจัดเป็นการใช้ชุดการเรียนรู้รายบุคคลหรือชุดการเรียนรู้เอกัตภาพ

3.4 ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2545 : 17 -18) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้
 ไว้ 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยแยกย่อยไป

จนถึงระดับหน่วยบทเรียน ซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้สอนได้ 1 ครั้ง ชุดการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นจึงเป็นชุดการเรียนรู้ประจำหน่วย ระดับบทเรียน คือ 1 ชุดการสอน สำหรับการสอนแต่ละครั้ง สิ่งที่คุณต้องทำก่อนการวิเคราะห์เนื้อหา คือ

1. กำหนดหน่วย หมายถึง การนำวิชาหรือหน่วยการสอนมากำหนดหน่วยระดับบทเรียน ที่แต่ละหน่วยจะสอนได้ประมาณ 60 – 80 นาที (3 - 4 คาบ)

2. กำหนดหัวข้อ หมายถึง การนำแต่ละหน่วยมากำหนดเป็นหัวข้อที่ข้อยกลงไปอีก

3. กำหนดมโนคติ หรือความคิดรวบยอด หมายถึง การกำหนดข้อความที่เป็นแก่นหรือเป้าหมาย ที่สรุปรวบยอดเนื้อหาสาระให้ตรงกับหัวข้อ และต้องมีความสอดคล้องต้องกัน

ขั้นที่ 2 การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอนเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า เมื่อครูเริ่มสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ จะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง ซึ่งก็จะรวมไปถึงการกำหนดกิจกรรมที่จะใช้ในการเรียนด้วย

ขั้นที่ 3 การผลิตสื่อการสอน

เป็นการผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน ซึ่งจะต้องจัดเตรียมทรัพยากรไว้อย่างพร้อมมูลแล้ว

ขั้นที่ 4 การทดสอบประสิทธิภาพชุดการเรียนรู้

เป็นการประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ ด้วยการนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้ แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สுகนซ์ ดินชพานนท์ (2553 : 19) กล่าวว่า การที่ผู้สอนสร้างชุดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น ครูควรดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. เลือกหัวข้อ (Topic) กำหนดขอบเขต และประเด็นสำคัญของเนื้อหา ผู้สร้างชุดการเรียนรู้ควรเลือกหัวข้อและประเด็นสำคัญ ได้จากการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับชั้นที่จะสอนว่า หัวข้อใดเหมาะสมที่ควรนำไปสร้างชุดการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนสามารถศึกษาความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. กำหนดเนื้อหาที่จะจัดทำชุดการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงความรู้พื้นฐานของผู้เรียน

3. เขียนจุดประสงค์ในการจัดการเรียนการสอน การเขียนจุดประสงค์ควรเขียนเป็นลักษณะจุดประสงค์เฉพาะหรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนทราบจุดประสงค์ว่า เมื่อศึกษาชุดการเรียนรู้จบแล้ว ผู้เรียนจะต้องมีความสามารถอย่างไร

4. สร้างแบบทดสอบ การสร้างแบบทดสอบ มี 3 แบบ คือ

ก. แบบทดสอบวัดพื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน เพื่อดูว่าผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานก่อนที่จะเรียนเพียงพอหรือไม่

ข. แบบทดสอบย่อย เพื่อวัดความรู้ของผู้เรียนหลังจากผู้เรียนเรียนจบในแต่ละเนื้อหาย่อย

ค. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ใช้ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากการศึกษาค้นคว้าการเรียนรู้จบแล้ว

5. จัดทำชุดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

5.1 บัตรคำสั่ง

5.2 บัตรปฏิบัติการและบัตรเฉลย

5.3 บัตรเนื้อหา

5.4 บัตรฝึกหัด และบัตรเฉลยบัตรฝึกหัด

5.5 บัตรทดสอบและบัตรเฉลยบัตรทดสอบ

6. วางแผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้สอนเตรียมออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีหลักการสำคัญคือ

6.1 ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ผู้สอนเป็นผู้เพียงคอยชี้แนะและควบคุมการเรียนการสอน

6.2 เลือกกิจกรรมหลากหลายที่เหมาะสมกับชุดการเรียนรู้

6.3 ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการคิดอย่างหลากหลาย เช่น คิดวิเคราะห์ คิดแก้ปัญหา คิดอย่างมีวิจารณญาณ คิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

6.4 มีกิจกรรมที่ฝึกให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น

7. การรวบรวมและจัดทำสื่อการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน สื่อการเรียนการสอนบางชนิดอาจมีผู้จัดทำไว้แล้ว ผู้สอนอาจนำมาปรับปรุงคัดแปลงใหม่ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์ที่ต้องการสอน ในกรณีที่ไม่มีสื่อที่ตรงตามจุดประสงค์ที่จะสอน ครูผู้สอนต้องสร้างสื่อการเรียนการสอนใหม่ ซึ่งต้องใช้เวลามาก

กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2556: 113) กล่าวถึง ขั้นตอนการผลิตชุดการเรียนรู้ หากจะพิจารณาแล้วจะมีขั้นตอนที่สำคัญที่จะต้องดำเนินการ 4 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยแยกย่อยลงไปจนถึงหน่วยระดับบทเรียน ซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้สอนได้ 1 ครั้ง ชุดการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นจึง

เป็นชุดการเรียนรู้ประจำหน่วยระดับบทเรียน คือ 1 ชุดการเรียนรู้ สำหรับการสอนแต่ละครั้ง โดยส่วนที่จะต้องทำในการวิเคราะห์เนื้อหา คือ

ก. การกำหนดหน่วย คือ การนำหน่วยเนื้อหาบทเรียนมากำหนดให้เป็นหน่วยระดับบทเรียน ซึ่งแต่ละหน่วยจะใช้สอนได้ประมาณ 50 – 90 นาที

ข. การกำหนดหัวเรื่อง เป็นการนำแต่ละหน่วยมากำหนดเป็นหัวเรื่องย่อย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การจัดกิจกรรมต่าง ๆ และกำหนดจุดประสงค์จากเนื้อหาในหัวเรื่อง

ค. การกำหนดสาระสำคัญที่เป็นความคิดรวบยอด หรือแนวคิด เป็นการเขียนข้อความที่เป็นสาระสำคัญของแต่ละหัวเรื่อง เพื่อสรุปใจความสำคัญของเรื่อง

ขั้นที่ 2 การวางแผนการสอน

การวางแผนการสอนแต่ละกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า เมื่อเริ่มใช้ชุดการเรียนรู้จะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง หรือเมื่อมีกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้เรียนที่ใช้ชุดการเรียนรู้ต้องทำอะไรบ้างตามลำดับขั้นตอน

ขั้นที่ 3 การผลิตสื่อการสอน

เป็นการผลิตสื่อการสอนประเภทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

ขั้นที่ 4 การทดสอบประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้

เป็นการประเมินคุณภาพชุดการเรียนรู้ ด้วยการนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากการศึกษาขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้นั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นขั้นตอนในสร้างชุดการเรียนรู้ คือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในการสร้างชุดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 สร้าง พัฒนา และปรับปรุงชุดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 นำชุดการเรียนรู้ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.5 ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

สุคนธ์ ลินธพานนท์ (2553 : 21 - 22) กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้

1. ผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการศึกษาความรู้ในชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการฝึกทักษะในการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่าน และสรุปความรู้อย่างเป็นระบบ

2. การทำแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ และแบบฝึกทักษะการคิดทำชุดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนรู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดยสมศ.

3. ผู้เรียนมีวินัยในตนเอง จากการที่ผู้เรียนทำตามคำสั่งในขั้นตอนต่าง ๆ ที่กำหนดในชุดการเรียนรู้ การตรวจแบบฝึกหัด แบบฝึกทักษะการเรียนรู้ หรือไปงานด้วยตนเองนั้น ทำให้ผู้เรียนรู้จักฝึกตนเองให้ทำตามกติกา

4. ผู้เรียนรู้จักทำงานร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของกันและกัน เป็นการฝึกความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย

5. การใช้ชุดการเรียนรู้นั้น สามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้ ซึ่งอยู่กับการออกแบบของผู้สอนที่เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2554 : 14 – 5) กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนรู้ว่า

1. ชุดการเรียนรู้ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรมสูง เนื้อหาสาระบางเรื่องมีความสลับซับซ้อน ผู้เรียนเข้าใจยาก ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยาย ชุดการเรียนรู้ช่วยให้เนื้อหาเหล่านั้นมีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น

2. ชุดการเรียนรู้ช่วยให้เราความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเอง

3. ชุดการเรียนรู้ช่วยสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน คือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ได้ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง และมีโอกาสทำงานเป็นทีม

4. ชุดการเรียนรู้ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจให้แก่ผู้สอน เพราะชุดการเรียนรู้ที่ผลิตขึ้นต้องผ่านการทดสอบประสิทธิภาพก่อนนำมาใช้ จึงทำให้ผู้สอนมีความมั่นใจสามารถหยิบใช้ได้ทันที

5. ชุดการเรียนรู้ทำให้การเรียนการสอนของผู้เรียนเป็นอิสระจากอารมณ์ของผู้สอน ชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตลอดเวลา ไม่ว่าครูจะมีสถานะหรือมีความขัดข้องทางอารมณ์มากน้อยเพียงใด

6. ชุดการเรียนรู้ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน เนื่องจากชุดการเรียนรู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนก็สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการเรียนรู้ที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

7. ชุดการเรียนรู้ช่วยในกรณีครูขาด ผู้ช่วยครูหรือครูคนอื่นก็สามารถสอนแทนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ที่มีใช้เข้าไปนั่ง “คุมชั้น” ปล่อยให้เด็กเรียนให้อยู่รอบ ๆ หรือปล่อยให้เด็กเรียนจดงานตามกระดานดำ เมื่อมีชุดการเรียนรู้เรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนสามารถสอนแทนได้โดยไม่ต้องเตรียมอะไรมากนัก

8. ชุดการเรียนรู้รายบุคคลและชุดการเรียนรู้ทางไกล ช่วยให้การศึกษามวลชนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะนักเรียนสามารถเรียนได้เองที่บ้าน ไม่ต้องเสียเวลาและไม่ต้องมีค่าใช้จ่ายในการนั่งรถไปเรียนที่มหาวิทยาลัย การเรียนจากชุดการเรียนรู้ทางไกลช่วยประหยัดเงินให้กับผู้เรียนจำนวนมาก

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2555 : 436 – 437) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ที่มีต่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่สลับซับซ้อนและมีลักษณะเป็นนามธรรม ซึ่งผู้สอนไม่สามารถถ่ายทอดด้วยการบรรยายได้
2. ได้รับความสนใจของผู้เรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะชุดการเรียนรู้จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
4. เป็นการสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะชุดการเรียนรู้ผลิตไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบใช้ได้ทันที
5. ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนของผู้เรียน เพราะสื่อประสม (multi media) ที่จัดไว้ในระบบเป็นการแปรเปลี่ยนกิจกรรมและช่วยรักษาระดับความสนใจของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา
6. แก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล และส่งเสริมการศึกษารายบุคคล ตามความสนใจ ตามเวลา และโอกาสที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียน ซึ่งแตกต่างกัน
7. ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนเรียนโดยอาศัยความร่วมมือจากครูเพียงเล็กน้อย ทั้งสามารถเรียนด้วยตนเอง ครูคนหนึ่งจึงสามารถสอนผู้เรียนได้จำนวนมาก
8. ช่วยผู้เรียนให้รู้จุดมุ่งหมายของการเรียนชัดเจน ตลอดจนรู้วิธีการที่จะบรรลุจุดมุ่งหมายเป็นการเพิ่มพูนการจูงใจในการเรียน
9. ชุดการเรียนรู้จะกำหนดบทบาทของครูและผู้เรียนไว้ชัดเจน ว่าตอนใด ใคร จะทำอะไร อย่างไร บทบาทของการกระทำของครูข้างเดียว ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำมากขึ้น
10. ชุดการเรียนรู้จากการนำวิธีเชิงระบบเข้ามาใช้ เมื่อได้ผ่านการทดลอง จึงทำให้การสอนมีประสิทธิภาพ
11. ชุดการเรียนรู้ฝึกให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียน และรู้จักการทำงานร่วมกัน
12. ชุดการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกวัสดุการเรียนและกิจกรรมตามความสนใจ

13. ชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน รู้การกระทำของเขาและสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง
กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2556 : 108 - 109) ประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ด้วยลักษณะ
เฉพาะของชุดการเรียนรู้มีประโยชน์ ดังนี้

1. ทำให้การสอนแต่ละเนื้อหาที่มีความคงเส้นคงวา เนื่องจากมีขั้นตอนและ
กระบวนการของการเรียนการสอนกำกับอยู่ ไม่ขึ้นอยู่กับสภาวะแวดล้อมทั้งของผู้สอนและผู้เรียน
เช่น เป็นอิสระจากภาวะทางอารมณ์ บุคลิกภาพของผู้สอน และภาวะขัดข้องทางความพร้อมของ
ผู้เรียน เป็นต้น
2. สามารถจัดเก็บ เรียกใช้ ปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย เนื่องจากมีการออกแบบไว้เป็น
ระบบและมีส่วนประกอบที่แยกส่วนกัน ไว้อย่างเป็นระบบเช่นกัน
3. เป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีร่วมสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน เนื่องจาก การ
พัฒนาและออกแบบชุดการเรียนรู้ นั้น จะสอดคล้องกับเทคโนโลยีการจัดเก็บข้อมูลและ
กระบวนการในการสื่อสารของผู้เรียนและผู้สอน
4. สร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน โดยเฉพาะผู้สอนที่ไม่ค่อยมีเวลาในการ
เตรียมการสอนล่วงหน้า
5. เป็นการแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมการศึกษารายบุคคล
เนื่องจากชุดการเรียนรู้สามารถทำให้ผู้เรียนเรียนได้ตามความสามารถ ความถนัดและความสนใจ
ตามเวลาและโอกาส ที่เอื้ออำนวยแก่ผู้เรียนซึ่งแตกต่างกัน ช่วยขจัดปัญหาการขาดแคลนครู ช่วย
ในการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพราะชุดการเรียนรู้สามารถนำไปสอนนักเรียนได้ทุกสถานที่
และทุกเวลา

จากที่ศึกษาประโยชน์ของชุดการเรียนรู้ ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้
เป็นสื่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสามารถแก้ปัญหาผู้เรียนที่มีความ
แตกต่างเป็นรายบุคคล ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสถานที่ เวลาใดก็ได้ที่ต้องการและแก้ปัญหา
ผู้สอนที่มีสภาวะทางอารมณ์และบุคลิกภาพไม่เหมาะสม ซึ่งชุดการเรียนรู้เป็นสื่อกลางในการ
ถ่ายทอดความรู้แทนครูได้

4. แนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งผู้เรียนต้อง
ได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พ.ศ. 2551 เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ

4.1 ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เยาวดี วิบูลย์ศรี (2545: 16) ให้ความหมายว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อใช้วัดผลการเรียนรู้ด้านเนื้อหาวิชาและทักษะต่าง ๆ ของแต่ละสาขาวิชา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สาขาวิชาทั้งหลายที่ได้จัดสอนในระดับชั้นเรียนต่าง ๆ ของแต่ละโรงเรียน ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีทั้งที่เป็นข้อเขียนและที่เป็นภาคปฏิบัติจริง

สมนึก ภัททิยธนี (2546: 73) กล่าวถึงความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ผ่านมาแล้ว ซึ่งแบ่งได้เป็น แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐาน

อุไรวรรณ ฉลาดกิจ (2553: 46) กล่าวถึง ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า เป็นคุณลักษณะความรู้ ความสามารถของบุคคลที่เปลี่ยนแปลงไปหลังจากได้รับประสบการณ์จากการเรียนรู้ การฝึกอบรมและการปรับพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลของการเปลี่ยนแปลงจากสมรรถภาพของสมอง

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสรุปความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ทักษะ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่ผู้เรียนได้รับจากการเรียนรู้ในเนื้อหาจากครูผู้สอนหรือประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะ กระบวนการและทัศนคติ ในทางที่ถูกต้องตามมาตรฐานการเรียนรู้

4.2 ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บรรดล สุขปิติ (2542: 7-12) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่จะใช้ในการจำแนก ได้แก่

1. จำแนกตามลักษณะการสร้าง แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1.1 แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้น (Teacher made tests) เป็นแบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นมาใช้เองในห้องเรียน เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเป็นครั้ง ๆ ไป ซึ่งจะครอบคลุมเนื้อหาตามหลักสูตรนั้นๆ ซึ่งจะมี 2 ชนิด คือ แบบทดสอบที่ใช้วัดระหว่างการเรียนการสอน (Formative test) เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียนและนำผลมาใช้เพื่อปรับปรุงการสอนของครูและปรับปรุงการเรียนของผู้เรียน และแบบทดสอบที่ใช้วัดหลังสิ้นสุดการเรียนการสอน (Summative test) เพื่อนำผลการวัดไปใช้ในการสรุป รวบรวมหรือตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

1.2 แบบทดสอบมาตรฐาน (Standardized tests) เป็นแบบทดสอบที่มีความเป็นมาตรฐาน 3 ประการ คือ มาตรฐานในการดำเนินการสร้าง คือ ผ่านกระบวนการตรวจสอบ

คุณภาพ และพัฒนาปรับปรุงคุณภาพจนเป็นที่เชื่อถือได้ มักออกแบบให้ครอบคลุมเนื้อหาอย่างกว้าง ๆ มาตรฐานในการดำเนินการสอบ คือ มีคู่มือการดำเนินการสอบ เพื่อนำไปใช้และปฏิบัติได้เหมือนกัน และมาตรฐานในการให้คะแนนหรือและความหมายของคะแนน ไม่ว่าจะใครให้คะแนนก็มีผลเหมือนกัน มีเกณฑ์ในการเปรียบเทียบที่เป็นมาตรฐานที่เรียกว่า เกณฑ์ปกติ (Norm) สำหรับแปลความหมายของผู้เข้าสอบเมื่อเปรียบเทียบกับคนส่วนใหญ่

2. จำแนกตามรูปแบบการตอบ แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ

2.1 แบบทดสอบปากเปล่า (Oral test) เป็นแบบทดสอบที่อาศัยการถาม ตอบ หรือการซักถามให้ตอบด้วยวาจาเป็นรายบุคคล เหมาะสำหรับการสอบที่มีคนจำนวนน้อย เพราะต้องใช้เวลาและถามได้ละเอียด

2.2 แบบให้เขียนตอบ (Paper – pencil test) เป็นแบบทดสอบที่ตอบโดยการเขียนตอบทุกชนิด ซึ่งต้องใช้กระดาษ ดินสอหรือปากกาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสอบ

2.3 แบบให้ปฏิบัติ (Performance test) เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้สอบลงมือกระทำหรือปฏิบัติจริงๆ ได้แก่ แบบทดสอบภาคปฏิบัติทั้งหลาย เช่น งานประดิษฐ์ งานบ้าน เป็นต้น การให้คะแนนจะตรวจให้คะแนนทั้งกระบวนการในการปฏิบัติงานและตรวจผลงาน

3. จำแนกตามเกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายของคะแนน แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

3.1 แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion reference test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งวัดระดับการเรียนรู้ของผู้เรียน ว่ามีความรู้ ความสามารถอะไรบ้าง แบบทดสอบอิงเกณฑ์ จึงสร้างให้ครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ที่สำคัญของการเรียนรู้ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน โดยนำคะแนนที่ได้จากการสอบไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน (Absolute standard) แล้วแปลความหมายในเชิงปริมาณความรู้ในเนื้อหาที่เรียกว่า ผู้เรียนอยู่ในระดับที่ถือว่ารอบรู้ในเนื้อหานั้น ๆ หรือไม่

3.2 แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm reference test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งเปรียบเทียบความสามารถของกลุ่มผู้เรียนด้วยตัวเอง แล้วจำแนกผู้เรียนเป็นกลุ่ม ๆ ตามระดับความสามารถ ข้อสอบแบบอิงกลุ่มจึงสร้างขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่จำแนกผู้เรียนโดยการเปรียบเทียบกันเองภายในกลุ่มในวิชาเดียวกัน เพื่ออธิบายว่าผู้เรียนคนนั้น ๆ เก่งหรืออ่อนกว่าผู้เรียนคนอื่น ๆ เท่าไร

สมนึก ภัททิยธนี (2546: 73 - 82) กล่าวถึงประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มี 6 แบบ ได้แก่

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) เป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นของแต่ละคน
2. ข้อสอบแบบกาถูก – ผิด (True – False Test) เป็นข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือกแต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก – ผิด , ใช่ – ไม่ใช่ , จริง – ไม่จริง , เหมือนกัน – ต่างกัน เป็นต้น
3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) เป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง
4. ข้อทดสอบแบบตอบสั้นๆ (Short Answer Test) ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกระชับรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง
5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Matching Test) เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่ง โดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวขึ้น) จะจับคู่คำหรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ออกข้อสอบกำหนดไว้
6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) คำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณา แล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดี นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมดแต่ความจริงมีน้ำหนัถูกมากน้อยต่างกัน

จากการศึกษาประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยพอจะสรุปได้ว่า การสร้างแบบทดสอบมีที่มา 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นมาได้แก่ แบบทดสอบแบบเลือกตอบ (ปรนัย) กับแบบทดสอบแบบเขียนตอบ (อัตนัย) และแบบทดสอบที่เป็นมาตรฐานที่ออกโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ) ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบทดสอบที่ครูสร้างขึ้นโดยใช้ข้อสอบแบบเลือกตอบ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความเที่ยงตรงสูงเพราะสามารถสร้างข้อสอบให้ครอบคลุมทุกเนื้อหา

5. ดัชนีประสิทธิผล

ดัชนีประสิทธิผล เป็นตัวเลขที่แสดงอัตราความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียน โดยคำนวณจากการประเมินความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

5.1 ความหมายของดัชนีประสิทธิผล

เผชิญ กิจระการ (2546: 3-4) กล่าวถึงความหมายของประสิทธิผล ว่า ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนการทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน และคะแนนเต็มหรือคะแนนสูงสุดกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียน เมื่อมีการประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา

เจริญศรี โสขวัณฬา (2554: 71) ให้ความหมายของดัชนีประสิทธิผลว่า เป็นค่าตัวเลขในทางสถิติที่มีประโยชน์มากที่จะช่วยบอกความก้าวหน้าของนักเรียน หรือผู้เรียนหลังจากที่เรียนรู้โดยใช้สื่อหรือวิธีการต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ครูหรือผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ได้ประเมินสื่อหรือวิธีการที่จะใช้จัดการเรียนรู้ว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด ที่จะใช้ในการพัฒนาความก้าวหน้าด้านการเรียน และเมื่อประเมินแล้วต้องพิจารณาว่า สามารถใช้พัฒนาการเรียนรู้ถึงระดับที่ยอมรับได้ขึ้นไปหรือไม่ เพื่อหาแนวทางปรับปรุงหรือพัฒนาสื่อหรือวิธีการที่ใช้เหล่านั้นให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

บุญณภา พลเยี่ยม (2554 : 48) กล่าวว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จที่ได้จากการเปรียบเทียบค่าผลลัพธ์ของงานว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยวัดในสองด้าน คือ วัดผลผลิตที่ได้ออกมาว่าถึงเป้าหมายหรือไม่ และวัดความสามารถขององค์กรว่าช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกทุกคนให้ดีขึ้น และช่วยตอบสนองความต้องการหรือไม่

ราชบัณฑิตยสถาน (2554 : 713) ให้ความหมายของประสิทธิผลว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จ ผลที่เกิดขึ้น

มนุ สารสิน (2558 : 65) สรุปความหมายของดัชนีประสิทธิผลว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง คะแนนที่แสดงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการประเมินความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

จากที่ศึกษาความหมายของดัชนีประสิทธิผล ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยสื่อ / นวัตกรรม เทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ จากการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ว่าบรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

5.2 การหาค่าดัชนีประสิทธิผล

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.) คือ Effectiveness Index หรือเรียกอีกอย่างว่าการหาพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียนหลังจากที่ได้ทดลองใช้ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้งนี้เกณฑ์ประสิทธิผลคือ 0.50 ขึ้นไป

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index) ของชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยใช้การคำนวณตามวิธีของกู๊ดแมน เฟลคเตอร์และชไนเดอร์ (Goodman Fletcher and Schneider . 1980 : 30 – 40; อ้างถึงใน เษชัญ กิจระการ. 2546: 1 – 3) ซึ่งได้กำหนดสูตรการหาค่าดัชนีประสิทธิผลไว้ดังนี้

ดัชนีประสิทธิผล = $\frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังการพัฒนา} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนา}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนา}}$

หรือ

$$E.I. = \frac{P_2 - P_1}{total - P_1}$$

เมื่อ	E.I.	แทน	ดัชนีประสิทธิผล
	P_1	แทน	ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนทุกคน
	P_2	แทน	ผลรวมของคะแนนหลังเรียนทุกคน
	total	แทน	ผลคูณของจำนวนนักเรียนกับคะแนนเต็ม

การหาค่าดัชนีประสิทธิผล เป็นการพิจารณาพัฒนาการในลักษณะที่ว่าเพิ่มขึ้นเท่าไร ไม่ได้ทดสอบว่าเพิ่มขึ้นอย่างน่าเชื่อถือหรือไม่ และเพื่อสื่อความหมายกันง่ายขึ้นจึงแปลงคะแนนให้อยู่ในรูปของร้อยละ

ข้อสังเกตที่เกี่ยวกับค่าดัชนีประสิทธิผล มีดังนี้

1. ดัชนีประสิทธิผลเป็นเรื่องของอัตราส่วนของผลต่าง จะมีค่าสูงสุดเป็น 1.00 ส่วนค่าต่ำสุดไม่สามารถกำหนดได้ เพราะมีค่าต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ และถ้าเป็นค่าลบแสดงว่าคะแนนผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ซึ่งมีความหมายว่าระบบการเรียนการสอนหรือสื่อที่ใช้ไม่มีคุณภาพ

1.1 ถ้าผลสอบก่อนเรียนของนักเรียนทุกคนได้คะแนนรวมเท่าไรก็ได้ (ยกเว้นได้คะแนนเต็มทุกคน) แต่ถ้าผลสอบหลังเรียนของนักเรียนทุกคนทำถูกหมดทุกข้อ (ได้คะแนนเต็มทุกคน) ค่าของดัชนีประสิทธิผล จะเป็น 1.00

1.2 ถ้าผลสอบก่อนเรียนมากกว่าหลังเรียน ค่าดัชนีประสิทธิผล จะเป็นลบ ซึ่งต่ำกว่า -1.00 ก็ได้ ซึ่งลักษณะเช่นนี้ ถือว่าระบบการเรียนการสอนหลังการใช้สื่อล้มเหลวซึ่งไม่น่า

ที่จะเกิดขึ้น เพราะค่าดัชนีประสิทธิผลต่ำหรือเป็นลบ แสดงว่าคะแนนหลังสอนต่ำหรือน้อยกว่าคะแนนก่อนสอน และก่อนจะหาค่าดัชนีประสิทธิผล ต้องหาค่า E_1 / E_2 มาก่อน ค่า E_2 คือคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจะเป็นค่าเดียวกับคะแนนหลังเรียนของการหาค่าดัชนีประสิทธิผล ดังนั้น หากคะแนนหลังสอนต่ำ หรือมากกว่าคะแนนก่อนสอน ค่า E_2 จะไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

1.3 การแปลความหมายของค่าดัชนีประสิทธิผล ไม่น่าจะแปลความหมายเฉพาะค่าที่คำนวณได้ว่า ผู้เรียนมีพัฒนาขึ้นเท่าไรหรือคิดเป็นร้อยละเท่าไร แต่ควรจะดูข้อมูลเดิมประกอบด้วยว่า หลังเรียนผู้เรียนมีคะแนนเพิ่มขึ้นเท่าไร ในบางครั้งคะแนนหลังสอนเพิ่มขึ้นน้อยเป็นเพราะว่ากลุ่มนั้นมีความรู้เดิมในเรื่องนั้นมากอยู่แล้ว จึงไม่ใช่เรื่องเสียหาย

2. การแปลผล ถ้าค่าดัชนีประสิทธิผล ได้ตารางในบทที่ 4 (ผลการวิเคราะห์ข้อมูล) ของวิทยานิพนธ์ (Thesis) หรือการค้นคว้าอิสระ (Independent Study) มักจะใช้ข้อความไม่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของดัชนีประสิทธิผลผิดจากความเป็นจริง ซึ่งควรใช้ข้อความว่า “ค่าดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6240 แสดงว่าผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น 0.6240 หรือคิดเป็นร้อยละ 62.40 ”

3. ถ้าค่าของ E_1 / E_2 ของแผนการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และเมื่อหาค่าดัชนีประสิทธิผลด้วย พบว่า มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นถึงระดับหนึ่งที่ผู้วิจัยพอใจ หากคำนวณค่าด้วยความคงทน ด้วยการใส่สูตร t -test (แบบ Dependent Samples) ก็ไม่ได้แปลว่าจะไม่มีนัยสำคัญ (เพราะผู้วิจัยคาดว่าหากสื่อหรือแผนการเรียนมีคุณภาพ ผลการเรียนหลังสอนเมื่อผ่านไประยะหนึ่งกับผลการเรียนหลังเรียนจบจะต้องไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ค่าดัชนีประสิทธิผล จะได้จากคะแนนที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนซึ่งเป็นค่าที่แสดงการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นจากพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนที่เรียนมาแล้ว หลังจากที่ใช้เครื่องมือชุดการเรียนรู้ โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนกับคะแนนหลังเรียน ซึ่งค่าดัชนีประสิทธิผลเป็นที่ยอมรับ ต้องมีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป

6. บริบทโรงเรียน

ประวัติโรงเรียน

โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านตาจาง ตำบลตลาดโพธิ์ อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มเปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 5 มิถุนายน พ.ศ. 2482 เดิมอาศัยอยู่ที่ศาลาวัดโพธิ์ศรีบรรจง โดยให้ชื่อโรงเรียนว่า “โรงเรียนประชาบาลตำบลสาหร่าย 5 (วัดตาจง)” เปิดสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในระดับประถมศึกษาตอนต้น และในปี พ.ศ. 2495 ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง” ในวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2514 ทางราชการได้เปิดขยายการศึกษาได้เปิดทำการสอนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ป.5 – ป.7 ในปี พ.ศ. 2534 ทางราชการได้อนุมัติให้เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และในวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2539 สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ได้ประกาศยุบโรงเรียนบ้านคูมหวาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอชุมพวง มารวมกับโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง

โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 25 ไร่ 2 งาน 66 ตารางวา แบ่งเป็น 2 แปลง คือ

แปลงที่ 1 ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 บ้านตาจง ตำบลตลาดไทร อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เป็นที่ตั้งของโรงเรียน เนื้อที่ 10 ไร่ 3 งาน 79 ตารางวา

แปลงที่ 2 ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 บ้านคูมหวาน ตำบลตลาดไทร อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา เนื้อที่ 14 ไร่ 2 งาน 87 ตารางวา

ปัจจุบัน โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (โรงเรียนขยายโอกาส) มีหมู่บ้านในเขตบริการ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 5 บ้านตาจง หมู่ที่ 14 บ้านโนนแดง และหมู่ที่ 10 บ้านคูมหวาน

ข้อมูลข้าราชการครูและข้อมูลนักเรียน

โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจงเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีข้าราชการครู จำนวน 16 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน ครูธุรการ จำนวน 1 คน ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 1 คน รวมมีบุคลากร จำนวน 19 คน มีนักเรียนในปีการศึกษา 2558 จำนวน 241 คน เป็นนักเรียนชาย จำนวน 135 คน เป็นนักเรียนหญิง จำนวน 106 คน

ทิศทางของโรงเรียน

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง เป็นสถานศึกษาที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ ควบคู่ศิลปวัฒนธรรม นำเทคโนโลยี ชุมชนร่วมประสานบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

คำขวัญประจำโรงเรียน “วิชาการดี กีฬาเด่น เน้นวินัย ใฝ่คุณธรรม”

พันธกิจ

1. พัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน เต็มตามศักยภาพ ด้วยวิธีการที่หลากหลายให้มีความรู้ และทักษะที่จำเป็น รวมทั้งด้านเทคโนโลยี เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป
2. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านความรู้ ความสามารถ พัฒนานวัตกรรมประกอบการสอน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพและเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู
3. จัดภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สะอาด ร่มรื่น อย่างเป็นธรรมชาติ มีความปลอดภัย ห่างไกลจากอบายมุข
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร ชุมชน และท้องถิ่น
5. ร่วมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย และสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น

เป้าประสงค์ นักเรียน โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง เป็นผู้ที่ทันสมัย มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ และสุขภาพอนามัยสมบูรณ์ แข็งแรง ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาการเรียนการสอน และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง โรงเรียนจัดระบบบริหาร และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน เป็นที่พึงพอใจของชุมชน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จัดการเรียนการสอน ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรกำหนด เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

ทั้งนี้สภาพการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มีปัญหาคือ สื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย ครูขาดทักษะด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้นักเรียนขาดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียน คุณลักษณะที่ดีในการทำงาน ขาดทักษะในการทำงาน นักเรียนไม่ชอบวิธีการเรียนรู้แบบบรรยายเนื้อหามากเกินไป เรียนรู้แล้วรู้สึกง่วงนอน ไม่สนุกสนานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ และขาดความสนใจในการเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยจึงคิดทำนวัตกรรมชุดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี เพื่อให้ผู้เรียนมีความความใฝ่เรียนรู้ และเข้าใจในเนื้อหาของสาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรมและการดำรงชีวิตในสังคม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นอกจากผู้เรียนยังสามารถเรียนรู้ได้ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ซึ่งมีผู้ที่ได้ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

7.1 งานวิจัยในประเทศ

ชนิษฐา คำหล้า (2550) ได้พัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง วิถีชีวิตของคนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่ผลิตขึ้นทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ มีประสิทธิภาพ 81.08/77.67 , 82.08/78.33 และ 82.25/78.67 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมลักษณ์ ดวงแก้ว (2550) ได้พัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน ป่าไม้ และแร่ธาตุ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า (1) ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ที่ผลิตขึ้นทั้ง 3 หน่วยประสบการณ์ มีประสิทธิภาพ 80.00/81.50 , 80.83/82.50 และ 78.00/82.50 ตามลำดับ เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิตติยา กัณหา (2554) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัย พบว่า 1) การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้ชุดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 84.06 / 88.88 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดรุณ พิศาลสังฆคุณ (2555) ได้พัฒนาชุดการสอน เรื่อง พุทธประวัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดจันเสน จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษา พบว่า (1) ชุดการสอน เรื่อง พุทธประวัติ มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 82.89 / 83.75 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธงชัย นิดปราณี (2555) ได้พัฒนาชุดการสอน เรื่อง วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านศาลาดิน (สุวรรณประชานุกูล) จังหวัดอ่างทอง ผลการศึกษา พบว่า (1) ชุดการสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านศาลาดิน (สุวรรณประชานุกูล) จังหวัดอ่างทอง มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 88.75/81.55 (2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านศาลาดิน (สุวรรณประชานุกูล) จังหวัดอ่างทอง ที่ เรียนจากชุดการสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

จิตรา ทองคำ (2556) ได้พัฒนาชุดการสอนแผนจุฬา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเมืองสี่มหาราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยชนะสงคราม จังหวัดตาก ผลการวิจัย พบว่า (1) ชุดการสอนแผนจุฬา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องเมืองสี่มหาราช มีประสิทธิภาพ 81.29 / 82.25 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการสอนแผนจุฬา เรื่อง เมืองสี่มหาราช มีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มุน สารสิน (2558) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัย พบว่า (1) ชุดการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.93/81.16 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ กำหนดไว้ คือ 80/80 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 5 มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6522 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6522 หรือคิดเป็นร้อยละ 65.22

พระชนพันธ์ คอนโคตร (2550) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทาง พระพุทธศาสนาและศาสนพิธี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดการ เรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ชุดการเรียนรู้ ได้แก่ 1. เรื่องวันสำคัญทาง พระพุทธศาสนา 2. เรื่องศาสนพิธี 3. เรื่องมารยาทชาวพุทธและการปฏิบัติต่อพระภิกษุ ชุดการ เรียนรู้มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 80.16 / 80.10 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80 / 80 2) ผลการเรียนรู้

ก่อนและหลังการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยหลังการใช้ชุดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการใช้ชุดการเรียนรู้

ปัญญา รุ่งเรือง (2551) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้เรื่อง ภูมิศาสตร์ประเทศไทย โดยใช้วิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กับวิธีสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างขึ้นมีค่าประสิทธิภาพ 81.23 / 80.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลการเรียนรู้หลังเรียน เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้มีค่าร้อยละ 80.26 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่สถานศึกษาต้องการ คือร้อยละ 75 3) นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้มีผลการเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าผลการเรียนรู้ก่อนเรียน 4) นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ มีผลการเรียนรู้หลังเรียนแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้มีผลการเรียนรู้หลังเรียน สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนแบบปกติ

เจริญศรี โสขวัณฬา (2554) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 84.76 / 84.88 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าร้อยละ 70

ปยุตธนา พลเยี่ยม (2554) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องกรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่องกรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 83.87 / 82.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คือ 80 / 80 และเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียน มีค่าสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดัชนีประสิทธิผล 0.7185 แสดงว่านักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 71.85

ณัฐกมล วัชรวงษ์ทวี (2556) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาธารณภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) ชุดการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรปสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 86.70/93.84 2) นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เบญจวรรณ เตชะวงศ์ (2556) ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องอาเซียนศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแม่ดินวิทยา จังหวัดลำพูน ผลการศึกษาปรากฏว่า ได้ชุดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ จำนวน 5 ชุด ซึ่งผลการประเมินชุดการเรียนรู้ มีดังนี้ ชุดการเรียนรู้ที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 ชุดการเรียนรู้ที่ 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.87 ชุดการเรียนรู้ที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ชุดการเรียนรู้ที่ 4 และชุดการเรียนรู้ที่ 5 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.89 และการตรวจสอบประเมินค่าความสอดคล้องของ ชุดการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ได้ค่าความสอดคล้อง 0.94

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ชุดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทำให้ดัชนีประสิทธิผลนักเรียนได้รับความรู้ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากชุดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80 / 80

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มีคส์ (Meeks, 1972:4296 – A) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบวิธีสอนแบบใช้ชุดการสอนกับวิธีสอนแบบธรรมดา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้จากการใช้ชุดการสอน และวิธีสอนแบบธรรมดา สำหรับสอนนักศึกษาครู ผลการวิจัยพบว่า วิธีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการสอน มีประสิทธิภาพสูงกว่าวิธีการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีสอนแบบธรรมดา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แมค โคลแมน (MacColeman, 1975:109 - A) ทำการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการสอนโดยใช้ชุดการสอน กับการสอนร่วมกับกิจกรรมกลุ่มในวิชาสังคมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนร่วมกับการอภิปรายเป็นกลุ่มเล็กๆ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการสอนเพียงอย่างเดียว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้กิจกรรมกลุ่ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิลส์ (Giles 1975, อ้างถึงใน พนารัตน์ ศรีปัญญากร 2553 : 62) ได้ทำการวิจัยเชิงคุณค่าของชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนในระดับประถมศึกษา พบว่า ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์

การเรียนช่วยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จากกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ ที่ครูจัดไว้ให้ เป็นการสนองความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น มีความคิดสร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น ส่วนการสอนตามปกติได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้ ครูผู้สอนมีบทบาทเป็นผู้บรรยาย อธิบาย ควบคุม ให้เป็นไปตามแผนการสอนโดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียน นักเรียนไม่มีอิสระต่อการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้น และไม่มี ความอยากรู้อยากเห็นในสิ่งที่เรียนในบทหนึ่ง ๆ

แอนเดอร์สัน (Anderson. 1982 : 4795 - A) ได้สร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในระดับประถมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองกับการสอนแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากกลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ การวางแผนการสอนและวิธีสอน แต่ไม่มีความแตกต่างกันด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคม และผู้เรียนโดยมากชอบชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ออร์ตันและซูซาน (Orton & Susan. 1997 : Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การออกแบบชุดการสอนโดยใช้สื่อการเรียนมัลติมีเดีย นำมาใช้สอนในเรื่องที่ยากสำหรับนักเรียน โดยนำชุดการสอนที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ของสื่อการเรียนมัลติมีเดีย ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสอน นักเรียนไม่ต้องเผชิญหน้ากัน จะมีการสังเกตแลพิจารณาผลงานของนักเรียนที่เรียนจากชุดการสอน ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนมีประสิทธิภาพ โดยจะช่วยให้นักเรียนค้นพบรูปแบบของจำนวน เข้าใจความจริงของจำนวน และได้แสดงถึงประโยชน์ในการสอนคณิตศาสตร์สำหรับเนื้อหาที่ยาก

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดการเรียนรู้จะทำให้เกิดประสิทธิผลมากกว่าวิธีสอนแบบธรรมดา วิธีการสอนแบบอภิปรายกลุ่มเล็ก และวิธีสอนแบบบรรยาย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ชุดการเรียนรู้สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการให้ผู้เรียน ได้ศึกษาในเนื้อหาที่หลากหลาย โดยใช้ประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเองในกรณีที่ไม่ได้มีการเรียนการสอน นับว่าเป็นสิ่งที่ครูผู้สอนควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้เกิดความชำนาญและสามารถผลิตชุดการเรียนรู้ขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการเรียน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการพัฒนาให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการศึกษาทุกระดับชั้นและทุกวิชา อีกทั้งสามารถใช้สอนในเนื้อหาปกติได้ ซึ่งเป็นการประหยัดเวลา ช่วยผ่อนแรงครู ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักฝึกความรับผิดชอบ เชื่อสัจย์ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยลดช่องว่างระหว่างความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา มีลำดับขั้นตอนการ
ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. รูปแบบการวิจัย
5. วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ศูนย์
เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2558 จำนวน 100 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
วัดโพธิ์ศรีบรรจง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 23 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster
random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ประกอบด้วย

- 2.1 ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 เรื่อง
- 2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

3. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.1 การสร้างและหาคุณภาพชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับ วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของ กระทรวงศึกษาธิการ (2551 :4 - 32)

3.1.2 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และแนวทางการวัดผลประเมินผล ของกระทรวงศึกษาธิการ (2551 :132 - 163)

3.1.3 ศึกษาหลักการ เทคนิค และวิธีสร้างชุดการเรียนรู้ และหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหา และรูปแบบชุดการเรียนรู้

3.1.4 ศึกษาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องหน้าที่พลเมือง และวิเคราะห์เนื้อหาในแต่ละหัวข้อ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ และพิจารณาถึงความเหมาะสมของเนื้อหากับการใช้ชุดการเรียนรู้

3.1.5 สร้างชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาเพื่อจัดทำเป็นชุดการเรียนรู้ จำนวน 13 เรื่อง เรื่องละ 1 ชั่วโมง ซึ่งแต่ละเรื่องของชุดการเรียนรู้ ประกอบด้วย คำแนะนำการใช้ชุดการเรียนรู้ คำแนะนำสำหรับครู คำแนะนำสำหรับนักเรียน แผนภูมิการใช้ชุดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนเรียน เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน ใบความรู้ กิจกรรม เฉลยกิจกรรม แบบฝึกหัด เฉลยแบบฝึกหัด แบบทดสอบหลังเรียน และเฉลยแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งแต่ละ

เรื่องมีลักษณะเนื้อหาที่ใช้ภาษาเข้าใจได้ง่ายและมีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอ่านได้อย่างเข้าใจ นอกจากนี้เนื้อหาภายในเรื่องยังมีภาพประกอบที่ทำให้ผู้เรียนสามารถสื่อความหมายได้ตรงกับข้อความ ทำให้ชุดการเรียนรู้นี้เป็นรูปธรรม ซึ่งผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย

3.1.6 นำเนื้อหาที่ได้จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดรายละเอียดในแผนการจัด การเรียนรู้ไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้สอนสะดวกในการนำไปใช้ โดยโครงสร้างของแผนการจัด การเรียนรู้ประกอบด้วย สาระสำคัญ ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และการบันทึกผลการจัดการเรียนรู้ จำนวน 13 แผน รวมใช้ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 13 ชั่วโมง ซึ่งไม่นับรวมการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	ชุดการเรียนรู้	เวลา(ชม.)
1	เรื่องที่ 1 พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	1
2	เรื่องที่ 2 หลักคุณธรรมตามวิถีประชาธิปไตย	1
3	เรื่องที่ 3 การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย	1
4	เรื่องที่ 4 ผู้นำและผู้ตามที่ดีในวิถีประชาธิปไตย	1
5	เรื่องที่ 5 สิทธิที่จะมีชีวิตและสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง	1
6	เรื่องที่ 6 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วม	1
7	เรื่องที่ 7 วัฒนธรรมทางภาษาและการแต่งกาย	1
8	เรื่องที่ 8 วัฒนธรรมด้านอาหารและศิลปะประเพณี	1
9	เรื่องที่ 9 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ	1
10	เรื่องที่ 10 อำนาจอธิปไตย	1
11	เรื่องที่ 11 ความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย	1
12	เรื่องที่ 12 การเลือกตั้ง	1
13	เรื่องที่ 13 สถาบันพระมหากษัตริย์	1
รวม		13

3.1.7 นำชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสร็จแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านการใช้ภาษา ด้านเนื้อหา ความถูกต้องสมบูรณ์

3.1.8 ผู้เชี่ยวชาญประเมินชุดการเรียนรู้ โดยตรวจสอบด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ ด้านภาษา ด้านเนื้อหา และด้านการวัดและประเมินผล แล้วนำข้อเสนอต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยใช้หลักเกณฑ์ประเมินของลิเคิร์ต (Likert) คือ แบบประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมี 5 ระดับ คือ เหมาะสมมากที่สุด เหมาะสมมาก เหมาะสมปานกลาง เหมาะสมน้อย และเหมาะสมน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2553 : 121)

คะแนนเฉลี่ย	แปลความหมาย
4.51-5.00	เหมาะสมมากที่สุด
3.51-4.50	เหมาะสมมาก
2.51-3.50	เหมาะสมปานกลาง
1.51-2.50	เหมาะสมน้อย
1.00-1.50	เหมาะสมน้อยที่สุด

3.1.9 นำแบบประเมินที่ผู้เชี่ยวชาญประเมินมาวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะในเรื่องของหน้าปกชุดการเรียนรู้ควรบอกระดับชั้นที่เรียน และขนาดตัวอักษรในชุดการเรียนรู้ควรมีความเหมาะสมกับระดับชั้นเรียน จึงได้นำไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งผลการพิจารณาข้อเสนอแนะและการหาค่าเฉลี่ยของชุดการเรียนรู้ จากผลการประเมินพบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย 4.13 เหมาะสมมาก คะแนนเฉลี่ย ด้านภาษา มีค่าเฉลี่ย 4.07 เหมาะสมมาก คะแนนเฉลี่ยด้านเนื้อหา มีค่าเฉลี่ย 4.20 เหมาะสมมาก และคะแนนเฉลี่ยด้านการวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย 4.27 เหมาะสมมาก ดังนั้นสรุปได้ว่า คะแนนเฉลี่ยของผลการประเมินชุดการเรียนรู้ทั้ง 13 ชุดการเรียนรู้ ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 แสดงว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เหมาะสมมาก (ภาคผนวก ง)

3.1.10 นำชุดการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้อง อีกครั้ง

3.1.11 หลังจากปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเสร็จเรียบร้อยแล้ว จัดพิมพ์ชุดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดสอบประสิทธิภาพตามขั้นตอนต่อไป

1) ดำเนินการทดลองแบบเดี่ยว หรือ แบบ 1 : 1 (One to One Testing) โดยนำชุดการเรียนรู้ไปทดลองกับนักเรียน 3 คน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตลาดไพรโนนคูหนองจิกวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

นครราชสีมา เขต 7 โดยเลือกนักเรียนเก่ง ปานกลาง และเรียนอ่อน อย่างละ 1 คน สังเกต พฤติกรรมการทำกิจกรรมและบันทึกพฤติกรรมขณะที่นักเรียนกำลังดำเนินการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ พบข้อบกพร่องที่นักเรียนได้ดำเนินการกิจกรรม คือ ข้อความในเนื้อหาไม่ชัดเจน รูปภาพบางภาพไม่สอดคล้องกับข้อความ และเวลาที่ใช้ในการดำเนินการเรียนการสอนยังไม่มี ความเหมาะสมส่วนใหญ่ใช้เวลาเกินในการดำเนินการ ประสิทธิภาพได้ค่าประสิทธิภาพ 76.67 / 69.74 (ภาคผนวก ฉ) รายละเอียดดังตารางที่ 3.2 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงและแก้ไขชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ให้ดีขึ้น

ตารางที่ 3.2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบเดี่ยว (1:1)

ชุดการเรียนรู้ที่	ระหว่างเรียน (E_1)	หลังเรียน (E_2)	(E_1 / E_2)
1	76.67	70.00	76.67 / 70.00
2	80.00	73.33	80.00 / 73.33
3	76.67	73.33	76.67 / 73.33
4	70.00	63.33	70.00 / 63.33
5	76.67	73.33	76.67 / 73.33
6	73.33	66.67	73.33 / 66.67
7	70.00	63.33	70.00 / 63.33
8	80.00	73.33	80.00 / 73.33
9	80.00	70.00	80.00 / 70.00
10	76.67	70.00	76.67 / 70.00
11	80.00	73.33	80.00 / 73.33
12	80.00	73.33	80.00 / 73.33
13	76.67	63.33	76.67 / 63.33
ร้อยละ	76.67	69.74	76.67 / 69.74

จากตารางที่ 3.2 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง จากการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดจากชุดการเรียนรู้ (E_1) ที่ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพได้แก่ชุดการเรียนรู้ที่ 2, 8, 9, 11 และ 12 และประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่

พลเมือง จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ (E_2) ไม่มีชุดการเรียนรู้ใดที่ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพ

2) นำชุดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วจากการทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ไปทดลองใช้กับกลุ่มเล็ก หรือ แบบ 1 : 9 (Small Group Testing) จำนวน 9 คน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตลาดไพร โนนคูหนองจิกวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วยนักเรียนเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน และเรียนอ่อน 3 คน ข้อบกพร่องที่ค้นพบคือ ชุดการเรียนรู้มีคำที่พิมพ์ผิด ทำให้อ่านไม่เข้าใจ นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้กลุ่มอ่อนบางคนอ่านหนังสือไม่ได้และนักเรียนบางคนอ่านหนังสือไม่คล่อง ทำให้นักเรียนไม่มีความตั้งใจในการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขโดยแบ่งนักเรียนให้ละกันในแต่ละกลุ่ม ซึ่งประกอบด้วยนักเรียนที่เก่ง ปานกลางและอ่อน จากนั้นให้นักเรียนที่เก่งและปานกลาง ช่วยเหลือเพื่อนนักเรียนในกลุ่มที่อ่อน ทำให้นักเรียนมีความตั้งใจและสนใจในการทำกิจกรรม ทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีความตรงต่อเวลาในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งปรากฏผลได้ค่าประสิทธิภาพ 79.57 / 75.38 (ภาคผนวก ฉ) รายละเอียดดังตารางที่ 3.3 จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการปรับปรุงและแก้ไขชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตารางที่ 3.3 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มย่อย (1:9)

ชุดการเรียนรู้ที่	ระหว่างเรียน (E_1)	หลังเรียน (E_2)	(E_1 / E_2)
1	81.11	75.56	81.11 / 75.56
2	81.11	74.44	81.11 / 74.44
3	80.00	76.67	80.00 / 76.67
4	78.89	75.56	78.89 / 75.56
5	77.78	71.11	77.78 / 71.11
6	80.00	77.78	80.00 / 77.78
7	78.89	75.56	78.89 / 75.56
8	80.00	77.78	80.00 / 77.78
9	81.11	75.56	81.11 / 75.56
10	78.89	74.44	78.89 / 74.44
11	78.89	73.33	78.89 / 73.33
12	80.00	76.67	80.00 / 76.67
13	77.78	75.56	77.78 / 75.56
ร้อยละ	79.57	75.38	79.57 / 75.38

จากตารางที่ 3.3 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง จากการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดจากชุดการเรียนรู้ (E_1) ที่ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพได้แก่ชุดการเรียนรู้ที่ 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 และ 12 และประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ (E_2) ไม่มีชุดการเรียนรู้ใดที่ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพ

3) นำชุดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองกลุ่มใหญ่ หรือแบบ 1 : 100 ไปทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพกับนักเรียน จำนวน 20 คน เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตลาดไทรโนนคูหนองจิกวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 ชั้นนี้ชุดการเรียนรู้ ที่สร้างขึ้นได้กำหนดค่าประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80/80 ปรากฏผลได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 81.96 / 79.96 (ภาคผนวก ฉ) รายละเอียดดังตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.4 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคสนาม (1:100)

ชุดการเรียนรู้ที่	ระหว่างเรียน (E_1)	หลังเรียน (E_2)	(E_1 / E_2)
1	82.50	81.00	82.50 / 81.00
2	82.50	80.50	82.50 / 80.50
3	82.00	78.50	82.00 / 78.50
4	81.50	80.00	81.50 / 80.00
5	81.50	79.50	81.50 / 79.50
6	82.50	80.50	82.50 / 80.50
7	82.00	81.50	82.00 / 81.50
8	82.00	80.00	82.00 / 80.00
9	82.00	80.00	82.00 / 80.00
10	82.00	80.50	82.00 / 80.50
11	81.50	80.00	81.50 / 80.00
12	82.00	78.50	82.00 / 78.50
13	81.50	79.00	81.50 / 79.00
ร้อยละ	81.96	79.96	81.96 / 79.96

จากตารางที่ 3.4 พบว่า ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง จากการทำกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดจากชุดการเรียนรู้ (E_1) ทุกชุดการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ ประสิทธิภาพ ตามที่กำหนด และผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ (E_2) ทุกชุดการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ประสิทธิภาพ ตามที่กำหนด

3.1.12 จัดพิมพ์ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์ ที่ผ่านการทดลอง ปรับปรุงและแก้ไข ให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด 80/80 นำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 7 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 23 คน

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาและดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.2.1 ศึกษาหลักสูตร คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดชั้นปี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

3.2.2 ศึกษาวิธีการสร้างข้อสอบจากหนังสือการสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เทคนิคการเขียนข้อสอบ ของสมนึก ภัททิยธนี (2544 : 157 - 160) และศึกษาการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบอิงเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด และคณะ (2552 : 102-105)

3.2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับเนื้อหา และผลการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 50 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก

3.2.4 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างข้อคำถาม และตัวเลือกสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่ต้องการวัด

3.2.5 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ มีเงื่อนไขการประเมินดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 64)

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.2.6 รวบรวมข้อมูลจากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญหลังจากพิจารณาความเหมาะสมและความสอดคล้องแล้ว มาทำการวิเคราะห์คำนวณหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) ระหว่างข้อสอบแต่ละข้อกับผลการเรียนรู้ แล้วเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งหมายถึงแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมีความเที่ยงตรงในการวัดตามผลการเรียนรู้ (ภาคผนวก ง)

3.2.7 นำแบบทดสอบที่ได้รับการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 50 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนตลาดไทรโนนคูหนองจิกวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 จำนวน 20 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนเนื้อหา เรื่อง หน้าที่พลเมือง ผ่านมาแล้ว

3.2.8 นำผลการสอบของนักเรียนมาวิเคราะห์ หาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) โดยคัดเลือกข้อสอบจำนวน 40 ข้อ ที่มีค่าความยาก (p) อยู่ในเกณฑ์ตั้งแต่ 0.20 - 0.80

และค่าอำนาจจำแนก(r) ตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป จึงเหมาะสมนำมาใช้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 90) (ภาคผนวก จ)

3.2.9 นำคะแนนของข้อสอบจำนวน 40 ข้อ ที่คัดเลือกไว้ มาวิเคราะห์หา ค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder – Richardson ซึ่งค่าที่ได้คือ 0.7679 (ยุทธ ไถยวรรณ. 2552) (ภาคผนวก จ)

3.2.10 จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา วิจัยก่อนทดลองแบบวัดก่อนและหลังการทดลองกลุ่มเดียว (One Group Pretest - Posttest Design) (ประวิต เอรารวรรณ, 2545 : 55) ดังตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 รูปแบบการศึกษา One Group Pretest – Posttest Design

วัดก่อนการทดลอง	จัดกระทำตามโปรแกรม	วัดหลังการทดลอง
T1	X	T2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการศึกษา

T1	แทน วัดก่อนการทดลอง
X	แทน จัดกระทำตามโปรแกรม
T2	แทน วัดหลังการทดลอง

5. วิธีดำเนินการและการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

5.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน ในระดับชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

5.2 ดำเนินการทดลอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากชุดการเรียนรู้ที่ 1 – 13 (จำนวน 13 เรื่อง) ซึ่งก่อนเรียนผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบย่อยในแต่ละเรื่องของบทเรียน จากนั้นเริ่มเรียน ขณะเรียนผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถาม ทำกิจกรรมตามที่กำหนด จากนั้นทำแบบฝึกหัดลงในกระดาษคำตอบ เพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เมื่อเรียนเสร็จ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

5.3 เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 13 เรื่องแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เก็บคะแนนผลรวมของแบบทดสอบ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติทดสอบค่าที (t-test) โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/FW

6.2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคำนวณตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (Goodman Fletcher and Schneider)

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

7.1.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

105) 7.1.2 การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ของคะแนนใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545:

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนนักเรียน

7.1.3 การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum X^2}{N} - \left(\frac{\sum X}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

7.2.1 ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหา (IOC) ด้วยการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ (สมนึก ภัททิยธนี 2546: 167) ใช้สูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

7.2.2 การคำนวณหาค่าระดับความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร P (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 84)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ดัชนีความยากของข้อสอบ
 R แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้อง
 N แทน จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งหมด

7.2.3 การคำนวณหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร r (บุญชม ศรีสะอาด.2545 : 84)

$$r = \frac{R_u - R_L}{N}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก
 R_u แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก (กลุ่มสูงใช้
 ประมาณร้อยละ 25 ของนักเรียนทั้งหมด)
 R_L แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก (กลุ่มต่ำใช้ประมาณ
 ร้อยละ 25 ของนักเรียนทั้งหมด)
 N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

7.2.4 การคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder - Richardson (ยุทธี ไกยวรรณ, 2552 : 79 – 82)

$$r_{tt} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

7.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผล ได้แก่

การหาดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) ของชุดการเรียนรู้ กำหนดตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2546: 157; อ้างอิงมาจาก Goodman Fletcher and Schneider, 1980 : 30-40) ได้กำหนดสูตรในการหาดัชนีประสิทธิผลไว้ดังนี้

$$\text{ดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังการพัฒนา} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนา}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนา}}$$

7.4 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t - test (Paired Sample t - test) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 112)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

$$df = n - 1$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมความแตกต่างของคะแนนก่อน - หลังเรียนรายคู่
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนกำลังสองของความแตกต่างก่อนเรียน - หลังเรียนรายคู่ยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคู่
	df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้มีลำดับขั้นตอนการนำเสนอข้อมูลดังนี้

1. ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ โดยการคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสถิติทดสอบค่าที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent Samples) กำหนดการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	N	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	23	16.22	5.23			
				17.47**	22	.000
หลังเรียน	23	32.43	2.21			

**ค่าวิกฤตของ t ที่ระดับนัยสำคัญ .01

จากตารางที่ 4.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า คะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 32.43$, S.D. = 2.21) สูงกว่าคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ($\bar{X} = 16.22$, S.D. = 5.23) และเมื่อทดสอบค่า t มีค่าเท่ากับ 17.47 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผล โดยการคำนวณหาค่า E.I. (Effectiveness Index) ปรากฏผล ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

N	คะแนนเต็ม	ผลรวมของคะแนน		ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)
		ทดสอบก่อนเรียน	ทดสอบหลังเรียน	
23	40	373	746	0.6819

จากตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเท่ากับ 0.6819 ซึ่งหมายความว่า หลังจากนักเรียนได้ศึกษาและเรียนรู้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีความก้าวหน้า ในการเรียนเพิ่มขึ้น หรือคิดเป็นร้อยละ 68.19

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 13 เรื่อง มีขั้นตอนในการวิจัยและผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.1.1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา

1.1.2 เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

1.2 สมมติฐานของการศึกษา

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2.2 ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้มีค่าสูงกว่า 0.50 หรือร้อยละ 50

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ศูนย์เครือข่ายโรงเรียนที่ 12 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 100 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 7 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 23 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random Sampling)

1.3.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รายวิชา ส 14101 เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 13 เรื่อง แต่ละหน่วยมีเรื่อง ดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สมาชิกที่ดีของชุมชนตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง หลักคุณธรรมตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

เรื่อง ผู้นำและผู้ตามที่ดีในวิถีประชาธิปไตย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 สิทธิพื้นฐานของหนู

เรื่อง สิทธิที่จะมีชีวิตและสิทธิที่จะได้รับการปกป้อง

เรื่อง สิทธิที่จะได้รับการพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 วัฒนธรรมล้ำค่า

เรื่อง วัฒนธรรมทางภาษาและการแต่งกาย

เรื่อง วัฒนธรรมด้านอาหารและศิลปะประเพณี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การอยู่ร่วมกัน

เรื่อง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 อำนาจอธิปไตยของปวงชนชาวไทย

เรื่อง อำนาจอธิปไตย

เรื่อง ความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย

เรื่อง การเลือกตั้ง

เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์

1.3.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1) ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 13 เรื่อง

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ

1.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1.5.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 40 ข้อ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 23 คน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ใช้เวลาในการทดสอบ 1 ชั่วโมง

1.5.2 ดำเนินการทดลอง โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากชุดการเรียนรู้ที่ 1 – 13 (จำนวน 13 เรื่อง) ซึ่งก่อนเรียนผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบย่อยในแต่ละเรื่องของบทเรียน จากนั้นเริ่มเรียน ขณะเรียนผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถาม ทำกิจกรรมตามที่กำหนด จากนั้นทำแบบฝึกหัด ลงในกระดาษคำตอบ เพื่อหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เมื่อเรียนเสร็จ ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบย่อยหลังเรียน เพื่อหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

1.5.3 เมื่อสิ้นสุดการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทั้ง 13 เรื่องแล้ว ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เก็บคะแนนผลรวมของแบบทดสอบ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและหาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้

1.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ดังนี้

1.6.1 การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วย ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติทดสอบค่าที (t-test) โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ SPSS/FW

1.6.2 การวิเคราะห์หาค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยคำนวณตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (Goodman Fletcher and Schneider)

1.7 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1.7.1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7.2 ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เท่ากับ 0.6819 หรือนักเรียนมีอัตราความก้าวหน้าทางการเรียน คิดเป็นร้อยละ 68.19

2. อภิปรายผล

2.1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1.1 ลักษณะของชุดการเรียนรู้ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ผ่านกระบวนการอย่างมีระบบและมีขั้นตอนในการจัดทำได้อย่างสมบูรณ์ เริ่มตั้งแต่ศึกษาเอกสารเนื้อหา หลักการและแนวคิด รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ เพื่อนำมาสร้างชุดการเรียนรู้ และนำชุดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ แก้ไข และปรับปรุงจนได้ชุดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ มีความน่าสนใจ มีรูปภาพที่มีสีสันสวยงาม และตัวหนังสือที่มีขนาดเหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนอ่านได้ง่ายเป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ศึกษาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนผู้เรียนได้ใช้ความสามารถในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถศึกษานอกเวลาเรียนได้ นอกจากนี้ชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นยังได้รับการทดสอบประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ทั้ง 3 ขั้นตอนอย่างเป็นระบบ

2.1.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ผู้วิจัยได้ทำการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนที่ได้

กำหนดไว้ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นนำ ที่ต้องหากิจกรรมกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจ และกระตุ้นหรือรับที่จะเรียน ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียน ได้แก่ เกม เพลง รูปภาพและข่าวสารที่เหมาะสมกับวัยมาให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรม จากการสังเกตผู้เรียนมีความสนุกสนานและมีความสนใจในการเรียนเป็นไปในทางที่ดี ในการทำกิจกรรมชั้นสอน สื่อการเรียนรู้ คือ ชุดการเรียนรู้ มีความน่าสนใจ เนื่องจากมีรูปภาพประกอบเนื้อหา ที่ผู้วิจัยพยายามที่จะให้เนื้อหามีความเป็นรูปธรรมมากที่สุด ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจได้ง่าย ทำให้ไม่น่าเบื่อ ตัวอักษรที่ใช้อ่านง่ายเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

2.1.3 ตัวนักเรียนที่มีวินัยในตนเอง จากการทำตามคำสั่งในขั้นตอนต่าง ๆ ของชุดการเรียนรู้ มีการทำใบงานและแบบฝึกหัด ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแสวงหาความรู้ ทักษะการอ่านและสรุปองค์ความรู้ เพื่อให้รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาเป็นซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดโดย สมศ. (สุคนธ์ ลินธพานนท์, 2553: 21 -22)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ชุดการเรียนรู้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตติยา กัณหา (2554) ที่ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ณัฐกมล วัชรวงษ์ทวี (2556) ที่ได้พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และยังสอดคล้องกับงานศึกษาของ ปัญญา รุ่งเรือง (2551) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้เรื่องภูมิศาสตร์ประเทศไทย โดยใช้วิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กับวิธีสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยวิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้มีผลการเรียนรู้อ่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 โดยผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าผลการเรียนรู้อ่อนเรียน

2.2 ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6819 หมายความว่า หลังจากทีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรียนด้วยชุดการเรียนรู้แล้วนักเรียนมีอัตราความก้าวหน้าและมีพัฒนาการทางการเรียนเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 68.19 ทั้งนี้เนื่องจาก

ชุดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีเนื้อหาที่คงเส้นคงวา มีขั้นตอนและกระบวนการของการเรียนการสอน กำกับอยู่ สามารถจัดเก็บ เรียกใช้ ปรับปรุงแก้ไขได้ง่าย สอดคล้องกับเทคโนโลยีร่วมสมัยและ กระบวนการในการสื่อสารของผู้เรียนและผู้สอน ทำให้เกิดความพร้อมและความมั่นใจในการสอน ซึ่งช่วยแก้ไขปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคลและส่งเสริมการศึกษารายบุคคล (กฤษมันต์ วัฒนา ณรงค์. 2556 : 108 - 109) สอดคล้องกับงานศึกษาของ มุน สารสิน (2558) ที่ได้พัฒนาชุดการ เรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่อง พลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6522 แสดงว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้น 0.6522 หรือคิดเป็นร้อยละ 65.22 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ปุณณภา พลเยี่ยม (2554) ที่ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ชุดการเรียนรู้เรื่อง กรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีดัชนีประสิทธิผล 0.7185 แสดงว่านักเรียนได้รับความรู้เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 71.85 และยังสอดคล้องกับงานศึกษาของเจริญ ศรี โสขวัณฬา (2554) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าร้อยละ 70

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ควรมีการพัฒนาชุดการเรียนรู้ ในลักษณะสื่อมัลติมีเดีย ที่เป็นภาพเคลื่อนไหว มีทั้งภาพและเสียง เพื่อให้ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3.2 ครูผู้สอนนำผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ไปใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำ ชุดการเรียนรู้ในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ ที่เป็นปัญหาในการเรียนการสอน หรือในชั้นอื่นๆ ได้ในโอกาสต่อไป

3.3 ครูผู้สอนสามารถประยุกต์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างและพัฒนาชุดการ เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ได้อีก อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการศึกษาของไทยต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.พส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2552). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กรมพล ทอรรถธรรมชาติ และคณะ. (2547). *หนังสือแบบเรียนกลุ่มสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 4*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์. (2556). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ผลิตตำราเรียนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- กานต์รวี บุษยานนท์. (2546). *สภาพปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพฯ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- ขนิษฐา คำหล้า. (2550). *ชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องวิถีชีวิตของคนในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟิก.

- จิตรา ทองคำ. (2555). การพัฒนาชุดการสอนแผนภูมิกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องเมืองสี่มหาราช สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยชนะสงคราม จังหวัดตาก. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เจริญศรี โสขวิญญา. (2554). ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กฎหมายน่ารู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- ชัยรงค์ พรหมวงศ์. (2556). การทดสอบประสิทธิภาพของสื่อหรือชุดการสอน. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 5 (1), 7 – 14.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2555). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตปอเรชั่น.
- ณัฐกมล วัชรวงษ์ทวี. (2556). การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ทวีปยุโรป สาระภูมิศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.
- ดร.ณ พิศาลสังฆคุณ. (2555). การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง พุทธประวัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดจันเสน จังหวัดนครสวรรค์. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- ดวงกมล ลินเพ็ง. (2553). การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ตติยา สุวรรณบุบผา. (มปป.). หนังสือเรียนสาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาเลือกความเป็นพลเมืองไทยในระบอบประชาธิปไตย. นครศรีธรรมราช: ป.อินเทอร์เน็ตพรีนแอนด์ดีไซน์.
- ทิพย์พาพร ดันดีสุนทร. (2555). การศึกษาเพื่อสร้างพลเมือง. กรุงเทพฯ: สถาบันนโยบายการศึกษา.
- ธงชัย นิดปราณี. (2555). การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศาลาดิน (สุวรรณประชานุกูล) จังหวัดอ่างทอง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.

- นิตติยา กัณหา. (2554). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.
- บรรดล สุขปิติ. (2542). *การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์. นครปฐม: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครปฐม.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.*
 _____. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
 _____. (2546). *การวิจัยสำหรับครู. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กทม: ประสานการพิมพ์.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.*
- เบญจวรรณ เตชะวงศ์. (2556). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง อาเซียนศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนแม่ดินวิทยา จังหวัดลำพูน. (การศึกษาแบบอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.*
- ประณาท เทียนศรี. (2556). *การสอนสังคมศึกษาเพื่อพัฒนาการคิดของนักเรียนระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: วิพรีนท์ (1991).*
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). *การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.*
- ปัญญา รุ่งเรือง. (2551). *การศึกษาผลการเรียนรู้ เรื่อง ภูมิศาสตร์ประเทศไทย โดยใช้วิธีสอนที่ใช้ชุดการเรียนรู้กับวิธีสอนแบบปกติ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ปยุตภา พลเยี่ยม. (2554). *ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง กรุงสุโขทัย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์.*
- เผชิญ กิจระการ. (2544). *การหาค่าดัชนีประสิทธิผล. มหาสารคาม: ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยชนี. (2545). *ดัชนีประสิทธิผล (Effectiveness Index : E.I.). วารสารการวัดผลการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2545(8), 31 – 35.*

- พนารัตน์ ศรีปัญญากร. (2553). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับผู้เรียน
ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- พระชนพันธ์ คอนโคตร. (2550). *การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา
และศาสนพิธี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพฯ.
- มุน สารสิน. (2558). *ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพลเมืองดี กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสตร์และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, บุรีรัมย์
- ยุทธ ไกยวรรณ. (2552). *ออกแบบเครื่องมือวิจัย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยุพิน พิพิธกุล, และ อรพรรณ ต้นบรรจง. (2531). *สื่อการเรียนการสอนคณิตศาสตร์*. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวดี วิบูลย์ศรี. (2545). *การวัดผลและการสร้างแบบสอบผลสัมฤทธิ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).
กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง. (2556). *หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจงพุทธศักราช
2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2556)*. นครราชสีมา: โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7.
- _____. (2557). *รายงานการประเมินคุณภาพโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง*. นครราชสีมา:
โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา
เขต 7.
- วลัย อิศรางกูร ณ อยุธยา. (2555). *ครูสังคมศึกษากับพัฒนาทักษะแก่นักเรียน*. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วันเพ็ญ วรรณโกมล. (2542). *การสอนสังคมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ
ธนบุรี.
- วาโร เฟิงสวัสดิ์. (2546). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วิเชียร วิทย์อุดม. (2547). *พฤติกรรมองค์การ*. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

- ศรอนงค์ ลินชัย. (2546). ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนนาร่อง
สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ศศิธร ลินลา. (2554). การพัฒนาชุดการสอน เรื่อง พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย เพื่อเสริมสร้าง
ความเป็นพลเมืองดี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชลประทานผาแตก
อำเภอคลองสระเกศ จังหวัดเชิงใหม่. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. มหาสารคาม: ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____. (2546). การวัดผลการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กอพลินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมลักษณ์ ดวงแก้ว. (2550). การพัฒนาชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติ ดิน ป่าไม้และแร่ธาตุ
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดราชบุรี เขต 1.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนทบุรี.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (ม.ป.ป.) คุณลักษณะของพลเมืองดีในศตวรรษที่ 21. เอกสารยุทธศาสตร์การ
จัดการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองและพลโลกในศตวรรษที่ 21. เข้าถึงได้จาก
<http://www.slideshare.net/SurinThai/5-15060411>. เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2558.
- สมาน จันทะดี. (2552). การเตรียมผลงานวิชาการครูสู่ความสำเร็จ ตามหลักเกณฑ์ใหม่. กรุงเทพฯ:
สถาบันพัฒนาความก้าวหน้า.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช,มหาวิทยาลัย. (2554). เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- _____. (2555). สารัตถะและวิทยวิธีทางสังคมศึกษา. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุคนธ์ ลินธพานนท์. (2553). นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน.
(พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิครีนดิง.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2545). การผลิตนวัตกรรมการเรียนการสอน เล่ม 5 การผลิต
ชุดการสอน. ชัยนาท: ชมรมพัฒนาความรู้ด้านระเบียบกฎหมาย.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2545). การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียนนาร่อง : รูปแบบที่คัดสรร.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

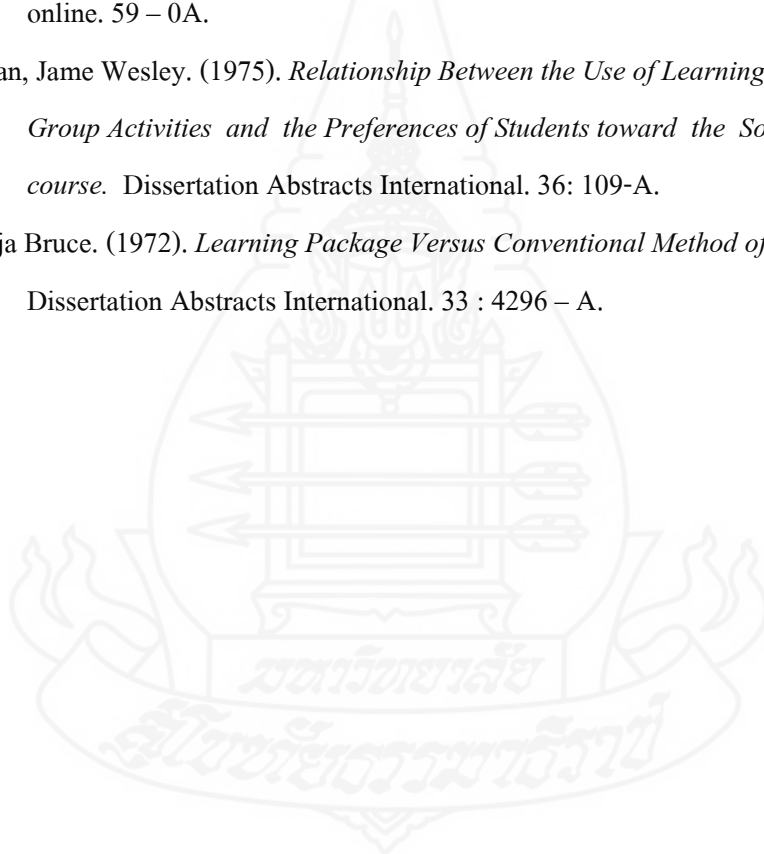
อุไรวรรณ ฉลาดกิจ. (2553). ผลการใช้วิธีสอนแบบอริยสัจ 4 ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, อุดรธานี.

Anderson, R.M. (1982). *Self Instruction an a Method of Preparing Elementary School Social Studies Teacher Trainees to Apply an Inductive Teaching Model*. Dissertation Abstracts International 42, 11 : 4795 - A.

Orton-Flynn, Susan Jane. (1997). *The Design of Multimedia Calculator and Its Use in Teaching Numeracy to Those with Learning Difficulties*. Dissertation Abstracts online. 59 – 0A.

McColeman, Jame Wesley. (1975). *Relationship Between the Use of Learning Activity Packages , Group Activities and the Preferences of Students toward the Social Studies course*. Dissertation Abstracts International. 36: 109-A.

Meeks. Eija Bruce. (1972). *Learning Package Versus Conventional Method of Instruction*. ol. Dissertation Abstracts International. 33 : 4296 – A.

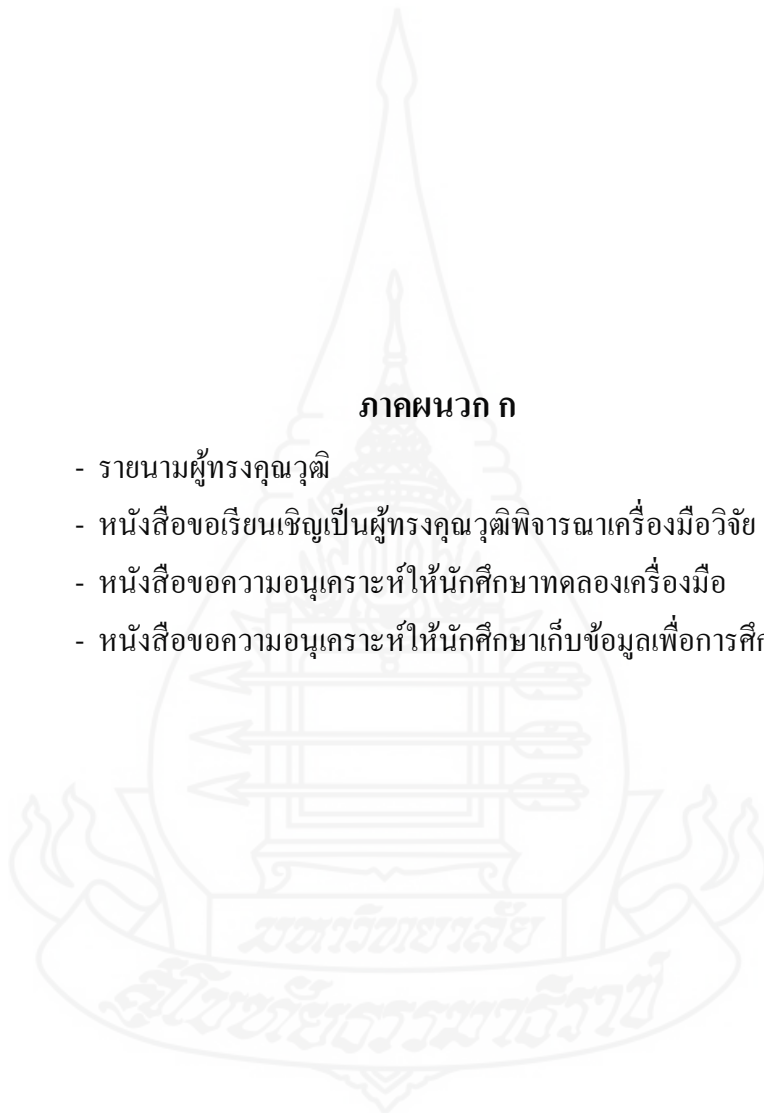

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ
- หนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือ

1. นางกมลลักษณ์ ผาสุข

วุฒิการศึกษา : ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา)

ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ (กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สาขาสังคมศึกษา)

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านโนนรัง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

2. นายมนุ สारสิน

วุฒิการศึกษา : ค.ม. (หลักสูตรและการสอน)

ตำแหน่ง : ครู วิทยฐานะครูชำนาญการพิเศษ (กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม สาขาสังคมศึกษา)

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

3. นายขยยุทธ ขาวสุข

วุฒิการศึกษา : ศษ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

ตำแหน่ง : ครู

สถานที่ทำงาน : โรงเรียนบ้านใหม่ปฏิรูป
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๒๕๕๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางกมลลักษณ์ ผาสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจณัญญา เจริญรัมย์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกสังคมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัยทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านการวัดผลและประเมินผล ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๒ - ๑๔๓ - ๘๑๓๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๕๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายมน สารสิน

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจณัญญา เจริญรัมย์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกสังคมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้ เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทาง สาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๒ - ๑๔๓ - ๘๑๓๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๒๕๕๕

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๔ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายยงยุทธ ขาวสุข

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางจณัญญา เจริญรัมย์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกสังคมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษา ค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้ เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาวิชาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและ ให้ความคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษานำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๒ - ๑๔๓ - ๘๑๓๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (ป)/๔๓๘

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนตลาดไทรโนนดู่หนองจิกวิทยา

ด้วยนางจณัญญา เจริญรัมย์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกสังคมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ ๔ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องทดลองใช้เครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าอิสระ โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย ทั้งนี้ จะมีให้เป็นการรบกวนเวลาเรียนตามปกติของนักเรียน และผลการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ได้จะเป็นประโยชน์แก่งานวิชาการสืบไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาได้ทดลองเครื่องมือ ตาม วัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐๘๒ - ๑๔๓๘๑๓๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๑๖ (บ)/๔๓๙

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง

ด้วยนางจณัญญา เจริญรัมย์ นักศึกษาหลักสูตรบัณฑิตศึกษา แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน วิชาเอก สังคมศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำลังทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ผลการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องหน้าที่พลเมือง ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง จังหวัดนครราชสีมา

ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระจาก โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๗

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ในการอนุญาตให้นักศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตามวัน เวลา และรายละเอียดที่นักศึกษาเสนอมาพร้อมนี้ หวังว่าจะได้รับความกรุณาจากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณพ จินะวัฒน์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๒๕๐๔-๘๕๐๕

โทรสาร. ๐-๒๕๐๓-๓๕๖๖-๗

เบอร์โทรค้ำพนักศึกษาศาสตร์ ๐๘๒๑๔๓๘๑๓๐

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ชุดการเรียนรู้ (แยกเล่ม)
- แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน – หลังเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน

เรื่อง หน้าที่พลเมือง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 40 ข้อ

เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. “ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ” เป็นหลักธรรมข้อใดของวิถีประชาธิปไตย
 - ก. คารวธรรม
 - ข. ปัญญาธรรม
 - ค. สามัคคีธรรม
 - ง. เบญจธรรม
2. การกระทำในข้อใดที่ยึดหลักคารวธรรม
 - ก. แดง ช่วยเหลือเพื่อนทำความสะอาดห้อง
 - ข. น้ำ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง
 - ค. ฟ้า ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้
 - ง. ลม ทำความเคารพบิดา มารดาก่อนไปโรงเรียนทุกวัน
3. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชนได้อย่างไร
 - ก. รณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ข. จิตเขียนป้ายประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง
 - ค. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกเบอร์ที่ตนเองชอบ
 - ง. แจกเงินให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนคนที่ตนเองชอบ
4. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไร
 - ก. รับฟังความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก
 - ข. ปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
 - ค. ตัดสินใจโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล
 - ง. ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

5. ถ้านักเรียนเห็นผู้ทำลายโบราณสถานของชุมชน นักเรียนจะทำอย่างไร
 - ก. เข้าไปจับตัวไว้
 - ข. วีนหนีเพราะกลัวถูกทำร้าย
 - ค. ร้องตะโกนให้สมาชิกได้ยิน
 - ง. แจ้งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลบริเวณนั้น
6. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ก่อให้เกิดผลดีอย่างไร
 - ก. เกิดความวุ่นวาย
 - ข. เกิดความทุจริต
 - ค. เกิดความสงบสุข
 - ง. เกิดความสกปรก
7. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนมีแนวทางแตกต่างกัน ยกเว้นข้อใด
 - ก. ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน
 - ข. เขียนชื่อตนเองไว้ที่โต๊ะเพื่อเป็นที่ระลึก
 - ค. เก็บกวาดขยะบนถนนเพื่อพัฒนาชุมชน
 - ง. รักษาโบราณสถานที่อยู่ในบริเวณชุมชน
8. การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนปฏิบัติได้อย่างไร
 - ก. เก็บชิ้นส่วนโบราณวัตถุมาสะสมที่บ้าน
 - ข. ร่วมกันสร้างสะพานข้ามแม่น้ำลำคลอง
 - ค. ตัดต้นไม้ในชุมชนเพื่อนำมาทำฟืน
 - ง. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำของชุมชน
9. บุคคลใดคือผู้นำที่ดีของชุมชน
 - ก. โจ้ มีความสุภาพอ่อนโยน
 - ข. จ้อย ขอมฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - ค. จู๊ย มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง
 - ง. จอย รับผิดชอบเฉพาะหน้าที่ของตนเอง
10. นักเรียนจะปฏิบัติตน อย่างไรในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
 - ก. เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี
 - ข. เข้าร่วมกิจกรรมบ้างเป็นครั้งคราว
 - ค. สร้างความขัดแย้งกับเพื่อนภายในกลุ่ม
 - ง. อยู่เฉย ๆ โดยไม่ต้องช่วยเพื่อนทำงาน

11. การทำงานกลุ่มควรมีหลักคุณธรรมในข้อใด จึงจะประสบความสำเร็จ
- ความเห็นแก่ตัว
 - ความลำเอียง
 - ความเสียสละ
 - ความสามัคคี
12. จุดมุ่งหมายของการมีผู้นำ คือข้อใด
- เพื่อความสงบเรียบร้อย
 - เพื่อยกระดับฐานะของชุมชน
 - เพื่อแสดงความสามารถของผู้นำ
 - เพื่อให้มีคนรู้จักชุมชนมากยิ่งขึ้น
13. เด็กที่จะได้รับสิทธิพื้นฐาน คือใคร
- เด็กทุกคน
 - เด็กพิการเท่านั้น
 - เด็กยากจนเท่านั้น
 - เด็กด้อยโอกาสเท่านั้น
14. ถ้าเด็กได้รับสิทธิพื้นฐานครบทุกประการ จะมีลักษณะอย่างไร
- เด็กมีความคิดเมื่อโตขึ้นเอาแต่ใจตนเองมากขึ้น
 - เด็กได้รับการพัฒนา เมื่อโตขึ้นจึงเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
 - เด็กมีส่วนร่วมเมื่อโตขึ้นจึงขาดคุณธรรมจริยธรรม
 - เด็กได้รับความคุ้มครอง เมื่อโตขึ้นจึงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข
15. การกระทำในข้อใด แสดงถึงการทารุณกรรมเด็กในด้านจิตใจ
- การทุบตี
 - การทรมาน
 - การลงโทษ
 - การถูกล้อเลียน
16. สิทธิพื้นฐานของเด็กข้อใดเป็นสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
- เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี
 - เด็กทุกคนควรได้รับการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - เด็กทุกคนต้องป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 - เด็กทุกคนควรได้รับการเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับวัย

17. นักเรียนมีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างไร
- ร้องเพลงสากลทุกวัน
 - พูดภาษาไทยให้ถูกต้อง
 - รับประทานพิซซ่าเป็นประจำ
 - จับมือพ่อ – แม่ก่อนไปโรงเรียน
18. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมส่งผลอย่างไรต่อวัฒนธรรมไทย
- เกิดความหลากหลาย
 - เกิดความแตกแยก
 - เกิดการรวมกลุ่ม
 - เกิดการแข่งขัน
19. ความสัมพันธ์ในข้อใดที่ถูกต้อง
- ภาคกลาง - ประเพณีชักพระ
 - ภาคเหนือ - ประเพณีรับบัว
 - ภาคใต้ - ประเพณีปอยลูกแก้ว
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ประเพณีไหลเรือไฟ
20. วัฒนธรรมด้านวัตถุเกี่ยวข้องกับเรื่องใด
- กฎหมาย
 - บ้านเรือนไทย
 - ประเพณีไทย
 - มารยาทไทย
21. การแก้ปัญหาความขัดแย้งในข้อใดทำให้สังคมเกิดความสงบ
- การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
 - การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีที่รุนแรง
 - การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแข่งขัน
 - การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการเข้าข้างพวกพ้องตนเอง
22. การกระทำในข้อใดที่ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ
- เข้มจัดการผู้ชุมนุมโดยใช้อาวุธ
 - ดาวชอบตำหนิตีเดียผู้อื่นอยู่เสมอ
 - นุ้ยอิจฉาริษยาเพื่อที่เรียนเก่งกว่าตนเอง
 - ปานเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

23. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
- ไม่ใช่ความรุนแรง
 - มีอคติต่อคนในชุมชน
 - สร้างทัศนคติที่ดีในชุมชน
 - ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม
24. บุคคลใดเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง
- น้อย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
 - ก้อยมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ
 - ป่อยคิดใคร่ครวญก่อนแล้วจึงลงมือทำ
 - นิดช่วยเหลือกิจกรรมการทำงานกลุ่มทุกครั้ง
25. การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไร
- นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง
 - การบริหารประเทศเป็นหน้าที่ของประชาชน
 - ตุลาการมีหน้าที่รักษาความสงบของประเทศ
 - อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนทุกคน
26. จุดมุ่งหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือข้อใด
- เกิดความสงบสุข
 - เกิดการแข่งขัน
 - เกิดความแตกแยก
 - เกิดความอิจฉา
27. ประชาชนมีส่วนสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ยกเว้นเรื่องใด
- ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
 - ประชาชนมีความเสมอภาคตามกฎหมาย
 - ประชาชนยึดเสียงข้างน้อยมากกว่าเสียงข้างมาก
 - ประชาชนมีเสรีภาพในขอบเขตของกฎหมาย
28. ปัจจุบันประเทศไทยปกครองในรูปแบบใด
- คอมมิวนิสต์
 - ประชาธิปไตย
 - พ่อปกครองลูก
 - สมบูรณาญาสิทธิราชย์

29. ข้อใดเป็นการใช้อำนาจ “นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ” ตามลำดับที่ถูกต้อง
- พิพากษา ออกกฎหมาย พัฒนาประเทศ
 - ออกกฎหมาย พิพากษา พัฒนาประเทศ
 - ออกกฎหมาย พัฒนาประเทศ พิพากษา
 - พัฒนาประเทศ ออกกฎหมาย พิพากษา
30. การใช้อำนาจอธิปไตย เป็นไปในลักษณะใด
- เสมอภาคกัน
 - ขัดแย้งเพื่อสร้างผลประโยชน์
 - ถ่วงดุลเพื่อคานอำนาจระหว่างกัน
 - แย่งชิงกันเพื่อสร้างความเป็นใหญ่
31. ความสัมพันธ์ในข้อใดถูกต้อง
- อำนาจตุลาการ เป็นของศาล
 - อำนาจบริหาร เป็นของวุฒิสภา
 - อำนาจนิติบัญญัติ เป็นของประชาชน
 - อำนาจอธิปไตย เป็นของนายกรัฐมนตรี
32. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศคืออำนาจใด
- นิติบัญญัติ
 - บริหาร
 - ตุลาการ
 - อธิปไตย
33. เมื่อนักเรียนโตขึ้นและมีสิทธิเลือกตั้ง นักเรียนจะไปใช้สิทธินั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ไป เพราะกลัวถูกตำรวจจับ
 - ไม่ไป เพราะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ
 - ไป เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำ
 - ไม่ไป เพราะกลัวเสียเวลาในการทำงาน
34. การเลือกตั้งมีขั้นตอนอย่างไร
- ตรวจสอบรายชื่อ → ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ติดตามผลการเลือกตั้ง
 - ตรวจสอบรายชื่อ → ติดตามผลการเลือกตั้ง → ใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ติดตามผลการเลือกตั้ง → ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ตรวจสอบรายชื่อ
 - ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ตรวจสอบรายชื่อ → ติดตามผลการเลือกตั้ง

35. ในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง เราควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. ตรวจสอบรายชื่อ
 - ข. ติดตามผลการเลือกตั้ง
 - ค. ศึกษาวิธีการกาบบัตรเลือกตั้ง
 - ง. เป็นอาสาสมัครประจำหน่วยเลือกตั้ง
36. เพราะเหตุใด เราต้องศึกษาประวัติและผลงานของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- ก. เพราะจะได้คนหน้าตาดี
 - ข. เพราะจะได้คนที่มีชื่อเสียง
 - ค. เพราะจะได้คนดีมีความสามารถ
 - ง. เพราะจะได้คนที่มีชาติตระกูลดี
37. นักเรียนสามารถแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทยได้อย่างไร
- ก. แสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์
 - ข. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท
 - ค. ร้องเพลงชาติไทย
 - ง. ตั้งใจเรียนหนังสือ
38. ข้อใดไม่สอดคล้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์
- ก. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจ
 - ข. ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก
 - ค. ทรงอยู่เหนือรัฐธรรมนูญ
 - ง. ทรงเป็นประมุขของประเทศ
39. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางใด
- ก. รัฐสภา
 - ข. วุฒิสภา
 - ค. ผู้พิพากษา
 - ง. คณะรัฐมนตรี
40. สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อสังคมไทยในด้านใด
- ก. ผู้ปกครองประเทศ
 - ข. เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - ค. เป็นผู้นำทางพระพุทธศาสนา
 - ง. เป็นตัวแทนติดต่อกับต่างประเทศ

เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน
เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
ข้อ 1.	ค	ข้อ 21.	ก
ข้อ 2.	ง	ข้อ 22.	ง
ข้อ 3.	ก	ข้อ 23.	ข
ข้อ 4.	ข	ข้อ 24.	ก
ข้อ 5.	ง	ข้อ 25.	ง
ข้อ 6.	ค	ข้อ 26.	ก
ข้อ 7.	ข	ข้อ 27.	ค
ข้อ 8.	ข	ข้อ 28.	ข
ข้อ 9.	ข	ข้อ 29.	ค
ข้อ 10.	ก	ข้อ 30.	ค
ข้อ 11.	ง	ข้อ 31.	ก
ข้อ 12.	ก	ข้อ 32.	ง
ข้อ 13.	ก	ข้อ 33.	ค
ข้อ 14.	ข	ข้อ 34.	ก
ข้อ 15.	ง	ข้อ 35.	ง
ข้อ 16.	ก	ข้อ 36.	ค
ข้อ 17.	ข	ข้อ 37.	ง
ข้อ 18.	ก	ข้อ 38.	ค
ข้อ 19.	ง	ข้อ 39.	ก
ข้อ 20.	ข	ข้อ 40.	ข

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

เรื่อง หน้าที่พลเมือง

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

จำนวน 40 ข้อ

เวลา 1 ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษรข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. การกระทำในข้อใดที่ยึดหลักคารวธรรม
 - ก. แดง ช่วยเหลือเพื่อนทำความสะอาดห้อง
 - ข. น้ำ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง
 - ค. ฟ้า ช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้
 - ง. ลม ทำความเคารพบิดา มารดาก่อนไปโรงเรียนทุกวัน
2. “ การรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย ” เป็นหลักธรรมข้อใดของวิถีประชาธิปไตย
 - ก. คารวธรรม
 - ข. ปัญญาธรรม
 - ค. สามัคคีธรรม
 - ง. เบนญธรรม
3. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไร
 - ก. รับฟังความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก
 - ข. ปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ
 - ค. ตัดสินใจโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล
 - ง. ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม
4. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชนได้อย่างไร
 - ก. รณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ข. จิตเขียนป้ายประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง
 - ค. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกเบอร์ที่ตนเองชอบ
 - ง. แจกเงินให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนคนที่ตนเองชอบ

5. การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนปฏิบัติได้อย่างไร
 - ก. เก็บชิ้นส่วนโบราณวัตถุมาสะสมที่บ้าน
 - ข. ร่วมกันสร้างสะพานข้ามแม่น้ำลำคลอง
 - ค. ตัดต้นไม้ในชุมชนเพื่อนำมาทำฟืน
 - ง. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำของชุมชน
6. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนมีแนวทางแตกต่างกัน ยกเว้นข้อใด
 - ก. ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน
 - ข. เขียนชื่อตนเองไว้ที่โต๊ะเพื่อเป็นที่ระลึก
 - ค. เก็บกวาดขยะบนถนนเพื่อพัฒนาชุมชน
 - ง. รักษาโบราณสถานที่อยู่ในบริเวณชุมชน
7. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ก่อให้เกิดผลได้อย่างไร
 - ก. เกิดความวุ่นวาย
 - ข. เกิดความทุจริต
 - ค. เกิดความสงบสุข
 - ง. เกิดความสกปรก
8. ถ้านักเรียนเห็นผู้ทำลายโบราณสถานของชุมชน นักเรียนจะอย่างไร
 - ก. เข้าไปจับตัวไว้
 - ข. วีนหนีเพราะกลัวถูกทำร้าย
 - ค. ร้องตะโกนให้สมาชิกได้ยิน
 - ง. แจ้งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลบริเวณนั้น
9. จุดมุ่งหมายของการมีผู้นำ คือข้อใด
 - ก. เพื่อความสงบเรียบร้อย
 - ข. เพื่อยกระดับฐานะของชุมชน
 - ค. เพื่อแสดงความสามารถของผู้นำ
 - ง. เพื่อให้มีคนรู้จักชุมชนมากยิ่งขึ้น
10. การทำงานกลุ่มควรมีหลักคุณธรรมในข้อใด จึงจะประสบความสำเร็จ
 - ก. ความเห็นแก่ตัว
 - ข. ความลำเอียง
 - ค. ความเสียสละ
 - ง. ความสามัคคี

11. นักเรียนจะปฏิบัติตน อย่างไรในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี
 - เข้าร่วมกิจกรรมบ้างเป็นครั้งคราว
 - สร้างความขัดแย้งกับเพื่อนภายในกลุ่ม
 - อยู่เฉย ๆ โดยไม่ต้องช่วยเพื่อนทำงาน
12. บุคคลใดคือผู้นำที่ดีของชุมชน
- โจ้ มีความสุภาพอ่อนโยน
 - จ้อย ยอมฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
 - จู้ยี้ มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง
 - จอย รับผิดชอบเฉพาะหน้าที่ของตนเอง
13. สิทธิพื้นฐานของเด็กข้อใดเป็นสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา
- เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี
 - เด็กทุกคนควรได้รับการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
 - เด็กทุกคนต้องป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
 - เด็กทุกคนควรได้รับการเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับวัย
14. การกระทำในข้อใด แสดงถึงการทารุณกรรมเด็กในด้านจิตใจ
- การทุบตี
 - การทรมาน
 - การลงโทษ
 - การถูกล้อเลียน
15. เด็กที่จะได้รับสิทธิพื้นฐาน คือใคร
- เด็กทุกคน
 - เด็กพิการเท่านั้น
 - เด็กยากจนเท่านั้น
 - เด็กด้อยโอกาสเท่านั้น
16. ถ้าเด็กได้รับสิทธิพื้นฐานครบทุกประการ จะมีลักษณะอย่างไร
- เด็กมีความคิดเมื่อโตขึ้นเอาแต่ใจตนเองมากขึ้น
 - เด็กได้รับการพัฒนา เมื่อโตขึ้นจึงเป็นผู้ใหญ่ที่ดี
 - เด็กมีส่วนร่วมเมื่อโตขึ้นจึงขาดคุณธรรมจริยธรรม
 - เด็กได้รับความคุ้มครอง เมื่อโตขึ้นจึงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข

17. วัฒนธรรมด้านวัตถุเกี่ยวข้องกับเรื่องใด
- ก. กฎหมาย
 - ข. บ้านเรือนไทย
 - ค. ประเพณีไทย
 - ง. มารยาทไทย
18. ความสัมพันธ์ในข้อใดที่ถูกต้อง
- ก. ภาคกลาง - ประเพณีชักพระ
 - ข. ภาคเหนือ - ประเพณีรับบัว
 - ค. ภาคใต้ - ประเพณีปอยลูกแก้ว
 - ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ประเพณีไหลเรือไฟ
19. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมส่งผลอย่างไรต่อวัฒนธรรมไทย
- ก. เกิดความหลากหลาย
 - ข. เกิดความแตกแยก
 - ค. เกิดการรวมกลุ่ม
 - ง. เกิดการแข่งขัน
20. นักเรียนมีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างไร
- ก. ร้องเพลงสากลทุกวัน
 - ข. พูดภาษาไทยให้ถูกต้อง
 - ค. รับประทานพืชผักเป็นประจำ
 - ง. จับมือพ่อ – แม่ก่อนไปโรงเรียน
21. บุคคลใดเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง
- ก. น้อย เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว
 - ข. ก้อยมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ
 - ค. ป่อยคิดใคร่ครวญก่อนแล้วจึงลงมือทำ
 - ง. นิดช่วยเหลือกิจกรรมการทำงานกลุ่มทุกครั้ง
22. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง
- ก. ไม่ใช้ความรุนแรง
 - ข. มีอคติต่อคนในชุมชน
 - ค. สร้างทัศนคติที่ดีในชุมชน
 - ง. ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม

23. การกระทำในข้อใดที่ทำให้ผู้ร่วมกันอย่างสันติ
- ก. เข้มจัดการผู้ชุมนุมโดยใช้อาวุธ
 - ข. คาวชอบตำหนิติเตียนผู้อื่นอยู่เสมอ
 - ค. นุ้ยอิจจาริษาเพื่อที่เรียนเก่งกว่าตนเอง
 - ง. ปานเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น
24. การแก้ปัญหาความขัดแย้งในข้อใดทำให้สังคมเกิดความสงบ
- ก. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี
 - ข. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีที่รุนแรง
 - ค. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแข่งขัน
 - ง. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการเข้าข้างพวกพ้องตนเอง
25. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศคืออำนาจใด
- ก. นิติบัญญัติ
 - ข. บริหาร
 - ค. ตุลาการ
 - ง. อธิปไตย
26. ความสัมพันธ์ในข้อใดถูกต้อง
- ก. อำนาจตุลาการ เป็นของศาล
 - ข. อำนาจบริหาร เป็นของวุฒิสภา
 - ค. อำนาจนิติบัญญัติ เป็นของประชาชน
 - ง. อำนาจอธิปไตย เป็นของนายกรัฐมนตรี
27. การใช้อำนาจอธิปไตย เป็นไปในลักษณะใด
- ก. เสมอภาคกัน
 - ข. จัดแย้งเพื่อสร้างผลประโยชน์
 - ค. ถ่วงดุลเพื่อคานอำนาจระหว่างกัน
 - ง. แย่งชิงกันเพื่อสร้างความเป็นใหญ่
28. ข้อใดเป็นการใช้อำนาจ “นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ” ตามลำดับที่ถูกต้อง
- ก. พิพากษา ออกกฎหมาย พัฒนาประเทศ
 - ข. ออกกฎหมาย พิพากษา พัฒนาประเทศ
 - ค. ออกกฎหมาย พัฒนาประเทศ พิพากษา
 - ง. พัฒนาประเทศ ออกกฎหมาย พิพากษา

29. ปัจจุบันประเทศไทยปกครองในรูปแบบใด
- ก. คอมมิวนิสต์
 - ข. ประชาธิปไตย
 - ค. พ่อปกครองลูก
 - ง. สมบูรณาญาสิทธิราชย์
30. ประชาชนมีส่วนสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ยกเว้นเรื่องใด
- ก. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง
 - ข. ประชาชนมีความเสมอภาคตามกฎหมาย
 - ค. ประชาชนยึดเสียงข้างน้อยมากกว่าเสียงข้างมาก
 - ง. ประชาชนมีเสรีภาพในขอบเขตของกฎหมาย
31. จุดมุ่งหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือข้อใด
- ก. เกิดความสงบสุข
 - ข. เกิดการแข่งขัน
 - ค. เกิดความแตกแยก
 - ง. เกิดความอิจฉา
32. การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไร
- ก. นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง
 - ข. การบริหารประเทศเป็นหน้าที่ของประชาชน
 - ค. ตุลาการมีหน้าที่รักษาความสงบของประเทศ
 - ง. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนทุกคน
33. เพราะเหตุใด เราต้องศึกษาประวัติและผลงานของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
- ก. เพราะจะได้คนหน้าตาดี
 - ข. เพราะจะได้คนที่มีชื่อเสียง
 - ค. เพราะจะได้คนดีมีความสามารถ
 - ง. เพราะจะได้คนที่มีชาติตระกูลดี
34. ในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง เราควรปฏิบัติตนอย่างไร
- ก. ตรวจสอบรายชื่อ
 - ข. ติดตามผลการเลือกตั้ง
 - ค. ศึกษาวิธีการกาบบัตรเลือกตั้ง
 - ง. เป็นอาสาสมัครประจำหน่วยเลือกตั้ง

35. การเลือกตั้งมีขั้นตอนอย่างไร
- ตรวจสอบรายชื่อ → ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ติดตามผลการเลือกตั้ง
 - ตรวจสอบรายชื่อ → ติดตามผลการเลือกตั้ง → ใช้สิทธิเลือกตั้ง
 - ติดตามผลการเลือกตั้ง → ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ตรวจสอบรายชื่อ
 - ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ตรวจสอบรายชื่อ → ติดตามผลการเลือกตั้ง
36. เมื่อนักเรียนโตขึ้นและมีสิทธิเลือกตั้ง นักเรียนจะไปใช้สิทธินั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด
- ไป เพราะกลัวถูกตำรวจจับ
 - ไม่ไป เพราะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ
 - ไป เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำ
 - ไม่ไป เพราะกลัวเสียเวลาในการทำงาน
37. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางใด
- รัฐสภา
 - วุฒิสภา
 - ผู้พิพากษา
 - คณะรัฐมนตรี
38. สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อสังคมไทยในด้านใด
- ผู้ปกครองประเทศ
 - เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ
 - เป็นผู้นำทางพระพุทธศาสนา
 - เป็นตัวแทนติดต่อกับต่างประเทศ
39. ข้อใดไม่สอดคล้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์
- ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจ
 - ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก
 - ทรงอยู่เหนือรัฐธรรมนูญ
 - ทรงเป็นประมุขของประเทศ
40. นักเรียนสามารถแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทยได้อย่างไร
- แสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์
 - ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท
 - ร้องเพลงชาติไทย
 - ตั้งใจเรียนหนังสือ

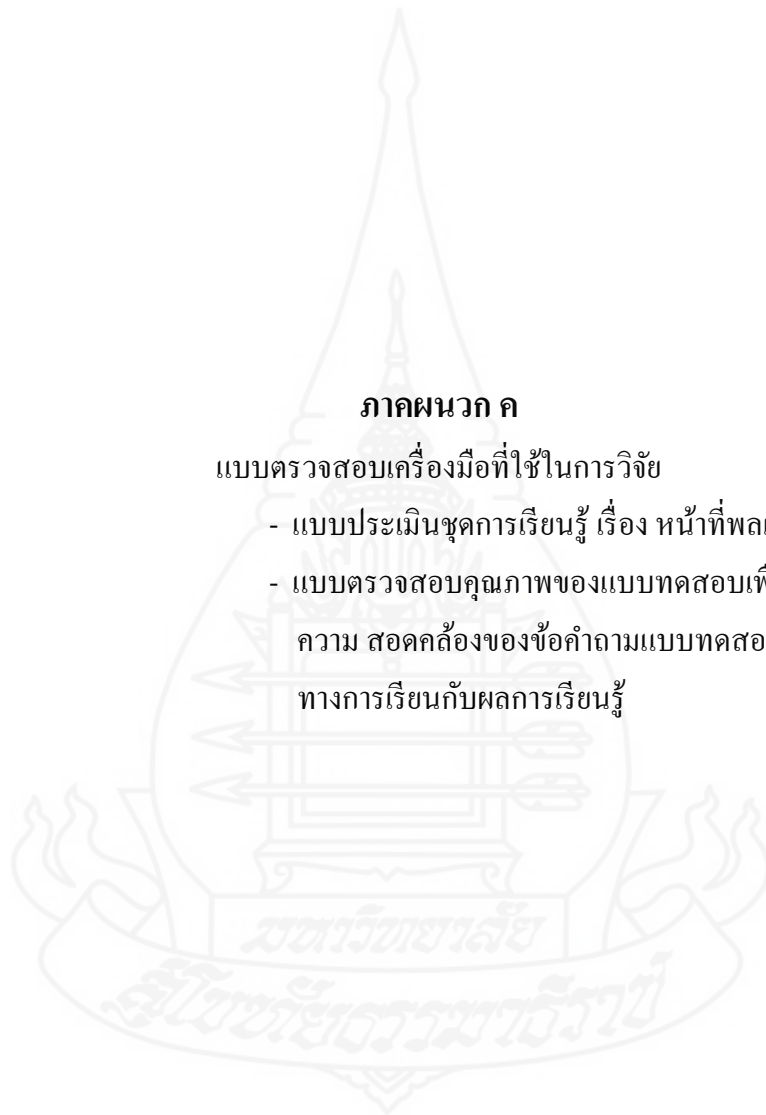
เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน
เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	คำตอบ	ข้อ	คำตอบ
ข้อ 1.	ง	ข้อ 21.	ก
ข้อ 2.	ค	ข้อ 22.	ข
ข้อ 3.	ข	ข้อ 23.	ง
ข้อ 4.	ก	ข้อ 24.	ก
ข้อ 5.	ข	ข้อ 25.	ง
ข้อ 6.	ข	ข้อ 26.	ก
ข้อ 7.	ค	ข้อ 27.	ค
ข้อ 8.	ง	ข้อ 28.	ค
ข้อ 9.	ก	ข้อ 29.	ข
ข้อ 10.	ง	ข้อ 30.	ค
ข้อ 11.	ก	ข้อ 31.	ก
ข้อ 12.	ข	ข้อ 32.	ง
ข้อ 13.	ก	ข้อ 33.	ค
ข้อ 14.	ง	ข้อ 34.	ง
ข้อ 15.	ก	ข้อ 35.	ก
ข้อ 16.	ข	ข้อ 36.	ค
ข้อ 17.	ข	ข้อ 37.	ก
ข้อ 18.	ง	ข้อ 38.	ข
ข้อ 19.	ก	ข้อ 39.	ค
ข้อ 20.	ข	ข้อ 40.	ง

ภาคผนวก ก

แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- แบบประเมินชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง
- แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเพื่อหาความ สอดคล้องของข้อคำถามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้

แบบประเมินชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ของผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้					
1.1 คำชี้แจงสื่อความหมายชัดเจน					
1.2 บอกรายละเอียดของเนื้อหาได้ชัดเจน					
1.3 ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง					
1.4 การจัดวางภาพเหมาะสม					
1.5 ได้รับความสนใจของนักเรียน					
2. ด้านภาษา					
2.1 ความเหมาะสมในการใช้คำสื่อความหมาย					
2.2 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้					
2.3 การใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย					
2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย					
2.5 ความเหมาะสมของแบบ และขนาดตัวอักษร					

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านเนื้อหา					
3.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
3.2 ความละเอียดของเนื้อหา					
3.3 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน					
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาให้เข้าใจง่าย					
3.5 เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์					
4. ด้านการวัดและประเมินผล					
4.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้					
4.2 ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาสาระ					
4.3 มีความยากง่ายพอเหมาะ					
4.4 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย					
4.5 เวลาในการทำแบบทดสอบเหมาะสม					

ความคิดเห็นเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเพื่อหาความสอดคล้องของข้อคำถาม
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้
สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

คำชี้แจง

ขอความกรุณาพิจารณาตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเพื่อหาความสอดคล้องของข้อคำถามแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ในแต่ละข้อคำถามแล้วลงความเห็น โดยการทำเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างทางขวามือของแต่ละข้อคำถาม

ตัวเลขในช่องประเมินมีความหมายดังนี้

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามผลการเรียนรู้

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดตรงตามผลการเรียนรู้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อสอบนั้นวัดไม่ตรงตามผลการเรียนรู้

แบบตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
1. บอกความหมายและอธิบายความสำคัญตามพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยได้	1. การกระทำในข้อใดยึดหลักการว			
2. ยกตัวอย่างการเข้าร่วมกิจกรรมประชาธิปไตยได้	ธรรม			
3. สรุปคุณค่าของกิจกรรมประชาธิปไตยได้	ก. แดง ช่วยเหลือเพื่อนทำความ			
4. บอกความหมายการวธรรม สามัคคี	สะอาดห้อง			
ธรรม และปัญญาธรรมได้	ข. น้ำ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคต			
5. อธิบายคุณธรรมในการเป็นพลเมืองดีได้	ของตนเอง			
6. สรุปบุคคลที่มีหลักคุณธรรมด้านต่างๆ	ค. ฟ้า ขอเงินคุณแม่ซื้ออาหาร			
ตามวิถีประชาธิปไตยได้	กลางวันรับประทานที่โรงเรียน			
7. บอกแนวทางในการปฏิบัติตนเป็น	ง. ลม ทำความเคารพบิดา มารดา			
สมาชิกที่ดีของชุมชนได้	ก่อนไป โรงเรียนทุกวัน			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
<p>8. อธิบายผลที่เกิดจากการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีได้</p> <p>9. ยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนได้</p> <p>10. บอกความหมายของผู้นำและผู้ตามที่ดีได้</p> <p>11. อธิบายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้นำและผู้ตามที่ดีได้</p> <p>12. สรุปคุณธรรมจริยธรรมของผู้นำและผู้ตามได้</p>	<p>2. การกระทำในข้อใดยึดหลักปรัชญาธรรม</p> <p>ก. แดง ช่วยเหลือเพื่อนทำความสะอาดห้อง</p> <p>ข. น้ำ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง</p> <p>ค. พี่ ขอบเงินคุณแม่ซื้ออาหารกลางวันรับประทานที่โรงเรียน</p> <p>ง. ลม ทำความเคารพบิดา มารดาก่อนไปโรงเรียนทุกวัน</p>			
<p>13. รู้และเข้าใจสิทธิที่จะมีชีวิตและสิทธิที่จะได้รับการปกป้องได้</p> <p>14. ยกตัวอย่างสิทธิที่จะมีชีวิตและสิทธิที่จะได้รับการปกป้องได้</p> <p>15. แยกประเภทสิทธิที่จะมีชีวิตและสิทธิที่จะได้รับการปกป้องได้</p> <p>16. อธิบายสิทธิที่ได้รับการพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วมได้</p> <p>17. ยกตัวอย่างสิทธิที่ได้รับการพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วมได้</p> <p>18. แยกประเภทของสิทธิที่ได้รับการพัฒนาและสิทธิที่จะมีส่วนร่วมได้</p> <p>19. บอกความหมายของวัฒนธรรมได้</p> <p>20. ระบุสาเหตุที่ทำให้วัฒนธรรมแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันได้</p>	<p>3. การกระทำในข้อใดยึดหลักสามัคคีธรรม</p> <p>ก. แดง ช่วยเหลือเพื่อนทำความสะอาดห้อง</p> <p>ข. น้ำ ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเพื่ออนาคตของตนเอง</p> <p>ค. พี่ ขอบเงินคุณแม่ซื้ออาหารกลางวัน รับประทานที่โรงเรียน</p> <p>ง. ลม ทำความเคารพบิดา มารดาก่อนไป โรงเรียนทุกวัน</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
21. วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านภาษาและการแต่งกายของแต่ละท้องถิ่นได้	4. “ การรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ” เป็นหลักธรรมข้อใดของวิถีประชาธิปไตย ก. การวชิธรรม ข. ปัญญาธรรม ค. สามัคคีธรรม ง. เบนุจธรรม			
22. วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมด้านอาหารและศิลปะประเพณีของแต่ละท้องถิ่นได้				
23. ระบุคุณค่าของวัฒนธรรมไทยได้				
24. ตระหนักถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นได้	5. ข้อใดแสดงถึงหลักธรรมสามัคคีธรรม ก. การลงแขกเกี่ยวข้าว ข. การเคารพผู้อาวุโส ค. การตั้งใจเรียนหนังสือ ง. การเข้าแถวขึ้นรถประจำทาง			
25. ระบุปัญหาและสาเหตุของการขัดแย้งในชีวิตประจำวันได้				
26. อธิบายวิธีการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสันติวิธีได้				
27. บอกแนวปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติวิธีได้	6. พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไร ก. รับฟังความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก ข. ปฏิบัติตามหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ ค. ตัดสินใจโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล ง. ทำงานเพื่อประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม			
28. บอกความหมายและประเภทของอำนาจอธิปไตยได้				
29. อธิบายความสำคัญและหน้าที่ของอำนาจอธิปไตยได้				
30. ระบุคุณธรรมของการใช้อำนาจอธิปไตยได้				
31. บอกความหมายของระบอบประชาธิปไตยได้				

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
<p>32. ระบุความสำคัญการปกครองตามกฎหมายของระบอบประชาธิปไตยได้</p> <p>33. ตระหนักถึงความสำคัญของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้</p> <p>34. บอกคุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้</p> <p>35. อธิบายบทบาทหน้าที่ของพลเมืองในกระบวนการเลือกตั้งได้</p> <p>36. ยกตัวอย่างบุคคลที่ปฏิบัติตนก่อนการเลือกตั้ง ระหว่างเลือกตั้ง และหลังการเลือกตั้งได้</p> <p>37. ระบุฐานะและอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่ใช้ในการปกครองประเทศได้</p> <p>38. อธิบายความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขได้</p> <p>39. ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ได้</p>	<p>7. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมประชาธิปไตยในชุมชนได้อย่างไร</p> <p>ก. รณรงค์ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง</p> <p>ข. จัดเขียนป้ายประชาสัมพันธ์การเลือกตั้ง</p> <p>ค. ประชาสัมพันธ์ให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกเบอร์ที่ตนเองชอบ</p> <p>ง. แจกเงินให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนคนที่ตนเองชอบ</p> <p>8. การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนปฏิบัติได้อย่างไร</p> <p>ก. เก็บชิ้นส่วนโบราณวัตถุมาสะสมที่บ้าน</p> <p>ข. ร่วมกันสร้างสะพานข้ามแม่น้ำลำคลอง</p> <p>ค. ตัดต้นไม้ในชุมชนเพื่อนำมาทำฟืน</p> <p>ง. ทิ้งขยะลงในแหล่งน้ำของชุมชน</p> <p>9. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนมีแนวทางแตกต่างกัน ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน</p> <p>ข. เขียนชื่อตนเองไว้ที่โตะเพื่อเป็นที่ระลึก</p> <p>ค. เก็บกวาดขยะบนถนนเพื่อพัฒนาชุมชน</p> <p>ง. รักษาโบราณสถานที่อยู่ในบริเวณชุมชน</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>10. การปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน ก่อให้เกิดผลดีอย่างไร</p> <p>ก. เกิดความวุ่นวาย</p> <p>ข. เกิดความทุจริต</p> <p>ค. เกิดความสงบสุข</p> <p>ง. เกิดความสกปรก</p>			
	<p>11. ถ้านักเรียนเห็นผู้ทำลายโบราณสถานของชุมชน นักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. เข้าไปจับตัวไว้</p> <p>ข. วิ่งหนีเพราะกลัวถูกทำร้าย</p> <p>ค. ร้องตะโกนให้สมาชิกได้ยิน</p> <p>ง. แจ้งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลบริเวณนั้น</p>			
	<p>12. จุดมุ่งหมายของการมีผู้นำ คือข้อใด</p> <p>ก. เพื่อความสงบเรียบร้อย</p> <p>ข. เพื่อยกระดับฐานะของชุมชน</p> <p>ค. เพื่อแสดงความสามารถของผู้นำ</p> <p>ง. เพื่อให้มีคนรู้จักชุมชนมากยิ่งขึ้น</p>			
	<p>13. การทำงานกลุ่มควรมีหลักคุณธรรมในข้อใด จึงจะประสบความสำเร็จ</p> <p>ก. ความเห็นแก่ตัว</p> <p>ข. ความลำเอียง</p> <p>ค. ความเสียสละ</p> <p>ง. ความสามัคคี</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>14. นักเรียนจะปฏิบัติตน อย่างไรในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม</p> <p>ก. เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี</p> <p>ข. เข้าร่วมกิจกรรมบ้างเป็นครั้งคราว</p> <p>ค. สร้างความขัดแย้งกับเพื่อนภายในกลุ่ม</p> <p>ง. อยู่เฉยๆ โดยไม่ต้องช่วยเพื่อนทำงาน</p>			
	<p>15. บุคคลใดคือผู้นำที่ดีของชุมชน</p> <p>ก. โจ้ มีความสุภาพอ่อนโยน</p> <p>ข. จ้อย ขอมฟังความคิดเห็นของผู้อื่น</p> <p>ค. จ้อย มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่คดโกง</p> <p>ง. จอย รับผิดชอบเฉพาะหน้าที่ของตนเอง</p>			
	<p>16. สิทธิพื้นฐานของเด็กข้อใดเป็นสิทธิที่จะได้รับการพัฒนา</p> <p>ก. เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี</p> <p>ข. เด็กทุกคนควรได้รับการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น</p> <p>ค. เด็กทุกคนต้องป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด</p> <p>ง. เด็กทุกคนควรได้รับการเลี้ยงดูให้เหมาะสมกับวัย</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	17. การกระทำในข้อใด แสดงถึงการ ทารุณกรรมเด็กในด้านจิตใจ ก. การทุบตี ข. การทรมาน ค. การลงโทษ ง. การถูกล้อเลียน			
	18. เด็กที่จะได้รับสิทธิพื้นฐาน คือใคร ก. เด็กทุกคน ข. เด็กพิการเท่านั้น ค. เด็กยากจนเท่านั้น ง. เด็กด้อยโอกาสเท่านั้น			
	19. ถ้าเด็กได้รับสิทธิพื้นฐานครบทุก ประการ จะมีลักษณะอย่างไร ก. เด็กมีความคิดเมื่อโตขึ้นเอาแต่ ใจตนเองมากขึ้น ข. เด็กได้รับการพัฒนา เมื่อโตขึ้น จึงเป็นผู้ใหญ่ที่ดี ค. เด็กมีส่วนร่วมเมื่อโตขึ้นจึงขาด คุณธรรม จริยธรรม ง. เด็กได้รับความคุ้มครอง เมื่อโต ขึ้นจึงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข			
	20. ข้อใดแสดงถึงสิทธิในการปกป้อง คุ้มครอง ก. การได้รับการศึกษา ข. การใช้แรงงานเด็ก ค. การดูแลจากครอบครัว ง. การได้รับการเอาใจใส่			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	21. การที่เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ในชุมชน ถือว่าเป็นสิทธิพื้นฐานในข้อใด ก. สิทธิที่จะมีชีวิต ข. สิทธิที่จะได้รับการปกป้องคุ้มครอง ค. สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา ง. สิทธิที่จะมีส่วนร่วม			
	22. วัฒนธรรมด้านวัตถุเกี่ยวข้องกับเรื่องใด ก. กฎหมาย ข. บ้านเรือนไทย ค. ประเพณีไทย ง. มารยาทไทย			
	23. “ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม” ว่าเป็นวัฒนธรรมประเภทใด ก. วัฒนธรรมพื้นบ้าน ข. วัฒนธรรมประจำชาติ ค. วัฒนธรรมสากล ง. วัฒนธรรมทางจิตใจ			
	24. ความสัมพันธ์ในข้อใดที่ถูกต้อง ก. ภาคกลาง - ประเพณีชักพระ ข. ภาคเหนือ - ประเพณีรับบัว ค. ภาคใต้ - ประเพณีปอยลูกแก้ว ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ - ประเพณีไหลเรือไฟ			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>25. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมส่งผลอย่างไรต่อวัฒนธรรมไทย</p> <p>ก. เกิดความหลากหลาย</p> <p>ข. เกิดความแตกแยก</p> <p>ค. เกิดการรวมกลุ่ม</p> <p>ง. เกิดการแข่งขัน</p>			
	<p>26. นักเรียนมีส่วนช่วยในการรักษาวัฒนธรรมไทยได้อย่างไร</p> <p>ก. ร้องเพลงสากลทุกวัน</p> <p>ข. พูดภาษาไทยให้ถูกต้อง</p> <p>ค. รับประทานพืชชาเป็นประจำ</p> <p>ง. จับมือพ่อ – แม่ก่อนไปโรงเรียน</p>			
	<p>27. บุคคลใดเป็นต้นเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง</p> <p>ก. น้อยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน</p> <p>ข. ก้อยมีน้ำใจช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ</p> <p>ค. ปอยคิดใคร่ครวญก่อนแล้วจึงลงมือทำ</p> <p>ง. นิดช่วยเหลือกิจกรรมการทำงานกลุ่มทุกครั้ง</p>			
	<p>28. ข้อใดไม่ใช่แนวทางในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง</p> <p>ก. ไม่ใช้ความรุนแรง</p> <p>ข. มีอคติต่อคนในชุมชน</p> <p>ค. สร้างทัศนคติที่ดีในชุมชน</p> <p>ง. ปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเท่าเทียม</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>29. การกระทำในข้อใดที่ทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติ</p> <p>ก. เข้มจัดการผู้ชุมนุมโดยใช้อาวุธ</p> <p>ข. ดาวชอบตำหนิติเตียนผู้อื่นอยู่เสมอ</p> <p>ค. น้อยอิจฉาริษยาเพื่อที่เรียนเก่งกว่าตนเอง</p> <p>ง. ปานเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น</p>			
	<p>30. การแก้ปัญหาความขัดแย้งในข้อใดทำให้สังคมเกิดความสงบ</p> <p>ก. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี</p> <p>ข. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีที่รุนแรง</p> <p>ค. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยวิธีการแข่งขัน</p> <p>ง. การแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการเข้าข้างพวกพ้องตนเอง</p>			
	<p>31. อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศคืออำนาจใด</p> <p>ก. นิติบัญญัติ</p> <p>ข. บริหาร</p> <p>ค. ตุลาการ</p> <p>ง. อธิปไตย</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	32. ความสัมพันธ์ในข้อใดถูกต้อง ก. อำนาจตุลาการ เป็นของศาล ข. อำนาจบริหาร เป็นของวุฒิสภา ค. อำนาจนิติบัญญัติ เป็นของประชาชน ง. อำนาจอธิปไตย เป็นของนายกรัฐมนตรี			
	33. การใช้อำนาจอธิปไตย เป็นไปในลักษณะใด ก. เสมอภาคกัน ข. จัดแย้งเพื่อสร้างผลประโยชน์ ค. ถ่วงดุลเพื่อคานอำนาจระหว่างกัน ง. แข่งชิงกันเพื่อสร้างความเป็นใหญ่			
	34. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะสำคัญของอำนาจอธิปไตย ก. มีความเสรี ข. เป็นการทั่วไป ค. มีความถาวร ง. แบ่งแยกไม่ได้			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>35. ข้อใดเป็นการใช้อำนาจ “นิติบัญญัติ บริหาร ตุลาการ” ตามลำดับที่ถูกต้อง</p> <p>ก. พินากษา ออกกฎหมาย พัฒนา ประเทศ</p> <p>ข. ออกกฎหมาย พินากษา พัฒนา ประเทศ</p> <p>ค. ออกกฎหมาย พัฒนาประเทศ พินากษา</p> <p>ง. พัฒนาประเทศ ออกกฎหมาย พินากษา</p>			
	<p>36. ปัจจุบันประเทศไทยปกครองใน รูปแบบใด</p> <p>ก. คอมมิวนิสต์</p> <p>ข. ประชาธิปไตย</p> <p>ค. พ่อปกครองลูก</p> <p>ง. สมบูรณาญาสิทธิราชย์</p>			
	<p>38. ประชาชนมีส่วนสำคัญในการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย ยกเว้นเรื่องใด</p> <p>ก. ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ปกครอง</p> <p>ข. ประชาชนมีความเสมอภาคตาม กฎหมาย</p> <p>ค. ประชาชนยึดเสียงข้างน้อย มากกว่าเสียงข้างมาก</p> <p>ง. ประชาชนมีเสรีภาพในขอบเขต ของกฎหมาย</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>39. การปกครองที่ใช้เสียงส่วนใหญ่ของประชาชนในการบริหารประเทศ เป็นการปกครองแบบใด</p> <p>ก. การปกครองแบบเผด็จการ</p> <p>ข. การปกครองแบบประธานาธิบดี</p> <p>ค. การปกครองแบบประชาธิปไตย</p> <p>ง. การปกครองแบบผสมผสาน</p>			
	<p>40. “นายกรัฐมนตรี”ใช้อำนาจใดในการบริหารประเทศ</p> <p>ก. อำนาจอธิปไตย</p> <p>ข. อำนาจนิติบัญญัติ</p> <p>ค. อำนาจบริหาร</p> <p>ง. อำนาจตุลาการ</p>			
	<p>41. จุดมุ่งหมายของการปกครองระบอบประชาธิปไตย คือข้อใด</p> <p>ก. เกิดความสงบสุข</p> <p>ข. เกิดการแข่งขัน</p> <p>ค. เกิดความแตกแยก</p> <p>ง. เกิดความอิจฉา</p>			
	<p>42. การปกครองระบอบประชาธิปไตยมีลักษณะอย่างไร</p> <p>ก. นายกรัฐมนตรีมีอำนาจในการตัดสินใจทุกอย่าง</p> <p>ข. การบริหารประเทศเป็นหน้าที่ของประชาชน</p> <p>ค. ตุลาการมีหน้าที่รักษาความสงบของประเทศ</p> <p>ง. อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนทุกคน</p>			

ผลการเรียนรู้	แบบทดสอบ	ระดับการพิจารณา		
		+1	0	-1
	<p>43. เพราะเหตุใด เราต้องศึกษาประวัติและผลงานของผู้สมัครรับเลือกตั้ง</p> <p>ก. เพราะจะได้คนหน้าตาดี</p> <p>ข. เพราะจะได้คนที่มีชื่อเสียง</p> <p>ค. เพราะจะได้คนดีมีความสามารถ</p> <p>ง. เพราะจะได้คนที่มีชาติตระกูลดี</p>			
	<p>44. ในระหว่างที่มีการเลือกตั้ง เราควรปฏิบัติตนอย่างไร</p> <p>ก. ตรวจสอบรายชื่อ</p> <p>ข. ติดตามผลการเลือกตั้ง</p> <p>ค. ศึกษาวิธีการกากบาทบัตรเลือกตั้ง</p> <p>ง. เป็นอาสาสมัครประจำหน่วยเลือกตั้ง</p>			
	<p>45. การเลือกตั้งมีขั้นตอนอย่างไร</p> <p>ก. ตรวจสอบรายชื่อ → ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ติดตามผลการเลือกตั้ง</p> <p>ข. ตรวจสอบรายชื่อ → ติดตามผลการเลือกตั้ง → ใช้สิทธิเลือกตั้ง</p> <p>ค. ติดตามผลการเลือกตั้ง → ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ตรวจสอบรายชื่อ</p> <p>ง. ใช้สิทธิเลือกตั้ง → ตรวจสอบรายชื่อ → ติดตามผลการเลือกตั้ง</p>			
	<p>46. เมื่อนักเรียนโตขึ้นและมีสิทธิเลือกตั้ง นักเรียนจะไปใช้สิทธินั้นหรือไม่ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. ไป เพราะกลัวถูกตำรวจจับ</p> <p>ข. ไม่ไป เพราะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อ</p> <p>ค. ไป เพราะเป็นหน้าที่ที่ต้องกระทำ</p> <p>ง. ไม่ไป เพราะกลัวเสียเวลาในการทำงาน</p>			

	<p>47. พระมหากษัตริย์ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติผ่านทางใด</p> <p>ก. รัฐสภา</p> <p>ข. วุฒิสภา</p> <p>ค. ผู้พิพากษา</p> <p>ง. คณะรัฐมนตรี</p>			
	<p>48. สถาบันพระมหากษัตริย์มีความสำคัญต่อสังคมไทยในด้านใด</p> <p>ก. ผู้ปกครองประเทศ</p> <p>ข. เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ</p> <p>ค. เป็นผู้นำทางพระพุทธศาสนา</p> <p>ง. เป็นตัวแทนติดต่อกับต่างประเทศ</p>			
	<p>49. ข้อใดไม่สอดคล้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์</p> <p>ก. ทรงเป็นศูนย์รวมจิตใจ</p> <p>ข. ทรงเป็นองค์ศาสนูปถัมภก</p> <p>ค. ทรงอยู่เหนือรัฐธรรมนูญ</p> <p>ง. ทรงเป็นประมุขของประเทศ</p>			
	<p>50. นักเรียนสามารถแสดงความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ไทยได้อย่างไร</p> <p>ก. แสดงความเคารพพระบรมฉายาลักษณ์</p> <p>ข. ปฏิบัติตนตามพระบรมราโชวาท</p> <p>ค. ร้องเพลงชาติไทย</p> <p>ง. ตั้งใจเรียนหนังสือ</p>			

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

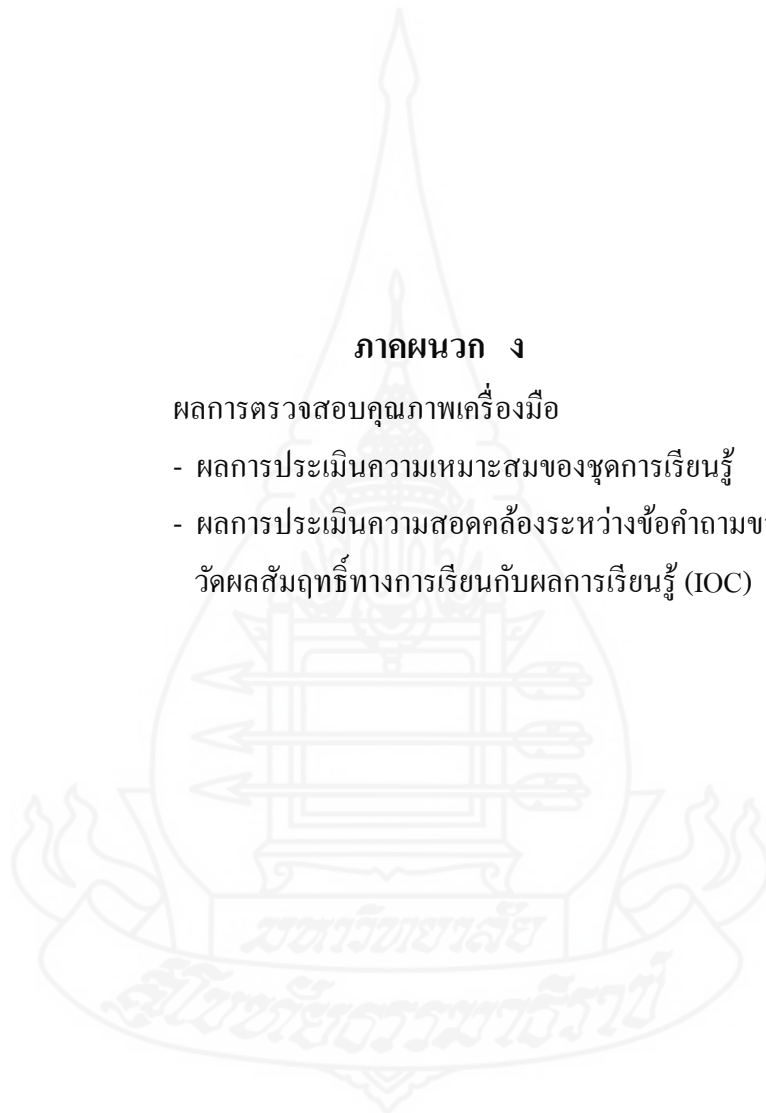
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ภาคผนวก ง

ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้
- ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ (IOC)

ตาราง 5.1 ผลการประเมินความเหมาะสมของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สำหรับผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			\bar{X}	SD.	ความหมาย
	1	2	3			
1. องค์ประกอบของชุดการเรียนรู้						
1.1 คำชี้แจงสื่อความหมายชัดเจน	4	3	4	3.67	0.577	เหมาะสมมาก
1.2 บอกรายละเอียดของเนื้อหาได้ชัดเจน	5	3	4	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
1.3 ภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง	4	5	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
1.4 การจัดวางภาพเหมาะสม	4	4	5	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
1.5 ได้รับความสนใจของนักเรียน	5	4	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
รวม				4.13	0.640	เหมาะสมมาก
2. ด้านภาษา						
2.1 ความเหมาะสมในการใช้คำสื่อความหมาย	4	4	5	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
2.2 ความถูกต้องของภาษาที่ใช้	5	3	5	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
2.3 การใช้ภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย	5	3	4	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
2.4 การใช้ภาษาเหมาะสมกับวัย	4	4	4	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
2.5 ความเหมาะสมของแบบ และขนาดตัวอักษร	3	4	4	3.67	0.577	เหมาะสมมาก
รวม				4.07	0.704	เหมาะสมมาก
3. ด้านเนื้อหา						
3.1 เนื้อหา มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	5	4	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก
3.2 ความละเอียดของเนื้อหา	5	3	4	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
3.3 เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน	5	4	4	4.33	0.577	เหมาะสมมาก

ตาราง 5.1 (ต่อ)

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			— X	SD.	ความหมาย
	1	2	3			
3.4 การเรียงลำดับเนื้อหาให้เข้าใจ ง่าย	4	3	4	3.67	0.577	เหมาะสมมาก
3.5 เนื้อหาถูกต้องสมบูรณ์	5	4	5	4.67	0.577	เหมาะสมมากที่สุด
4. ด้านการวัดและประเมินผล						
4.1 สอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้	5	3	5	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
4.2 ข้อสอบครอบคลุมเนื้อหาสาระ	5	3	5	4.33	1.155	เหมาะสมมาก
4.3 มีความยากง่ายพอเหมาะ	4	4	4	4.00	0.000	เหมาะสมมาก
4.4 ภาษาที่ใช้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4	3	5	4.00	1.000	เหมาะสมมาก
4.5 เวลาในการทำแบบทดสอบ เหมาะสม	5	4	5	4.67	0.577	เหมาะสมมากที่สุด
รวม				4.27	0.799	เหมาะสมมาก
รวมเฉลี่ย				4.17	0.693	เหมาะสมมาก

ตาราง 5.2 ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกับผลการเรียนรู้ (IOC) เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม ($\sum x$)	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
1	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
5	1	1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
7	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
8	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
9	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
10	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
11	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
12	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
15	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
16	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
18	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
19	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
20	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
21	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
22	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
23	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม ($\sum x$)	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
24	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
25	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
26	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
27	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
30	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
31	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
32	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
33	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
34	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
35	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
36	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
38	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
39	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
41	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
42	0	1	1	2	0.67	ใช้ได้
43	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
44	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
45	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
46	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

ตาราง 5.2 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม ($\sum x$)	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
47	1	0	1	2	0.67	ใช้ได้
48	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
49	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้
50	1	1	1	3	1.00	ใช้ได้

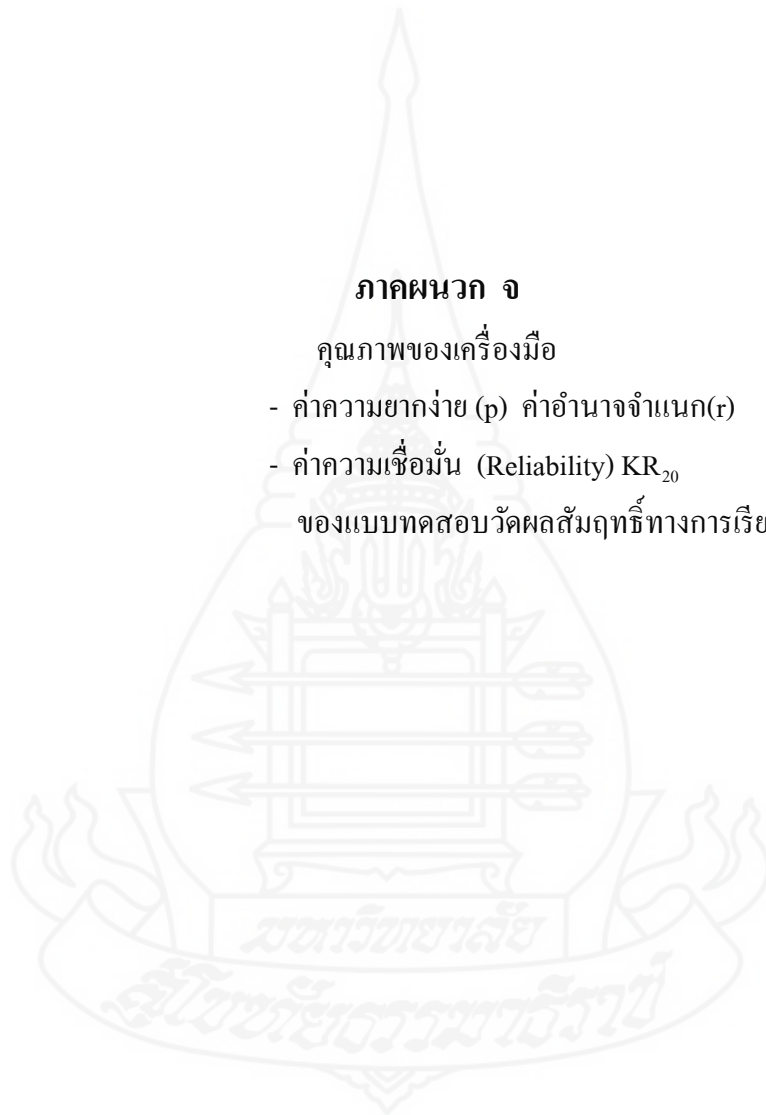

ภาคผนวก จ

คุณภาพของเครื่องมือ

- ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก(r)
- ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) KR₂₀

ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)	H + L	H - L	ค่า p	ค่า r	สรุป
1	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
2	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
3	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดออก*
4	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
5	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
6	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
7	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
8	1	1	2	0	0.2	0	คัดออก
9	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
10	5	0	5	5	0.5	0.5	คัดเลือกไว้
11	5	2	7	3	0.7	0.3	คัดเลือกไว้
12	3	2	5	1	0.5	0.1	คัดออก
13	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
14	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
15	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
16	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
17	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
18	2	1	3	1	0.3	0.1	คัดออก
19	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
20	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
21	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
22	3	2	5	1	0.5	0.1	คัดออก
23	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้

ข้อที่	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)	H + L	H - L	ค่า p	ค่า r	สรุป
24	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
25	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
26	2	1	3	1	0.3	0.1	คัดออก
27	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
28	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
29	5	1	6	4	0.6	0.4	คัดเลือกไว้
30	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
31	3	2	5	1	0.5	0.1	คัดออก
32	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
33	3	0	3	3	0.3	0.3	คัดเลือกไว้
34	3	0	3	3	0.3	0.3	คัดเลือกไว้
35	5	4	9	1	0.9	0.1	คัดออก
36	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
37	4	0	4	4	0.4	0.4	คัดเลือกไว้
38	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
39	4	5	9	-1	0.9	-0.1	คัดออก
40	2	0	2	2	0.2	0.2	คัดเลือกไว้
41	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดเลือกไว้
42	6	1	7	5	0.7	0.5	คัดเลือกไว้
43	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดเลือกไว้
44	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
45	3	0	3	3	0.3	0.3	คัดเลือกไว้
46	4	3	7	1	0.7	0.1	คัดออก
47	3	1	4	2	0.4	0.2	คัดเลือกไว้
48	6	1	7	5	0.7	0.5	คัดเลือกไว้

ข้อที่	กลุ่มสูง(H)	กลุ่มต่ำ(L)	H + L	H - L	ค่า p	ค่า r	สรุป
49	5	3	8	2	0.8	0.2	คัดลอกไว้
50	4	2	6	2	0.6	0.2	คัดลอกไว้

ผลการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

โดยใช้สูตร KR_{20} ของ Kuder - Richardson

Reliability

***** Method 1 (space saver) will be used for this analysis *****

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อ1	11.1000	32.9368	.0078	.7733
ข้อ2	11.2000	32.9053	.0268	.7714
ข้อ3	11.0000	30.8421	.3771	.7571
ข้อ4	11.0000	30.4211	.4556	.7534
ข้อ5	11.2000	32.0632	.2084	.7647
ข้อ6	11.1000	31.8842	.2062	.7649
ข้อ7	11.1000	31.8842	.2062	.7649
ข้อ8	11.0500	30.7868	.4003	.7562
ข้อ9	11.2000	31.8526	.2545	.7630
ข้อ10	11.1500	30.3447	.5430	.7508
ข้อ11	11.0500	31.4184	.2811	.7616
ข้อ12	11.1000	31.3579	.3079	.7605
ข้อ13	11.1000	30.8316	.4113	.7560
ข้อ14	11.1000	32.7263	.0470	.7716
ข้อ15	11.1000	31.6737	.2466	.7632
ข้อ16	11.1000	31.8842	.2062	.7649
ข้อ17	11.0000	30.4211	.4556	.7534
ข้อ18	11.2000	32.1684	.1854	.7655
ข้อ19	11.0000	30.8421	.3771	.7571
ข้อ20	11.1000	31.3579	.3079	.7605
ข้อ21	11.1000	31.3579	.3079	.7605
ข้อ22	11.1000	32.8316	.0274	.7725
ข้อ23	11.2000	32.8000	.0493	.7706
ข้อ24	11.1000	31.1474	.3490	.7587
ข้อ25	11.1000	31.7789	.2264	.7640
ข้อ26	11.2000	32.9053	.0268	.7714
ข้อ27	11.1000	32.2000	.1460	.7675
ข้อ28	11.2000	32.9053	.0268	.7714
ข้อ29	11.1000	31.5684	.2670	.7623
ข้อ30	11.1000	31.6737	.2466	.7632

ข้อ31	11.0500	30.8921	.3802	.7571
ข้อ32	11.1000	32.3053	.1260	.7683
ข้อ33	11.2500	31.6711	.3382	.7603
ข้อ34	11.2500	31.7763	.3122	.7612
ข้อ35	11.0000	33.2632	-.0545	.7767
ข้อ36	11.0000	32.1053	.1478	.7677
ข้อ37	11.2000	31.0105	.4422	.7558
ข้อ38	11.1000	32.0947	.1660	.7666
ข้อ39	11.1000	30.9368	.3904	.7569
ข้อ40	11.3000	32.1158	.2836	.7628

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 20.0

N of Items = 40

Alpha = .7679

ภาคผนวก ฉ
แบบตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตาราง 1 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แบบเดี่ยว (1:1)

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	8	9	9	9	8
2	7	7	8	7	8	8
3	7	6	7	6	6	6
รวม	23	21	24	22	23	22
ร้อยละ	76.67	70.00	80.00	73.33	76.67	73.33
\bar{X}	7.67	7.00	8.00	7.33	7.67	7.33
SD	1.15	1.00	1.00	1.53	1.53	1.15
คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	8	9	9	8	8
2	7	6	8	8	8	7
3	6	5	6	5	6	5
รวม	21	19	23	22	22	20
ร้อยละ	70.00	63.33	76.67	73.33	73.33	66.67
\bar{X}	7.00	6.33	7.67	7.33	7.33	6.67
SD	1.00	1.53	1.53	2.08	1.15	1.53
คนที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	8	9	9	10	9
2	7	6	8	7	8	7
3	6	5	7	6	6	5
รวม	21	19	24	22	24	21
ร้อยละ	70.00	63.33	80.00	73.33	80.00	70.00
\bar{X}	7.00	6.33	8.00	7.33	8.00	7.00
SD	1.00	1.53	1.00	1.53	2.00	2.00

ตาราง 1 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	8	10	9	9	8
2	8	7	8	7	8	8
3	6	6	6	6	7	6
รวม	23	21	24	22	24	22
ร้อยละ	76.67	70.00	80.00	73.33	80.00	73.33
\bar{X}	7.67	7.00	8.00	7.33	8.00	7.33
SD	1.53	1.00	2.00	1.53	1.00	1.15
คนที่	ชุดที่ 13		รวม		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	9	8	116	109	24	30
2	8	6	101	91	20	27
3	6	5	82	72	19	25
รวม	23	19	299	272	63	82
ร้อยละ	76.67	63.33	76.67	69.74	52.50	68.33
\bar{X}	7.67	6.33	7.67	6.97	21.00	27.33
SD	1.53	1.53	17.04	18.50	2.65	2.52

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการทดลองแบบเดี่ยว (1:1) มีค่าเท่ากับ 76.67 /
 69.74

ตาราง 2 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มย่อย (1:9)

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	10	9	10	9	9	9
2	9	8	8	8	9	8
3	9	9	9	8	8	8
4	8	7	8	8	9	9
5	7	7	8	7	8	7
6	8	8	8	7	8	7
7	7	7	8	7	7	8
8	8	7	7	7	7	6
9	7	6	7	6	7	7
รวม	73	68	73	67	72	69
ร้อยละ	81.11	75.56	81.11	74.44	80.00	76.67
\bar{X}	8.11	7.56	8.11	7.44	8.00	7.67
SD	1.05	1.01	0.93	0.88	0.87	1.00

ตาราง 2 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	8	9	8	9	9
2	9	9	8	8	9	9
3	8	8	9	8	9	8
4	8	8	8	8	8	8
5	9	9	8	7	9	8
6	8	7	7	7	8	8
7	8	7	7	7	7	7
8	6	6	7	6	7	7
9	6	6	7	5	6	6
รวม	71	68	70	64	72	70
ร้อยละ	78.89	75.56	77.78	71.11	80.00	77.78
\bar{x}	7.89	7.56	7.78	7.11	8.00	7.78
SD	1.17	1.13	0.83	1.05	1.12	0.97

ตาราง 2 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	9	8	10	9
2	9	9	9	8	9	8
3	8	7	9	9	9	8
4	8	8	9	9	9	8
5	8	8	8	8	8	8
6	8	7	8	8	7	7
7	7	7	7	7	7	7
8	7	7	7	7	7	7
9	7	6	6	6	7	6
รวม	71	68	72	70	73	68
ร้อยละ	78.89	75.56	80.00	77.78	81.11	75.56
\bar{x}	7.89	7.56	8.00	7.78	8.11	7.56
SD	0.78	1.01	1.12	0.97	1.17	0.88

ตาราง 2 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	10	9	9	9	9	8
2	9	8	8	8	9	9
3	9	9	10	9	9	8
4	8	8	8	7	8	8
5	8	8	8	7	8	8
6	7	7	8	7	8	8
7	7	7	7	7	7	7
8	7	6	7	6	7	6
9	6	5	6	6	7	7
รวม	71	67	71	66	72	69
ร้อยละ	78.89	74.44	78.89	73.33	80.00	76.67
\bar{X}	7.89	7.44	7.89	7.33	8.00	7.67
SD	1.27	1.33	1.17	1.12	0.87	0.87

ตาราง 2 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 13		รวม		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	9	9	121	113	30	34
2	9	9	114	109	30	32
3	8	8	114	107	27	32
4	9	8	108	104	26	31
5	8	8	105	100	26	29
6	7	7	100	95	24	30
7	6	7	92	92	23	28
8	7	6	91	84	23	28
9	7	6	86	78	21	27
รวม	70	68	931	882	230	271
ร้อยละ	77.78	75.56	79.57	75.38	63.89	75.28
\bar{X}	7.78	7.56	7.96	7.54	25.56	30.11
SD	1.09	1.13	12.02	11.77	3.13	2.32

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
 ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการทดลองกลุ่มย่อย (1:9) มีค่าเท่ากับ 79.57/
 75.38

ตาราง 3 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคสนาม (1:100)

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	9	9	10	10
2	10	9	9	9	9	9
3	9	9	9	9	9	9
4	8	8	9	9	9	8
5	8	8	8	8	8	8
6	9	9	9	8	9	9
7	8	8	8	8	8	7
8	8	8	8	7	8	8
9	8	8	8	7	9	9
10	9	9	8	8	8	7
11	9	8	8	8	8	8
12	8	8	8	8	8	8
13	7	7	8	8	7	7
14	7	7	8	8	8	8
15	8	8	8	8	9	8
16	9	9	8	8	8	8
17	8	8	8	8	7	6
18	7	7	8	8	8	7
19	8	8	8	7	7	7
20	8	7	8	8	7	6
รวม	165	162	165	161	164	157
ร้อยละ	82.50	81.00	82.50	80.50	82.00	78.50
\bar{X}	8.25	8.10	8.25	8.05	8.20	7.85
SD	0.79	0.72	0.44	0.60	0.83	1.04

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	9	9	9	9
2	9	9	9	9	9	8
3	8	8	9	9	9	8
4	8	8	9	9	9	9
5	9	9	8	8	8	8
6	8	8	8	7	9	8
7	8	8	8	8	8	8
8	8	7	8	8	9	8
9	9	9	7	7	8	7
10	9	8	8	8	8	9
11	8	8	8	7	8	8
12	8	8	7	7	8	8
13	8	8	8	8	8	8
14	9	8	8	8	8	8
15	8	8	8	8	8	8
16	7	7	8	7	8	8
17	8	8	8	8	8	8
18	7	7	9	9	9	8
19	8	8	8	8	7	7
20	7	7	8	7	7	8
รวม	163	160	163	159	165	161
ร้อยละ	81.50	80.00	81.50	79.50	82.50	80.50
\bar{X}	8.15	8.00	8.15	7.95	8.25	8.05
SD	0.67	0.65	0.59	0.76	0.64	0.51

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	9	9	9	9
2	9	8	9	9	9	9
3	9	9	8	8	8	8
4	9	9	8	8	8	8
5	9	8	8	7	8	7
6	8	8	8	8	8	8
7	8	8	8	8	8	8
8	8	7	9	9	9	9
9	8	9	9	8	9	8
10	8	8	8	8	8	8
11	8	8	8	8	8	8
12	8	7	9	9	9	9
13	7	8	8	8	8	8
14	8	8	7	7	7	7
15	8	8	8	8	8	8
16	8	8	8	8	8	8
17	8	8	9	8	9	8
18	8	9	8	8	8	8
19	8	8	8	7	8	7
20	8	8	7	7	7	7
รวม	164	163	164	160	164	160
ร้อยละ	82.00	81.50	82.00	80.00	82.00	80.00
\bar{X}	8.20	8.15	8.20	8.00	8.20	8.00
SD	0.52	0.59	0.62	0.65	0.62	0.65

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	10	9	9	10	10	10
2	9	9	10	9	9	9
3	9	9	9	9	9	9
4	9	9	8	7	9	8
5	8	8	8	8	8	8
6	8	7	8	8	9	9
7	8	8	8	8	8	7
8	8	8	9	8	8	8
9	8	8	8	8	9	9
10	8	9	8	8	8	7
11	8	8	8	8	8	8
12	7	7	8	7	8	8
13	8	8	8	8	7	7
14	7	7	8	8	8	8
15	8	7	8	8	9	8
16	8	8	8	8	8	8
17	8	9	8	8	7	6
18	9	9	8	8	8	7
19	8	7	7	7	7	7
20	8	7	7	7	7	6
รวม	164	161	163	160	164	157
ร้อยละ	82.00	80.50	81.50	80.00	82.00	78.50
\bar{X}	8.20	8.05	8.15	8.00	8.20	7.85
SD	0.70	0.83	0.67	0.73	0.83	1.04

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 13		รวม		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	10	9	121	120	35	37
2	10	9	120	115	33	37
3	8	8	113	112	33	36
4	8	8	111	108	32	36
5	9	9	107	104	32	34
6	9	8	110	105	30	32
7	8	7	104	101	28	32
8	8	7	108	102	28	30
9	8	8	108	105	27	32
10	8	8	106	105	25	34
11	8	8	105	103	23	32
12	8	8	104	102	23	28
13	8	8	100	101	29	33
14	8	8	101	100	24	29
15	7	7	105	102	26	30
16	8	8	104	103	28	34
17	7	7	103	100	29	36
18	8	8	105	103	29	36
19	8	8	100	96	21	27
20	7	7	96	92	18	23
รวม	163	158	2131	2079	553	648
ร้อยละ	81.50	79.00	81.96	79.96	69.13	81.00
\bar{X}	8.15	7.90	8.20	8.00	27.65	32.40
SD	0.81	0.64	6.22	6.21	4.38	3.72

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการทดลองภาคสนาม มีค่าเท่ากับ 81.96 / 79.96

ตาราง 3 การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (E_1 / E_2)
ของกลุ่มตัวอย่าง

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	7	8	8	9	9
2	9	8	8	8	8	8
3	8	8	9	8	9	9
4	8	8	8	8	8	8
5	8	8	9	9	9	9
6	9	9	8	8	8	8
7	9	9	7	7	8	8
8	10	9	9	8	9	8
9	8	8	8	8	9	8
10	8	8	8	8	8	8
11	9	9	9	9	9	8
12	8	8	7	7	7	7
13	8	8	9	8	7	7
14	8	7	7	7	8	8
15	8	8	8	8	9	9
16	8	8	9	8	9	8
17	8	8	8	7	8	7
18	8	8	9	9	8	8
19	8	8	7	7	7	7
20	8	7	7	7	8	8
21	8	8	8	8	9	9
22	7	7	8	8	7	7

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 1		ชุดที่ 2		ชุดที่ 3	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
23	7	7	7	7	7	7
รวม	188	183	185	180	188	183
ร้อยละ	81.74	79.57	80.43	78.26	81.74	79.57
\bar{X}	8.17	7.96	8.04	7.83	8.17	7.96
SD	0.65	0.64	0.77	0.65	0.78	0.71
คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	8	8	8	8	8
2	8	8	8	8	8	8
3	7	7	10	10	9	9
4	8	7	7	7	8	8
5	8	8	9	9	9	8
6	8	8	7	7	8	8
7	8	8	8	8	8	8
8	8	8	9	9	9	9
9	10	9	8	8	9	8
10	8	8	8	8	8	8
11	8	8	9	8	8	8
12	9	9	9	9	8	8
13	7	7	7	7	8	8
14	8	8	9	9	8	8
15	8	8	9	9	8	8
16	8	8	8	8	8	8
17	8	8	7	7	8	8
18	8	8	8	7	8	8

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 4		ชุดที่ 5		ชุดที่ 6	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
19	7	7	7	7	8	8
20	10	9	9	9	8	8
21	10	9	9	8	8	8
22	7	7	7	7	8	7
23	7	6	6	6	7	7
รวม	186	181	186	183	187	184
ร้อยละ	80.87	78.70	80.87	79.57	81.30	80.00
\bar{X}	8.09	7.87	8.09	7.96	8.13	8.00
SD	0.90	0.76	1.00	0.98	0.46	0.43
คนที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	8	8	9	9	8	9
2	9	8	7	7	8	8
3	9	9	8	8	9	9
4	8	8	8	8	8	8
5	8	8	8	8	9	8
6	8	7	8	8	8	8
7	9	8	8	8	8	8
8	9	9	9	9	10	9
9	9	8	9	8	8	8
10	8	8	9	8	7	7
11	8	8	10	9	8	8
12	8	8	8	8	8	8
13	8	8	8	8	8	8
14	8	8	7	7	8	8

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 7		ชุดที่ 8		ชุดที่ 9	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
15	8	8	8	8	8	8
16	9	8	8	8	8	8
17	8	8	8	8	8	8
18	8	8	8	8	9	9
19	8	8	8	8	7	7
20	8	8	9	8	9	8
21	8	8	10	9	8	8
22	8	8	7	7	8	8
23	8	8	7	7	8	8
รวม	190	185	189	184	188	186
ร้อยละ	82.61	80.43	82.17	80.00	81.74	80.87
\bar{X}	8.26	8.04	8.22	8.00	8.17	8.09
SD	0.45	0.37	0.85	0.60	0.65	0.51
คนที่	ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
1	9	9	8	8	8	8
2	7	7	8	8	8	8
3	8	8	8	8	8	8
4	9	8	8	8	8	8
5	9	8	9	9	9	8
6	8	8	8	7	8	8
7	8	7	8	8	8	8
8	9	8	10	9	9	9
9	9	9	8	8	8	8
10	8	8	8	8	8	7

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 10		ชุดที่ 11		ชุดที่ 12	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน
11	9	8	9	8	9	8
12	8	8	8	8	8	8
13	8	8	8	8	8	7
14	7	7	7	7	8	8
15	8	8	8	8	9	9
16	8	8	8	8	8	8
17	8	8	9	9	9	9
18	8	8	8	8	8	8
19	8	8	8	8	8	7
20	8	8	7	7	8	8
21	9	9	9	9	8	8
22	8	8	7	7	8	8
23	7	7	7	7	8	8
รวม	188	183	186	183	189	184
ร้อยละ	81.74	79.57	80.87	79.57	82.17	80.00
\bar{x}	8.17	7.96	8.09	7.96	8.22	8.00
SD	0.65	0.56	0.73	0.64	0.42	0.52
คนที่	ชุดที่ 13		รวม		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
1	10	9	109	108	15	35
2	7	7	103	101	13	29
3	8	8	110	108	18	36
4	9	8	105	102	10	30
5	8	8	112	108	13	32
6	8	8	104	102	17	29

ตาราง 3 (ต่อ)

คนที่	ชุดที่ 13		รวม		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	
	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ระหว่างเรียน	หลังเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน
7	7	7	104	102	13	33
8	10	9	120	113	27	36
9	9	9	112	107	14	34
10	7	7	103	101	20	35
11	8	8	113	107	22	35
12	8	8	104	104	12	31
13	8	8	102	100	12	32
14	7	7	100	99	14	32
15	8	8	107	107	15	34
16	8	8	107	104	13	32
17	9	9	106	104	16	31
18	8	8	106	105	14	33
19	7	7	98	97	11	31
20	7	7	106	102	27	34
21	8	8	112	109	28	33
22	7	7	97	96	17	30
23	7	7	93	92	12	29
รวม	183	179	2433	2378	373	746
ร้อยละ	79.57	78.26	81.37	79.57	40.54	81.09
\bar{X}	7.96	7.83	8.14	7.96	16.22	32.43
SD	0.93	0.72	5.94	4.84	5.23	2.21

ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในการทดลองกลุ่มตัวอย่าง มีค่าเท่ากับ 81.37 / 79.53

ตาราง 4 การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

คนที่	คะแนนทดสอบ		ผลต่าง (D)	(ผลต่าง) ² (D) ²
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
1	15	35	20	400
2	13	29	16	256
3	18	36	18	324
4	10	30	20	400
5	13	32	19	361
6	17	29	12	144
7	13	33	20	400
8	27	36	9	81
9	14	34	20	400
10	20	35	15	225
11	22	35	13	169
12	12	31	19	361
13	12	32	20	400
14	14	32	18	324
15	15	34	19	361
16	13	32	19	361
17	16	31	15	225
18	14	33	19	361
19	11	31	20	400
20	27	34	7	49
21	28	33	5	25

ตาราง 4 (ต่อ)

คนที่	คะแนนทดสอบ		ผลต่าง (D)	(ผลต่าง) ² (D) ²
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		
22	17	30	13	169
23	12	29	17	289
รวม	373	746	373	6485
ร้อยละ	40.54	81.09		
\bar{X}	16.22	32.43	16.22	281.96
SD	5.23	2.21		

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน
ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่พลเมือง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ t - test (Paired Sample t – test)

T-Test

Paired Samples Statistics

	Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1 POST	32.43	23	2.212	.461
PRE	16.22	23	5.231	1.091

Paired Samples Correlations

	N	Correlation	Sig.
Pair 1 POST & PRE	23	.538	.008

Paired Samples Test

		Paired Differences					t
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference		
					Lower	Upper	
Pair 1	POST - PRE	16.22	4.451	.928	14.29	18.14	17.473

		df	Sig. (2-tailed)
Pair 1	POST - PRE	22	.000

ภาคผนวก ช

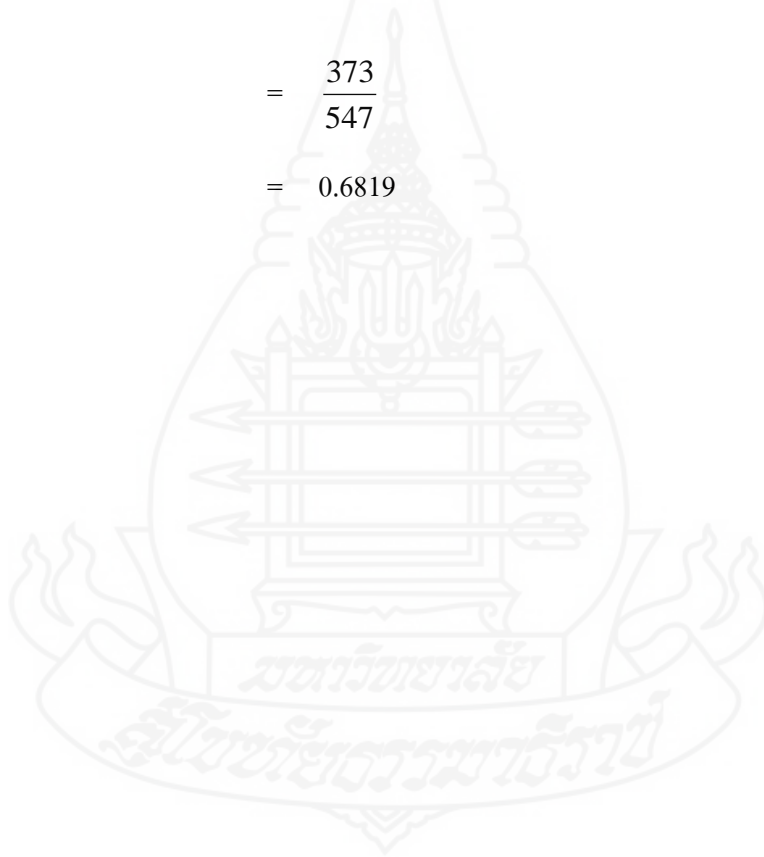
ดัชนีประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้

การหาดัชนีประสิทธิผล (The Effectiveness Index) ของชุดการเรียนรู้ กำหนดตามวิธีของ กูดแมนและชไนเดอร์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2546 : 157; อ้างอิงมาจาก (Goodman Fletcher and Schneider. 1980 : 30-40) ได้กำหนดสูตรในการหาดัชนีประสิทธิผลไว้ดังนี้

ดัชนีประสิทธิผล = $\frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังการพัฒนา} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนา}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนการพัฒนา}}$

$$\begin{aligned} \text{ดัชนีประสิทธิผล (E.I)} &= \frac{746 - 373}{(23 \times 40) - 373} \\ &= \frac{373}{547} \\ &= 0.6819 \end{aligned}$$

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางจณัญญา เจริญรัมย์
วัน เดือน ปีเกิด	22 ตุลาคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	ศษ.บ. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีบรรจง อำเภอชุมพวง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7
ตำแหน่ง	ครู
รางวัล เกียรติประวัติที่ได้รับ	ครูดีในดวงใจ (2553)

